

MINISTERSTVO FINANCÍ
Odbor Provoz ICT
Oddělení Informační podpora a knihovna

Finanční a ekonomické Informace

Dokumentační bulletin MF

Přehled dokumentovaných článků,
knih a dalších informačních zdrojů

10/2023

Říjen

**Finanční a ekonomické
INFORMACE**
Dokumentační bulletin MF
**Přehled dokumentovaných článků,
knih a dalších informačních zdrojů**

Vydavatel:

Ministerstvo financí,
odbor Provoz ICT
Oddělení Informační podpora
a knihovna

IČ 00006947

Technická redakce:

Mgr. J. Machonský

Redakční rada:

Mgr. J. Benda, Ing. Mgr. T. Dudáčková,
Bc. I. Janoušková, Mgr. M. Lukeš,
Mgr. J. Machonský, PhDr. L. Tvrda,
Mgr. N. Vaidišová, Mgr. E. Vaňová

Evid. číslo periodického tisku:

MK ČR E 18634

Identifikační číslo ISSN: 1804-7262

Redakce:

Letenská 15, 118 10 Praha 1
Tel.: 257 042 588
e-mail: knihovna@mfcz.cz

Distribuce:

Ministerstvo financí,
odbor Provoz ICT,
odd. Informační podpora a knihovna,
Letenská 15, 118 10 Praha 1
Tel.: 257 042 588
e-mail: knihovna@mfcz.cz

Číslo odevzdáno do tisku 31. 10. 2023
Vychází 1x měsíčně, zdarma

Elektronický archiv:

<http://knihovna.mfcz.cz/bulletin.php>
(intranet)

[http://www.mfcz.cz/cs/o-ministerstvu/
sluzby-verejnosti/odborna-knihovna/
dokumentacni-bulletin](http://www.mfcz.cz/cs/o-ministerstvu/sluzby-verejnosti/odborna-knihovna/dokumentacni-bulletin) (internet)

Do čísla přispěli:

Ing. Mgr. T. Dudáčková,
Bc. I. Janoušková, Mgr. M. Lukeš,
PhDr. L. Tvrda, Mgr. N. Vaidišová,
Mgr. E. Vaňová

Vážení čtenáři,

předkládáme Vám říjnové číslo dokumentačního bulletinu Finanční a ekonomické INFORMACE. Nabízí jako obvykle souhrn nejnovějších odborných článků, knih a jiných informačních zdrojů vztahujících se k problematice Ministerstva financí a jeho resortu.

V rubrice Podrobně k tématu najdete přehledový článek „Proč přestalo být Německo ekonomickou hvězdou?: aktuální ohlasy v tisku k vývoji německé ekonomiky“. Tento text shrnuje aktuální prognózy vývoje hospodářské situace hlavního obchodního partnera České republiky, jež byly v poslední době čteně diskutovány nejen v německém tisku. Vzhledem k ekonomické provázanosti má situace v Německu vliv na ekonomický vývoj u nás, ale i v dalších zemích, jako např. v Itálii. Článek si rovněž všímá vývoje komentářů k situaci v Německu v posledních letech, kdy na stránkách odborného tisku byly časté poněkud odlišné názory, zejména v otázce reformy tzv. dluhové brzdy a přísné rozpočtové politiky, než jaké zaznívají dnes.

Věříme, že Vás pravidelný přehled nových (a tentokrát i strašších, ale stále relevantních) informačních pramenů zaujme. Rádi Vám zajistíme plné texty článků i požadované knihy.

Mgr. Jiří Benda

vedoucí redakční rady

Texty publikované v tomto bulletinu nevyjadřují názor redakce ani nejsou oficiálním stanoviskem Ministerstva financí. Uvedené informace odrážejí aktuální trendy a komentáře v odborné literatuře.

AKTUALITY

OECD Tax Policy Reforms 2023 přináší porovnání informací o daňových reformách v zemích OECD a vybraných partnerských ekonomikách a přibližuje vývoj v oblasti daňové politiky:

https://www.oecd-ilibrary.org/taxation/tax-policy-reforms-2023_d8bc45d9-en

Publikováno na webu MF

Čtvrtletní zpráva o řízení státního dluhu České republiky - 1. - 3. čtvrtletí 2023:

<https://www.mfcr.cz/cs/rozpocetova-politika/rizeni-statniho-dluhu/publikace/dluhove-portfolio-ctvrtletni-informace/2023/ctvrtletni-zprava-o-rizeni-statniho-dluhu-ceske-re-53323>

Monitoringy tisku

Pravidelný speciální monitoring za období 1. 10. 2023 – 30. 10. 2023 se tentokrát věnuje tématu:

Taxonomie EU

Byl zpracován z tištěných médií a internetových serverů a naleznete jej včetně archivu starších monitoringů v sekci Monitoring médií na adrese:

<http://knihovna.mfcr.cz/monitoring.php>

O B S A H

Podrobně k tématu.....	4
Proč přestalo být Německo ekonomickou hvězdou?: aktuální ohlasy v tisku k vývoji německé ekonomiky	4
Dokumentace českého a zahraničního tisku.....	10
Daně.....	10
Ekonomické vědy. Ekonomie	18
Finance. Bankovníctví. Měnový systém	20
Hospodářská situace a politika. Řízení. Výroba. Služby. Ceny	26
Informatika. Počítače	29
Mezinárodní hospodářské vztahy a integrace	30
Obchod. Cla. Mezinárodní finance	30
Podnik a podnikání	33
Pojišťovnictví. Sociální péče	33
Pozemky a nemovitosti. Bytové hospodářství	34
Práce. Zaměstnanci. Zaměstnavatelé	35
Právo.....	37
Statistika. Demografie. Sociologie	38
Účetnictví	38
Veřejná správa	39
Veřejné finance. Rozpočet.....	41
Zdravotnictví	44
Životní prostředí	44
Ostatní	45
Přehled nových knih	51

Proč přestalo být Německo ekonomickou hvězdou?: aktuální ohlasy v tisku k vývoji německé ekonomiky

Mgr. Ing. Taťána Dudáčková
Oddělení 5904, Informační podpora a knihovna

Německé ekonomice se přehledové články tohoto bulletinu věnují pravidelně¹ – je pro to ostatně důvod, Česká republika je jedním z největších obchodních partnerů Německa² a tamní hospodářská situace se do české ekonomiky obvykle výrazně promítá³. V posledních měsících plní stránky zahraničního i českého tisku poutavé titulky týkající se neradostného stavu německého hospodářství a souvisejícího pesimismu tamních podnikatelů. Stává se Německo skutečně znovu „nemocným mužem Evropy“? Tento článek shrne aktuální prognózy vývoje německé ekonomiky i související komentáře nejen z německého tisku.

Aktuální prognózy a hodnocení (MMF, Evropské komise, IFO, OECD, IW)

Jaká je v současné době situace německé ekonomiky a s jakým vývojem lze počítat v následujícím období naznačují aktuální prognózy. **Prognóza Evropské komise**⁴, aktualizovaná naposledy 11. září, připomíná, že reálný HDP v Německu v prvním čtvrtletí letošního roku klesl o 0,1 %, ve druhém čtvrtletí pak německá ekonomika stagnovala. Celkově vývoj zaostal za očekáváním. Kontinuálně klesá důvěra průmyslu v ekonomiku, a to zejména v energeticky náročných odvětvích, která se musela vyrovnat s cenovým šokem po propuknutí války na Ukrajině. Na jaře byl nepříznivý trend indikátorů zaznamenán i v sektoru služeb. Ve zbývajících čtvrtletích letošního roku se však očekává zotavení, jež by mělo pokračovat i v příštím roce. Ve srovnání s jarní prognózou předpovídá Evropská komise pro letošní rok hlubší propad německé ekonomiky (0,4 % oproti předpokládaným 0,2 % na jaře). Dle Evropské komise by zároveň mělo dojít ke snížení inflace, ačkoli v sektoru služeb zůstane pravděpodobně v následujícím roce inflace zvýšená vlivem růstu platů.

Zatím poslední podrobné zhodnocení situace německé ekonomiky Organizací pro hospodářskou spolupráci a rozvoj bylo vydané v květnu letošního roku. Hlavní zjištění a doporučení dokumentu **OECD Economic Surveys: Germany 2023**⁵ jsou shrnuta v přehledné tabulce na s. 13⁶. OECD zde mj. zmiňuje potřebu aktualizovat fiskální rámec, zvýšit efektivitu výdajů a provést reformu daňového systému, zlepšit vymáhání daní, dosáhnout uhlíkové neutrality efektivním způsobem a reagovat na nedostatek kvalifikované pracovní síly. U každé z oblastí jsou zveřejněna konkrétní doporučení – v daňové oblasti např. OECD Německu doporučuje zrušit daňové úlevy u DPH a daně z příjmu při prodeji nebo pronájmu nemovitosti, omezit daňové úlevy u darovacích a dědických daně, provést reformu společného zdanění manželů a životních partnerů (aktuální nastavení snižuje nabídku na trhu práce u žen) či zvýšit pružnost fiskální pravidel tak, aby Německo mohlo investovat do infrastruktury. Určitá doporučení se také týkají oblasti informačních technologií s cílem podpořit digitalizaci (zavedení

¹ Více viz bulletin Finanční a ekonomické informace v katalogu Portaro: <https://portaro.mfcr.cz/records/a4f828d9-efdb-4e09-8c55-7a357a2693de>.

² ČESKÁ TISKOVÁ KANCELÁŘ [ČTK]. *Česko se vrátilo mezi největší obchodní partnery Německa*. Online. In: Hospodářské noviny. 8. 2. 2023 00:00. Dostupné z: <https://archiv.hn.cz/c1-67169710-cesko-se-vratilo-mez-nejvetsi-obchodni-partnery-nemecka>. [cit. 2023-09-27].

³ BABECKÁ, Oxana; BRŮHA, Jan; GÜRTLER, Martin; KRÁL, Petr; MICHÁLEK, Ondřej et al. *Provázanost ekonomického vývoje ČR a Německa*. Online. In: ČNB. IV/2019. Dostupné z: <https://www.cnb.cz/cs/menova-politika/zpravy-o-inflaci/tematicke-prilohy-a-boxy/Provazanost-ekonomickeho-vyvoje-CR-a-Nemecka>. [cit. 2023-09-27].

⁴ EVROPSKÁ KOMISE. *Economic forecast for Germany*. Online. European Commission. Last update (11/09/2023). Dostupné z: https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-surveillance-eu-economies/germany/economic-forecast-germany_en. [cit. 2023-09-27].

⁵ ORGANIZACE PRO EKONOMICKOU SPOLUPRÁCI A ROZVOJ [OECD]. *OECD Economic Surveys: Germany*. Online. © 2023. Dostupné z: https://www.oecd-ilibrary.org/economics/oecd-economic-surveys-germany_19990251. [cit. 2023-09-27].

⁶ ORGANIZACE PRO EKONOMICKOU SPOLUPRÁCI A ROZVOJ [OECD]. *OECD Economic Surveys: Germany*. Online. May 2023. Dostupné z: https://read.oecd-ilibrary.org/economics/oecd-economic-surveys-germany-2023_9642a3f5-en#page15. [cit. 2023-09-27].

společných závazných standardů). V dokumentu *Economic Outlook Note – Germany*⁷, který provází prognózu z června 2023, pak OECD uvádí, že by letos německá ekonomika měla ještě stagnovat. V příštím roce se očekává tempo růstu 1,3 %. Ekonomiku by měla podpořit opatření v oblasti energetiky spolu s investicemi v oblasti ochrany klimatu a obrany.

Mezinárodní měnový fond zmiňuje ve svém aktualizovaném *Výhledu světové ekonomiky*⁸ z července, že prognóza německého hospodářského růstu byla pro letošek upravena směrem dolů (o 0,2 p.b. na -0,3 %) mj. kvůli slabému výkonu výrobního sektoru.

Dle *nové podzimní prognózy německého ifo Institutu*⁹ (Leibnizův institut pro hospodářský výzkum při Mnichovské univerzitě) by měl v následujících dvou letech vzrůst ekonomický výstup na 1,4 % a 1,2 %, průměrná míra inflace pak v příštím roce dosáhne v Německu 2,6 % (oproti letošním 6 %) a v roce 2025 1,9 %. Podle ifo Institutu bude v následujících měsících pokračovat zpomalení německé ekonomiky, přičemž situace zasáhne všechny sektory. Útlum nastává především ve stavebnictví. Zotavit by se však postupně měla soukromá spotřeba, k čemuž přispěje zejména zmírnění inflace a posílení kupní síly domácností. Oslabení německé ekonomiky se promítne i do zaměstnanosti – přestane růst a naopak vzroste nezaměstnanost (za letošní rok se očekává průměrná míra nezaměstnanosti 5,6 %, pokles na loňských 5,3 % by mohl nastat až v r. 2025). K poklesu inflace přispěje příznivý vývoj na energetickém trhu. Rozpočtový schodek klesne pouze mírně a oproti předchozí prognóze pomaleji, než se čekalo (příčinou jsou mj. subvence pro výrobce mikročipů či prostředky věnované na klimatická opatření).

V neposlední řadě je možné zmínit i zjištění dalšího výzkumného institutu – IW (Cologne Institute for Economic Research; Kolínský institut pro hospodářský výzkum), který v dokumentu *Konjunktur in der Schockstarre*¹⁰ z konce srpna poukazuje na sérii šoků, které zasáhly světovou ekonomiku, na nepříznivé faktory působící na domácí poptávku či na rostoucí nezaměstnanost. Státní dluh je však hodnocen jako „zvládnutelný“, sice dochází k nižšímu výběru daní, k poklesu však došlo i na výdajové straně z důvodu příznivější situace na trhu s energiemi. Ve střednědobém horizontu nicméně představují určitou zátěž vyšší úrokové náklady. Prognóza schodku státního rozpočtu pro rok 2023 činí přibližně 2,5 % HDP.

Zasedání německé vlády v Mesebergu na konci srpna

30. srpna proběhlo výjezdní zasedání německé vlády v Mesebergu, na kterém tzv. semaforová koalice schválila desetibodový plán pro nastartování hospodářského růstu. Plán je založený mj. na odstranění byrokracie a digitalizaci¹¹. Jednotlivé body plánu představuje dokument *10 Punkte für den Wirtschaftsstandort Deutschland*¹² zveřejněný na webu kabinetu. Z konkrétních opatření je navržen zákon o příležitostech pro hospodářský růst (*Wachstumschancen-Gesetz*), jenž by měl podpořit investice do klimatické oblasti a zlepšit konkurenceschopnost Německa (součástí tohoto bodu jsou různé daňové úlevy blíže specifikované v dokumentu); zákon o financování budoucnosti (*Zukunftsfinanzierungsgesetz*), který by měl podpořit financování německých podniků či zákon o datech pro výzkumné účely (*Forschungsdatengesetz*), jehož cílem je zlepšit přístup k datům pro účely výzkumu (mj. zdravotnickým). Některá další opatření balíčku (odstranění nadměrné byrokracie) jsou však v dokumentu formulována spíše vágněji.

⁷ ORGANIZACE PRO EKONOMICKOU SPOLUPRÁCI A ROZVOJ. *Germany projection note*. Online. OECD Economic Outlook. Volume 2023, issue 1, preliminary version. Dostupné z: <https://issuu.com/oecd.publishing/docs/germany-oecd-economic-outlook-june-2023?fr=sNDI0MjUwNTY2MTA>. [cit. 2023-09-27].

⁸ MEZINÁRODNÍ MĚNOVÝ FOND. *World economic outlook update: Near-Term Resilience, Persistent Challenges*. Online. July 2023. Dostupné z: <https://www.imf.org/-/media/Files/Publications/WEO/2023/Update/July/English/text.ashx>. [cit. 2023-09-27].

⁹ ifo Economic Forecast Autumn 2023: *German Economy Continues to Cool*. Online. In: ifo Institute. 7 September 2023. Dostupné z: <https://www.ifo.de/en/facts/2023-09-07/ifo-economic-forecast-autumn-2023-german-economy-continues-cool>. [cit. 2023-09-27].

¹⁰ INSTITUT DER DEUTSCHEN WIRTSCHAFT [IW]. *Konjunktur in der Schockstarre*. Online. 29.08.2023. Dostupné z: https://www.iwkoeln.de/fileadmin/user_upload/Studien/Kurzberichte/PDF/2023/IW-Kurzbericht_2023-Konjunkturprognose-Herbst.pdf. [cit. 2023-09-27].

¹¹ BUNDESREGIERUNG. *Impulse für Wachstum in Deutschland*. Online. In: Bundesregierung.de. Mittwoch, 30. August 2023. Dostupné z: <https://www.bundesregierung.de/breg-de/aktuelles/kabinettsklausur-august-2023-2216498>. [cit. 2023-09-27].

¹² BUNDESREGIERUNG. Presse- und Informationsamt. *10 Punkte für den Wirtschaftsstandort Deutschland*. Online. In: Bundesregierung.de. [2023]. Dostupné z: <https://www.bundesregierung.de/resource/blob/975228/2216780/1ae3b55bae09c6cb62b1c225fb619a66/2023-07-29-10-punkte-fuer-den-wirtschaftsstandort-deutschland-data.pdf?download=1>. [cit. 2023-09-27].

Informace o jednání německé vlády pronikly i do českých médií¹³. Článek portálu iRozhlas rovněž referoval o neoblíbenosti německé vlády v očích veřejnosti v době, kdy se zasedání konalo, a to mj. právě kvůli obavám Němců vyvolaných nepříznivou hospodářskou situací či kvůli vztahům v koalici¹⁴.

K odsouhlaseným opatřením z Mesebergu se rovněž již stihly objevit různé kritické názory upozorňující na jejich nedostatečnost. Např. Robert Schuster, komentátor Lidových novin, pro Český rozhlas poukázal mj. na neshody uvnitř německé vlády na energetická opatření a ceny energií¹⁵. Názorové nesoulady v koalici zmínil i Jan Hildebrand pro Handelsblatt¹⁶.

Problémy německého hospodářského růstu pohledem komentátorů

Týdeník The Economist se aktuální hospodářské situaci Německa věnoval v několika článcích v průběhu léta. V příspěvku *Sick man once more?*¹⁷ jsou shrnuty příčiny stagnace Německa i možná řešení. V r. 1999 označila redakce The Economist Německo za „nemocného muže Evropy“. K tehdejší nepříznivé ekonomické situaci přispělo sjednocení Německa, stav trhu práce i pokles poptávky po exportu. Později země provedla řadu reforem, což ji vyneslo ekonomicky na světovou špičku. V r. 2023 však německá ekonomika již tři čtvrtletí po sobě klesá či stagnuje, a ačkoli je situace pro Německo příznivější než před 25 lety, zdá se, že nepříznivý trend bude pravděpodobně pokračovat (naznačuje to i citovaná prognóza MMF). Horší se také pověstná kvalita německých služeb. Mezi příčinami jsou zmíněny nedostatečné investice a přílišné lpění na fiskální omezitelnosti, geopolitický vývoj, energetická náročnost německého průmyslu a nutnost energetické transformace, nepříznivý demografický vývoj, byrokracie, či nedostatečná politická odvaha provést reformu v době vzestupu krajní pravice. Politici by dle článku měli podpořit vznik nových firem, investovat do infrastruktury a přitáhnout talenty ze zahraničí.

V dalším příspěvku *How the wheels came off: Europe's motor*¹⁸ pak týdeník The Economist podrobněji rozebírá tři konkrétní „výzvy“ německé ekonomiky: zranitelnost průmyslu vůči konkurenci ze zahraničí a geopolitickému napětí, přechod na nízkoe emisní energetiku a stárnutí pracovních sil. Probíhající „reshoring“ by sice německé ekonomice mohl pomoci, zároveň ale bude vzhledem ke štědrým subvencím nákladný pro daňové poplatníky; dle výpočtů redakce je navíc Německo spolu s Nizozemím vystavené více než jiné velké evropské ekonomiky obchodu s autokratickými režimy. To koresponduje i se starší studií MMF, jejíž autoři došli k závěru, že pokud dojde k omezení obchodu mezi zeměmi OECD a Čínou, bude Německo zasaženo nejvíce. Kromě toho čelí německé automobilky obrovské konkurenci právě ze strany Číny. V energetické transformaci pak Německo zaostává, ačkoli bylo dříve považováno za premianta – původní plán, tj. nahradit jadernou energii obnovitelnými zdroji a dovozem plynu z Ruska, se již nezdá proveditelný, nejen kvůli válce na Ukrajině, ale i kvůli nedostatečným investicím do obnovitelných zdrojů v minulosti. Zároveň proběhl v Německu vlivem kombinace různých faktorů poválečný populační boom později než v jiných zemích a prostřední (mediánový) věk se tak nyní vyšplhal na 45 let, což je o šest let více než v USA. Zařízení předškolní péče se potýkají s nedostatkem zaměstnanců, pracovní trh v zemích střední a východní Evropy, odkud dříve šlo pracovníky „přetáhnout“, je přitom také napjatý. Překonat tyto tři výzvy vyžaduje hbitou, digitalizovanou a vysoce schopnou státní správu, tou však Německo aktuálně nedisponuje a spíše se potýká s byrokracií. Pozorovatelé např. poukazují na to, že státní správa zaměstnává ve velkém právníky, chybí však

¹³ Viz např. LAVIČKA, Václav. *Německá vláda v barokních kulisách řeší, jak z ekonomické mizérie. Firmy zatím zvažují odchod do ciziny*. Online. In: Hospodářské noviny. 30. 8. 2023 00:00. Dostupné z: <https://archiv.hn.cz/c1-67238320-nemecka-vlada-v-baroknich-kulisach-resi-jak-z-ekonomicke-mizerie-firmy-zatim-zvazuji-odchod-do-ciziny>. [cit. 2023-09-27].

¹⁴ JABŮREK, Václav a ČESKÁ TISKOVÁ KANCELÁŘ. *Německá vláda je rekordně nepopulární. Podpora naopak roste konzervativcům a krajní pravici*. Online. In: iRozhlas.cz. 1. září 2023 18:44 Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/zpravy-svet/alternativa-pro-nemecko-pruzkum-vlada-oblibenost_2309011844_mst. [cit. 2023-09-27].

¹⁵ SCHUSTER, Robert. *Německo podpoří firmy miliardami, na cenu elektřiny ale zapomíná*. Online. In: Rozhlas Plus. 6. září 2023. Dostupné z: <https://plus.rozhlas.cz/robert-schuster-nemecko-podpori-firmy-miliardami-na-cenu-elektriny-ale-zapomina-9066485>. [cit. 2023-09-27].

¹⁶ HILDEBRAND, Jan. *Meseberg: Ein großer Schritt für die Ampel, ein zu kleiner für das Land*. Online. In: Handelsblatt.com. 30.08.2023 - 19:45 Uhr. Dostupné z: <https://www.handelsblatt.com/meinung/kommentare/kommentar-meseberg-ein-grosser-schritt-fuer-die-ampel-ein-zu-kleiner-fuer-das-land/29363452.html>. [cit. 2023-09-27].

¹⁷ Sick man once more? *The Economist*. 2023, vol. 448, no. 9359, s. 9. ISSN 0013-0613. Dostupné také ze sítě MF na adrese: <https://www.proquest.com/docview/2852046514>.

¹⁸ How the wheels came off: Europe's motor. *The Economist*. 2023, vol. 448, no. 9359, s. 60-62. ISSN 0013-0613.

odborníci na vytváření strategických opatření či zaměstnanci, kteří by dohlíželi na konzultanty. Nezdá se, že by pro současné německé politiky byly reformy srovnatelné s bolestivými opatřeními z 90. let prioritou.

O nedostatku pracovníků, problémové politické situaci i byrokracii hovoří také příspěvky *Scoring own goals: Germany*¹⁹ a *Worker shortages and far right threaten east Germany's chip ambitions*²⁰. Na jedné straně Německo v rámci „reshoringu“ staví novou továrnu na mikročipy v Sasku²¹, na straně druhé se však potýká s nedostatkem pracovních sil. Právě v Sasku zároveň roste podpora krajní pravice spolu s protiimigrantskými náladami, což by mohlo překazit případný příchod pracovníků ze zahraničí. Už teď je saský trh práce napjatý, jednotlivé firmy mezi sebou konkurují a práce v továrně v méně příznivých pracovních podmínkách není v porovnání s jinými zaměstnavateli v technologickém sektoru příliš atraktivní. Dle prvního z citovaných článků je rovněž paradoxní, že lokální ekonomický boom měl z pohledu politiků vést k odklonu saských voličů od krajní pravice – pokud by došlo k omezení příchodu cizinců dle požadavku této oblasti politického spektra v situaci, kdy Německu zoufale chybí dostatek pracovníků, inkasovala by země další „vlastní branku“. Podobné „vlastní góly“ si již Německo přitom vstřelilo již dříve, v podobě odklonu od jaderné energetiky nebo trvání na dodržování dluhové brzdy a neinvestování v době nízkých úrokových sazeb.

Němečtí komentátoři kromě obecného zhodnocení situace rozebírají i dílčí problémy německé ekonomiky a regulace. Sebastian Matthes v článku *Deutschlands übersehenes Wachstumsproblem*²² z 11. srpna upozorňuje na podle něj nedostatečně diskutovaný problém v podobě slabých kapitálových trhů v Německu a celé Evropě vůbec. Autor se domnívá, že vydělávat peníze penězi se v německém prostoru považuje za „zavrženíhodné“, rozvinuté kapitálové trhy jsou ovšem nezbytné pro financování všech velkých projektů budoucnosti, ať už k technologické soběstačnosti, hospodářskému růstu či inovacím. „Zelenou přestavbu“ hospodářství si žádný stát bez soukromého kapitálu nemůže dovolit. Evropské start-upy často zvažují vstup na burzu v USA – problémem evropských kapitálových trhů je jejich roztržitost a evropské podniky tak bývají z většiny odkázány na financování prostřednictvím bankovních úvěrů (v USA je situace opačná). Německá vláda může určité kroky podniknout i bez evropské unie kapitálových trhů (např. ukončit daňové znevýhodnění akcií vzhledem k nemovitostem či zlatu), což by mohlo vést k růstu akcionářů. Ztráta finanční soběstačnosti by mohla mít podle autora stejně závažné nedostatky jako dřívější energetická závislost na Rusku.

Kapitálových trhů, avšak v jiném kontextu se dotýká i Frank Wiebe v komentáři *Deutschland hat fiskalischen Spielraum – aber keinen Freibrief*²³. Wiebe se v článku zabývá tím, zda má Německo jako stát prostor se více zadlužit a následně investovat, jak často zaznívá ve veřejném prostoru. Dluhovou brzdou, která brání sestavování deficitních rozpočtů, lze totiž různě obcházet. Německo by si teoreticky mohlo dovolit větší flexibilitu v utrácení a dluhovou brzdou by bylo možné nahradit jinými mechanismy (např. hloubkovou analýzou udržitelnosti dluhu), to je však spojeno s dalšími nevýhodami a riziky. Kapitálové trhy jsou neutrálnější než politici a někteří ekonomové, proto by se měla více sledovat jejich perspektiva (navzdory jiným negativům s tím souvisejícím). I přes prostor, který Německo ve fiskální oblasti má, si nemůže dovolit ztratit důvěryhodnost ze strany trhů tak, jako k tomu došlo v nedávné době v jiných zemích (např. na podzim r. 2022 ve Velké Británii).

¹⁹ Scoring own goals. *The Economist*. 2023, vol. 448, no. 9359, s. 29,30. ISSN 0013-0613. Dostupné také ze sítě MF na adrese: <https://www.proquest.com/docview/2852046737/abstract/5C480403986E4CEFPQ>.

²⁰ CHAZAN, Guy. *Worker shortages and far right threaten east Germany's chip ambitions*. Online. In: FT.com. August 7, 2023. Dostupné z: <https://www.ft.com/content/8cb93bc0-d560-45e8-8fd3-ffd9b95cbbba0>. [cit. 2023-09-27].

²¹ Více viz i Sasko – *Rekordní investice firmy Infineon do výstavby obří továrny na výrobu mikročipů v Drážďanech*. Online. In: Kurzy.cz. 04.05.2023 / 09:37 | Aktualizováno: 09.05.2023 / 15:13. Dostupné z: <https://www.kurzy.cz/zpravy/715368-rekordni-investice-firmy-infineon-do-vystavby-obri-tovarny-na-vyrobu-mikrocipu-v-drazdanech/>. [cit. 2023-09-27].

²² MATTHES, Sebastian. *Deutschlands übersehenes Wachstumsproblem*. Online. In: Handelsblatt.com. 11.08.2023 - 10:44 Uhr. Dostupné z: <https://www.handelsblatt.com/meinung/kommentare/kommentar-deutschlands-uebersehenes-wachstumsproblem/29326472.html>. [cit. 2023-09-27].

²³ WIEBE, Frank. *Deutschland hat fiskalischen Spielraum – aber keinen Freibrief*. Online. In: Handelsblatt.com. 18.08.2023 - 10:19 Uhr. Dostupné z: <https://www.handelsblatt.com/meinung/kommentare/kommentar-deutschland-hat-fiskalischen-spielraum-aber-keinen-freibrief/29337180.html>. [cit. 2023-09-27].

Dalším faktorem, který by mohl odradit investory, je podle příspěvku Tanji Kewes *Die deutsche Wirtschaft vernachlässigt die Führungskultur*²⁴ problematická kultura vedení německých podniků – ať už se jedná o nedostatečnou nezávislost dozorčích rad či neuspokojivou diverzitu z hlediska demografických skupin zastoupených v řízení podniků a v poradenství.

Bert Rürup, hlavní ekonom deníku Handelsblatt, doporučoval na počátku srpna 2023 německé vládě zavést deset opatření na podporu ekonomického růstu. V příspěvku *Zehn Punkte: Deutschland braucht ein Wachstumsprogramm*²⁵ Rürup navrhuje např. snížit některé daně, zkrátit dobu odepisování hmotného majetku, nebo podporovat podnikové bydlení. Dále autor zmiňoval i efektivnější využívání půdy či sanaci dopravní infrastruktury.

Ve veřejném prostoru ovšem zaznívají i poněkud optimističtější hlasy – mezi ně patří dlouholetý analytik německé ekonomiky Holger Schmieding, který ve své srpnové zprávě *The German economy: what is the problem?*²⁶ mj. uvádí oblasti, ve kterých je Německo v lepší pozici než před 20 lety, v čem se řada komentátorů mylí a proč není pro Německo problémem ani zpomalení v Číně. Obsah zprávy pro Financial Times shrnul Louis Ashworth v článku *Germany: willkommen to normality?*²⁷. Podle Schmiedinga tak například mnozí pozorovatelé zaměřují v případě Německa krátkodobé výkyvy hospodářských cyklů a dlouhodobé trendy. Obrat hospodářského cyklu by měl nastat do jara příštího roku. Zároveň pozorovatelé nechápou povahu německé ekonomiky – ekonomika se nesoustředí na výrobu určitých produktů, ale spíše je založena na „skrytých šampionech“, firmách, které se dokážou přizpůsobit šokům, pokud politici nezasáhnou nesprávnými opatřeními. Oproti situaci před dvaceti lety je zaměstnanost v Německu na rekordní úrovni, vláda navíc již na některé problémy začíná reagovat. Pokles může zapůsobit jako „budíček“ a spustit další reformy. Schmieding se zároveň vymezuje proti expanzivní fiskální politice financované dluhem a spíše doporučuje podobná opatření, která německá vláda zahrнула do svého balíčku z Mesebergu (např. zmírnění byrokracie).

Proti článku magazínu The Economist a označení „nemocný muž Evropy“ se ohradil Robert Habeck, německý ministr hospodářství a ochrany klimatu. Ten ve své reakci²⁸ tvrdí, že německá ekonomika není „nemocná“, pouze aktuálně „není ve formě“. Habeck si uvědomuje řadu strukturálních výzev, kterým ekonomika čelí, zároveň ale poukazuje i na její silné stránky (stejně jako Schmieding zmiňuje i středně velké výrobce, tzv. Mittelstand, a „skryté šampiony“). Chybou bylo podle Habecka se v minulosti spoléhat na ruský plyn. Německo ale již pracuje na tom, aby se zotavilo – v rychlém tempu byly postaveny terminály na zkapalněný plyn, připravuje se nová bezpečnostní strategie a posílilo se financování obrany. Habeck se vyjadřuje i k nákladům, které si opatření vyžádají – země je podle něj ochotna tyto náklady nést v zájmu svých bezpečnostních zájmů i zájmů svých spojenců.

Rovněž dle ekonomy Marcela Fratzschera, citovaného v článku Hospodářských novin²⁹, má země šanci problémy překonat, a to díky třem faktorům – silnému právnímu státu a institucím, struktuře německé ekonomiky (Mittelstand) a vysoké míře solidarity, které je součástí tržní ekonomiky.

²⁴ KEWES, Tanja. *Die deutsche Wirtschaft vernachlässigt die Führungskultur*. Online. In: Handelsblatt.com. 31.07.2023 - 15:32 Uhr. Dostupné z: <https://www.handelsblatt.com/meinung/kommentare/kommentar-die-deutsche-wirtschaft-vernachlaessigt-die-fuehrungskultur/29238414.html>. [cit. 2023-09-27].

²⁵ RÜRUP, Bert. *Zehn Punkte: Deutschland braucht ein Wachstumsprogramm*. Online. In: Handelsblatt.com [online]. 04.08.2023 - 04:00 Uhr. Dostupné z: <https://www.handelsblatt.com/meinung/kommentare/kommentar-der-chefoekonom-zehn-punkte-deutschland-braucht-ein-wachstumsprogramm/29291730.html>. [cit. 2023-09-27].

²⁶ SCHMIEDING, Holger. *The German economy: what is the problem?* Online. In: Berenberg.com. 15 August 2023. Dostupné z: <https://research.berenberg.com/report/1F2D7879F366F97B76F9E29341CA3D06>. [cit. 2023-09-27].

²⁷ ASHWORTH, Louis. *Germany: willkommen to normality?* Online. In: FT.com. August 16 2023. Dostupné z: <https://www.ft.com/content/5a1d0db9-a005-4a73-b32d-e1d07619407b>. [cit. 2023-09-27].

²⁸ HABECK, Robert. *Robert Habeck responds to The Economist's "sick man of Europe" cover*. Online. In: The Economist. Sep 14th 2023. Dostupné z: <https://www.economist.com/by-invitation/2023/09/14/robert-habeck-responds-to-the-economists-sick-man-of-europe-cover>. Dostupné také ze sítě MF na adrese: <https://www.proquest.com/docview/2864540133/58AF7A9924E741C8PQ>. [cit. 2023-09-27].

²⁹ HOUSKA, Ondřej. *Německo jako nemocný muž Evropy? Ne, z problémů se dostane, protože má tři přednosti, tvrdí hvězdný ekonom*. Online. In: Hospodářské noviny. 25. 9. 2023 10:03. Dostupné z: <https://archiv.hn.cz/c1-67245950-nemecko-jako-nemocny-muz-evropy-ne-z-problemu-se-dostane-protoze-ma-tri-prednosti-tvrdi-hvezdny-ekonom>. [cit. 2023-09-27].

Na závěr – německá ekonomika v širším kontextu

To, že je nutné mít hospodářský vývoj v Německu v České republice v patrnosti, je vzhledem k ekonomické provázanosti obou zemí zřejmé – a promítá se to i do četných komentářů v domácím tisku^{30,31,32,33}, možná ne na první pohled zcela očividný je však i vliv na ekonomický vývoj v dalších zemích, jako např. Itálii. Italská ekonomika podle deníku Les Échos doplácí na svou závislost na Německu především kvůli provázanosti v automobilovém sektoru, což ve druhém čtvrtletí přispělo k jejímu zpomalení.³⁴

Současně je zajímavé se podívat na to, o čem psal v souvislosti s Německem tisk před několika lety. O možných reformách tzv. dluhové brzdy a tom, že by mělo Německo více investovat a „nedržet rozpočet tolik na uzdě“, vycházely články ve velkém ještě před propuknutím pandemie³⁵. K tolik oceňovaným reformám na počátku tisíciletí se naopak někteří komentátoři vyjadřovali zpočátku spíše skepticky, což dokládá příspěvek *Europe: sick man walking; German reforms*³⁶ z r. 2003. Zadáním hesla „sick man“ do katalogu odborné knihovny je možné rovněž narazit na článek *From sick man of Europe to economic superstar: Germany's resurgent economy*³⁷ z r. 2014, který za přední faktor tehdejšího úspěchu německé ekonomiky pokládal specifickou strukturu institucí na trhu práce (vztah mezi zaměstnavatelskými svazy, odbory a radami zaměstnanců a formu vyjednávání o výši mezd).

³⁰ *Analytici: Hospodářský vývoj v Německu brzdí oživení české ekonomiky*. Online. In: investicniweb.cz. 13. 9. 2023 15:21. Dostupné z: <https://www.investicniweb.cz/analytici-hospodarsky-vyvoj-v-nemecku-brzdi-oziveni-ceske-ekonomiky>. [cit. 2023-09-27].

³¹ HORSKÁ, Helena. *Jestli má Německo problém, pak Česko dvojnásobný: stejné symptomy, zato vážnější průběh*. Online. In: Hospodářské noviny. 23. 8. 2023 07:02. Dostupné z: <https://archiv.hn.cz/c1-67236050-jestli-ma-nemecko-problem-pak-cesko-dvojnásobny-stejne-symptomy-zato-vaznejsi-prubeh>. [cit. 2023-09-27].

³² LYSONĚK, Tomáš. *Propad zakázek i špatný výhled ekonomiky. Jak moc se přelijí německé problémy do českého průmyslu?* Online. In: Hospodářské noviny. 6. 9. 2023 22:58 09:49 min. Dostupné z: <https://podcasty.hn.cz/c1-67241140-propad-zakazek-i-spatny-vyhled-ekonomiky-jak-moc-se-preliji-nemecke-problemy-do-ceskeho-prumyslu>. [cit. 2023-09-27].

³³ BROŽ, Jan. *Český průmysl jede na skluzavce za německým. Výhledy výrobců v obou zemích nejsou příznivé*. Online. In: Hospodářské noviny. 7. 9. 2023 00:00. Dostupné z: <https://archiv.hn.cz/c1-67240880-cesky-prumysl-jede-na-skluzavce-za-nemeckym-vyhledky-vyrobcu-v-obou-zemich-nejsou-priznive>. [cit. 2023-09-27].

³⁴ TOSSERI, Olivier. *L'économie italienne pâtit de sa dépendance à l'Allemagne*. Online. In: Les Echos. 11 Sep 2023. Dostupné z: <https://www.lesechos.fr/monde/europe/leconomie-italienne-patit-de-sa-dependance-a-lallemagne-1977045>. Dostupné také ze sítě MF na adrese: <https://www.proquest.com/docview/2863606780/404FE79ED11D4E23PQ>. [cit. 2023-09-27].

³⁵ Viz např. FICHER, Petr. *V Německu se rozhořel spor o povolení dluhové brzdy*. Online. In: E15.cz. 16. srpna 2019 18:30. Dostupné z: <https://www.e15.cz/zahranicni/v-nemecku-se-rozhorel-spor-o-povoleni-dluhove-brzdy-1361525>. [cit. 2023-09-27].

Tématu se věnovala i L. Horáčková na stránkách tohoto bulletinu v č. 9/2021 – viz HORÁČKOVÁ, Lucie. *Německá Schuldenbremse – reforma dluhové brzdy?: Finanční a ekonomické informace: dokumentační bulletin MF*. 2021, roč. 29, č. 9, s. 4-8. ISSN 1804-7262. Dostupné také z: https://www.mfcr.cz/assets/cs/media/Bulletin-knihovny-MF_2021-c-10_2021-10_Finaneni-a-ekonomicke-informace-92021.pdf.

³⁶ Europe: Sick Man Walking; German Reforms. *The Economist*. 2003, vol. 369, no. 8355, s. 73. ISSN 0013-0613. Dostupné také ze sítě MF na adrese: <https://www.proquest.com/docview/224027329/fulltext/2B23B490AFF54E21PQ>.

³⁷ DUSTMANN, Christian; FITZENBERGER, Bernd; SCHÖNBERG, Uta a SPITZ-OENER, Alexandra. *From Sick Man of Europe to Economic Superstar: Germany's Resurgent Economy*. *The Journal of Economic Perspectives*. Winter 2014, vol. 28, no. 1. s. 187-188. ISSN 0895-3309. DOI <https://doi.org/10.1257/jep.28.1.167>. Dostupné také ze sítě MF na adrese: <https://www.proquest.com/docview/1494474294/27CD690E8FE443APQ>.

Daně

Jan Hildebrand, Thomas Sigmund

25 Prozent für alle Firmen

25 procent pro všechny firmy

Handelsblatt, Jg. 2023, Nr. 191 (4.10.2023), S. 1, 4

Předseda CDU Friedrich Merz navrhuje v Německu zrušit daň z příjmů právnických osob a nahradit dosavadní podnikové a živnostenské daně jednotnou daní se sazbou ve výši okolo 25 %, oproti současnému průměru 29,9 %. Rozpočtovým příjmům to přinese ztrátu ve výši 20-30 mld eur, zvýší se ale konkurenceschopnost podnikové sféry. Návrh je součástí panujícího politického konsensu na nutnosti zjednodušit daňový systém a snížit daňovou zátěž. V jeho rámci sestavilo Spolkové ministerstvo financí expertní komisi ke zjednodušení zdanění podnikatelského sektoru, první návrhy mají být známy v půlce r. 2024. Merz i německá politická scéna tak reagují na postupně se zvyšující daňovou zátěž podniků a živností, která patří k nejvyšším ze skupiny zemí G7.

Shaun Parsons and Hamman Schoonwinkel

An analysis of the income tax consequences of decentralized finance (DeFi) in a South African context and beyond

Analýza dopadu decentralizovaných financí (DeFi) na daň z příjmu v jihoafrickém kontextu a nad jeho rámec

Bulletin for international taxation, Vol. 77, (2023) No. 8, p. 320-330

Autoři v příspěvku řeší, jak posuzovat pro účely daně z příjmu tzv. decentralizované půjčky (DeFi loans). Analýza je provedena na příkladu z Jihoafrické republiky a na její legislativě, součástí článku jsou nicméně i stručná doporučení, jaké faktory zvážit v jiných zemích v závislosti na tom, jaká ustanovení obsahuje jejich legislativa. - Poznámky.

Jochum Zutt and Marck Timmermans

CESOP - the priorities and the nice-to-knows

Centrální elektronický systém platebních informací - priority a co je dobré vědět

International VAT monitor, Vol. 34, (2023) No. 4, p. 148-151

Příspěvek krátce shrnuje změny, které čekají evropské poskytovatele platebních služeb od ledna 2024. Poskytovatelé platebních služeb by měli monitorovat zpracovávané přeshraniční platby, za určitých podmínek pak vzniká povinnost jejich nahlášení daňové správě, přičemž poté se informace předávají do systému CESOP. Účelem je předcházet podvodům na DPH. Autoři článku uvádějí, na koho se nová pravidla vztahují, jaké typy plateb podléhají hlášení a kam data hlásit. Uveden je také stručný postup pro organizace, které dospěly k závěru, že se na ně pravidla vztahují. - Poznámky.

By Eric Ohn

Corporate tax breaks and executive compensation

Daňové úlevy pro právnické osoby a odměňování vedoucích pracovníků

American Economic Journal: Economic policy, Vol. 15, (2023) No. 3, p. 215-255

Studie analyzuje účinky dvou typů daňových úlev v USA - tzv. DPAD ("domestic production activities deduction") a mimořádných daňových odpisů (bonus depreciation) - na výši odměn vedoucích pracovníků veřejně obchodovaných společností. Je zjištěno, že tyto daňové úlevy výrazně zvyšují odměny vedoucích pracovníků, zejména pak u firem se slabou strukturou řízení. To podle autora značí, že dochází k tzv. dobývání renty. - Poznámky.

Matthias Oldiges

DAC7 in Germany : due diligence obligations for digital platforms

Směrnice DAC7 v Německu : uplatňování postupů náležité péče digitálními platformami

European taxation, Vol. 63, (2023) No. 7, p. 283-289

Od ledna 2023 je v Německu účinný zákon o daňové transparentnosti platform (Plattformen-Steuertransparenzgesetz, PStTG), který do německého právního řádu zavádí požadavky evropské směrnice č. 2021/514/EU (DAC7), o správní spolupráci v oblasti daní. Stanovuje požadavky na postupy

náležitě péče (due diligence), oznamovací povinnost pro provozovatele digitálních platforem, a tím dále posiluje evropskou spolupráci v této oblasti. Autor se v článku zaměřuje na klíčová ustanovení zákona o daňové transparentnosti platforem, která se v praxi ukazují jako problematická. Kriticky hodnotí specifické nastavení "závazných rozhodnutí" (binding ruling) v odstavci 10(1) zkoumaného zákona. - Poznámky.

Oliver Busch

Die neuen Verwaltungsgrundsätze Verrechnungspreise 2023

Nové Správní zásady převodních cen 2023

Der Betrieb, Jg. 76, (2023) Nr. 34, S. 1947-1952

Dne 6.6.2023 zveřejnilo německé Spolkové ministerstvo financí revidovanou verzi Správních zásad pro převodní ceny. Hlavními rozdíly oproti předchozím správním zásadám ze dne 14.7.2021 je zařazení samostatné části o převodu funkcí a sladění části o finančních transakcích s nejnovější judikaturou Spolkového finančního dvora. Článek představuje hlavní změny a kriticky je rozebírá. - Poznámky.

Radoslaw Paluszynski, Pei Cheng Yu

Efficient consolidation of incentives for education and retirement savings

Efektivní konsolidace pobídek ke vzdělávání a spoření na důchod

American Economic Journal: Macroeconomics, Vol. 15, (2023) No. 3, p. 153-190

Autoři zkoumají optimální daňovou politiku ve vztahu k investicím do vzdělání a k pobídkám na spoření na důchod v dynamickém modelu. Ukazuje se, že optimální politika důchodových úspor motivuje ke vzdělání tím, že důchodové úspory jsou podmíněny splátkami studentských půjček. Studie také uvádí, že inverzní Eulerova rovnice neplatí vždy. Zároveň se zaměřuje na návrh politik pro ty, kteří financují své vlastní vzdělání. Model je kalibrován na datech z USA. - Poznámky.

Paul Radcliffe and Reinhart Devisscher

FASTER: the European Commission publishes a proposal Council Directive aimed at improving the withholding tax process within the European Union

FASTER: EK publikuje návrh směrnice Rady (EU) zaměřený na zlepšení procesu vybírání srážkové daně v rámci Evropské unie

European taxation, Vol. 63, (2023) No. 8, p. 321-327

V červnu 2023 zveřejnila Evropská komise návrh směrnice k jednotnému systému uplatňování srážkové daně (Faster and Safer Relief on Excess Withholding Taxes; FASTER), jejímž cílem má být zabránit zneužívání daňových předpisů v oblasti srážkové daně a zefektivnit postupy v rámci EU. Hlavním nástrojem jednotného systému je zavedení jednotného digitálního certifikátu o daňové rezidenci a vytvoření centrálního registru finančních zprostředkovatelů. V příspěvku je návrh FASTER analyzován v souvislosti s účelem snížení překážek pro efektivní unii kapitálových trhů, snižování možných daňových podvodů a zlepšení uplatňování srážkových daní. - Poznámky.

Krzysztof Lasiński-Sulecki

Fluvius Antwerpen : supplies hidden in a theft?

Případ Fluvius Antwerpen : dodání v rámci krádeže?

International VAT monitor, Vol. 34, (2023) No. 4, p. 171-174

Autor představuje rozsudek Soudního dvora EU z dubna 2023 v případě "Fluvius Antwerpen v. MX" (C-677/21). Soudní dvůr rozhodl, že je dodávka elektřiny provozovatelem distribuční soustavy ekonomickou činností (dodáním zboží za úplatu), i když k ní došlo nedobrovolně kvůli nezákonnému jednání třetí osoby. Podle autora článku je nicméně nový rozsudek v rozporu se starší judikaturou SDEU, popř. by měl být vykládán pouze úzce v kontextu specifik belgického práva týkajícího se distribuce energií. Součástí článku je také informace o stanovisku generální advokátky Juliane Kokott. - Poznámky.

Jingxian Chen and Wilson Chow

Global minimum tax reform and the future of tax competition

Reforma celosvětového minimálního zdanění a budoucnost daňové konkurence

Bulletin for international taxation, Vol. 77, (2023) No. 8, p. 308-319

Autoři analyzují vliv reformy globálního zdanění (tzv. dvoupilířový princip OECD) na daňovou konkurenci ve světě. Konkrétně srovnávají obsah Pilíře 2 s předchozími projekty OECD (situace před

BEPS, BEPS 1.0, BEPS 2.0) a dále rozebírají, jaké faktory přispěly k tomu, že k červnu 2023 dvoupilířový princip přijalo již 139 jurisdikcí. Následně autoři řeší, do jaké míry Pilíř 2 omezí daňovou konkurenci u daně z příjmů právnických osob a příp. v jaké formě a zda nová úprava zdanění přispěje k vyšší rovnosti a efektivitě. Závěry z uvedených formulovaných výzkumných otázek jsou shrnuty v závěru článku. - Poznámky.

Vera Mirović, Branimir Kalaš, Jelena Andrašić, Nada Milenković

Implications of environmental taxation for economic growth and government expenditures in Visegrad group countries

Důsledky ekologického zdanění pro hospodářský růst a vládní výdaje v zemích V4

Politická ekonomie, Sv. 71, (2023) č. 4, s. 422-446

Autoři za pomoci ekonometrických metod zkoumají environmentální daně, hospodářský růst a veřejné výdaje ve Visegradské skupině zemí v období 1995-2018. Zjišťují, jakým způsobem a do jaké míry ovlivnily ekologické daně v uvedených státech růst ekonomiky. Zaměřují se na vztah mezi celkovými příjmy z environmentálních daní, energetických daní, ze zdanění dopravy a hospodářským růstem. Dále empiricky zkoumají spojení mezi environmentálními daněmi a veřejnými výdaji a identifikují povahu dopadů těchto výdajů na hospodářský růst. Plný text dostupný z: <https://polek.vse.cz/magno/pol/2023/mn4.php>

Wojciech Morawski and Bogumil Brzeziński

Informal information released by Polish tax authorities on the application and interpretation of tax law : quasi-tax ruling or irrelevant piece of paper?

Neoficiální informace podávané polskými daňovými orgány, které se týkají užití a výkladu daňového práva : kvazidaňová rozhodnutí nebo bezvýznamný cár papíru?

European taxation, Vol. 63, (2023) No. 7, p. 307-310

Autoři v příspěvku zvažují právní relevanci informací, které daňový poplatník obdrží od polských daňových orgánů ve formě výkladových dokumentů, návodů a pokynů k vyplnění daňových přiznání, nebo emailů i telefonických hovorů. Problematiku řeší v souvislosti rozhodovací praxe polských soudů, která naznačuje snahu o ochranu poplatníka spoléhajícího se na takto získané neoficiální informace. Autoři rozebírají omezení principu ochrany legitimních očekávání i vhodnost zacházet s takovými informacemi jako s daňovými rozhodnutími (tax rulings), včetně poskytnutí ochrany daňovému subjektu. - Poznámky.

Zdeněk Burda

Nad judikaturou z oblasti sporů o registraci

Daně a právo v praxi, Sv. 28, (2023) č. 9, s. 43-48

Komentovaný výběr z aktuální judikatury Nejvyššího správního soudu týkající se sporů v oblasti registrací k dani z přidané hodnoty. Autor nejprve shrnuje relevantní rozsudky z minulých let, dále se věnuje judikátům z r. 2022, které řešily konkrétnost výzvy správce daně při registraci k DPH; zpětnou registraci za plátce DPH z moci úřední a prekluzi; postup v případě, když jsou postupně podány dvě přihlášky k registraci za plátce DPH.

Peter Mandler

Neuverteilung der Besteuerungsrechte nach Pillar One : eine bestechend einfache Lösung für viele offene Fragen

Přerozdělení práv ke zdanění podle prvního pilíře : působivě jednoduché řešení mnoha otevřených otázek

Der Betrieb, Jg. 76, (2023) Nr. 35, S. 2009-2015

Přibližně 140 zemí se dohodlo na částečném přerozdělení práv ke zdanění zisku největších globálně působících společností. V budoucnu se má zohlednit rozsah jejich přítomnosti na trhu. Jednání jsou před uzavřením. Začlenění této změny paradigmatu do stávajícího německého daňového a finančního práva vyvolává řadu otázek. Hrozí obrovský nárůst byrokracie pro podniky a státní správu. Stejný pocit budou mít i další země. Problémům by se dalo předejít změnou parametrů rozdělování na čistě mezivládní systém daňového vyrovnání. - Poznámky.

CFE Tax Advisers Europe

Opinion statement FC 1/2023 on the European Commission public consultation on the introduction of a New Corporate Taxation System in Europe (BEFIT)

Prohlášení o stanovisku FC 1/2023 k veřejné konzultaci EK k zavedení nového systému zdanění právnických osob v Evropě (BEFIT)

European taxation, Vol. 63, (2023) No. 7, p. 298-302

Článek přibližuje stanovisko CFE Tax Advisers Europe z ledna 2023 k problematice vytvoření nového systému zdanění právnických osob v Evropě. Evropská komise chce prostřednictvím iniciativy Business in Europe: Framework for Income Taxation (BEFIT) zavést jednotný soubor pravidel daně z příjmů právnických osob, který zajistí spravedlivější rozdělení práv na zdanění mezi členskými státy. Plánuje rovněž snížit náklady na dodržování předpisů a vytvořit soudržný přístup ke zdanění podniků v celé EU. Stanovisko hodnotí strukturu a rámec BEFIT, výpočet daňového základu, rozdělovací mechanismus, daňovou jistotu i oblast řešení sporů vycházející z uvedené iniciativy. - Poznámky.

Maarten de Wilde and Ying Than

Pillar Two and the transitional rule for intra-group asset transfers

Druhý pilíř pravidel OECD/G20 pro minimální zdanění a přechodné pravidlo pro transfery uvnitř skupin

Bulletin for international taxation, Vol. 77, (2023) No. 8, p. 331-340

OECD si při zveřejnění Pilíře II pravidel BEPS 2.0 vyhradila právo poskytovat dodatečné technické pokyny pro objasnění různých aspektů pravidel, které i přes existenci detailní interpretace dosud nejsou vyjasněné. Jedním z témat, ke kterým OECD zveřejnila v únoru 2023 vyjasnění, se stala také problematika transferů uvnitř skupin. Autoři v článku rozebírají přechodné pravidlo, které se týká převodů aktiv v rámci nadnárodní skupiny učiněných mezi 30. listopadem 2021 a začátkem roku, kdy se poprvé použijí opatření druhého pilíře. Pravidlo stanoví okolnosti, za kterých by mohlo dojít k dodatečnému zdanění (top-up taxation) dle druhého pilíře. Autoři řeší zejména problematiku tzv. "zdanění při odchodu" (exit taxation). - Poznámky.

Einiko Franz, Volker Riewe

Rechtsschutzmöglichkeiten gegen die Erhebung der Versicherungsteuer

Možnosti právní ochrany před vybíráním pojistné daně

Der Betrieb, Jg. 76, (2023) Nr. 32, S. 1818-1829

Vybírání pojistné daně v Německu probíhá v prostředí, kde se na pojistné smlouvě podílí více osob s různými rolami, funkcemi a zájmy. Vedle pojistitele a pojistníka se obvykle jedná o osoby jako je zprostředkovatel, inkasní agent a pojištěný, pokud není pojistníkem. Pro všechny zúčastněné strany vyvstává otázka, zda nebo jak se mohou bránit proti tomu, co považují za nesprávné vyměření daně. V neposlední řadě lze v důsledku posledních dvou právních reforem pojistného práva a právních nejasností, které vyvolaly, očekávat více sporů o existenci či neexistenci daňové povinnosti a o výši daně. - Poznámky.

Bert Rürup, Axel Schrinner

Sehnsucht nach der großen Steuerreform

Touha po velké daňové reformě

Handelsblatt, Jg. 2023, Nr. 179 (15.9.2023), S. 21

Komentář rekapituluje vývoj problematiky daně z přidané hodnoty v Německu od jejího zavedení v r. 1968. DPH tvoří jeden z nejvýznamnějších příjmů spolkového rozpočtu (až 31,8 % v letošním roce), přičemž její podíl na daňových příjmech stabilně vzrůstá. Blíže si všimá specifického postavení DPH mezi ostatními složkami daňového mixu, zejména v ohledu na nízký vliv na rozhodování spotřebitele (plátce daně). Zmiňuje také roli DPH v současné hospodářské situaci Německa, které jako jediná země skupiny G7 zatím nedosáhla předcovidové úrovně.

By Renke Schmacker and Sinne Smed

Sin taxes and self-control

"Daně z hříchu" a sebekázeň

American Economic Journal: Economic policy, Vol. 15, (2023) No. 3, p. 1-34

Tzv. "daně z hříchu" (daně z nezdravých potravin) bývají z ekonomického pohledu odůvodňovány přítomností externalit a internalit. Internality spočívají v nedostatečném zohlednění dlouhodobých negativních dopadů (a souvisejících nákladů) při konzumaci příslušných potravin samotnými spotřebiteli na jejich zdraví. Autoři v příspěvku analyzují vliv sebekázně spotřebitelů při reakci na změnu daní z nezdravých potravin. Použita byla data z Dánska a tamní zvýšení sazby daně z nealkoholických nápojů v r. 2012 a pozdější zrušení v r. 2014, a dále data o dani z tučných potravin v letech 2011-2013. Je zjištěno, že při růstu zdanění spotřebitelé s nízkou sebekázní snižují své nákupy méně oproti spotřebitelům s vyšší sebekázní. Při snížení daní obě skupiny reagují podobně. - Poznámky.

Ivan Macháček

Specifické případy uplatnění paušálních výdajů

Účetnictví v praxi, Sv. 27, (2023) č. 9, s. 4-7

Článek se zaměřuje na uplatnění paušálních výdajů poplatníka daně z příjmů fyzických osob u vybraných specifických činností fyzické osoby. Autor přibližuje výši paušálních výdajů pro r. 2023 a zásady pro uplatnění paušálních výdajů poplatníka s příjmy dle § 7 ZDP. Zaměřuje se na paušální výdaje v případě zprostředkování investic, v případě zprostředkování stavebního spoření, zprostředkování pojištění, zprostředkování doplňkového penzijního spoření a v případě profesionálního sportovce.

By Aditya Aladangady, Shifrah Aron-Dine, David Cashin, Wendy Dunn, Laura Feiveson, Paul Lengermann, Katherine Richard, and Claudia Sahn

Spending responses to high-frequency shifts in payment timing : evidence from the Earned Income Tax Credit

Odezva výdajů na vysokofrekvenční změny v načasování plateb : zjištění na základě slevy na dani z příjmu EITC

American Economic Journal: Economic policy, Vol. 15, (2023) No. 3, p. 89-114

Program EITC (earned income tax credit) je daňovou úlevou směřující v USA k domácnostem s nízkými příjmy, kdy je domácnostem po splnění podmínek jednou ročně vyplácen přeplatek na dani. Autoři v článku díky dostupnosti dat o změně načasování výplaty EITC v r. 2017 analyzují vliv EITC na spotřebu. Je vyčísleno, kolik příjemci po obdržení EITC utrácejí. Potvrdilo se, že stimul směřující k této kategorii domácností může rychle podpořit agregátní poptávku. - Poznámky.

Markéta Flanderková

Svěrenské fondy v daňovém a mezinárodním kontextu

Právní rádce, Sv. 31, (2023) č. 8-9, s. 24-25

Přestože je svěrenský fond entitou bez právní subjektivity, přiznávají mu české daňové předpisy subjektivitu daňovou. Související povinnosti za svěrenský fond vykonává správce, který jedná vlastním jménem na účet svěrenského fondu. Článek rozebírá otázku daňových dopadů vyčlenění a zvyšování majetku ve svěrenském fondu, daňové konsekvence plnění obmyšleným a možnost aplikace osvobození příjmů od daně. Dále se věnuje otázce mezinárodního přesahu svěrenských fondů, resp. daňovým dopadům využití zahraničních alternativ pro zajištění správy majetku ve svěrenských či nadačních fondech a plněním z českého svěrenského fondu osobě, která není daňovým rezidentem ČR. Autorka upozorňuje, že daňové dopady mají významný vliv na vhodné nastavení struktury a způsobu plnění ze svěrenského fondu za současného následování záměru zakladatele.

Sebastian Gazmuri Barker

Tax progressivity in developing countries : redistributive reforms to indirect taxation

Daňová progresivita v rozvojových zemích : reformy přerozdělování u nepřímého zdanění

International VAT monitor, Vol. 34, (2023) No. 4, p. 152-166

Pro daňové systémy rozvojových zemí je charakteristická vysoká závislost na nepřímých daních spolu s nízkou daňovou progresí. Odborná literatura obvykle v této situaci doporučuje posílení přímých daní, dle autora však toto není vždy možné, v článku proto analyzuje, jak mohou rozvojové země posílit

progresivní zdanění prostřednictvím změny nastavení nepřímých daní. Případová studie byla provedena na příkladu Chile, pro porovnání byl využit také daňový systém Velké Británie. - Poznámky.

Pierre-Andre Cyr and Laurent Moons

The Canadian indirect tax landscape for foreign suppliers of goods to Canadian consumers (B2C)
Kanadské prostředí nepřímých daní a zahraniční dodavatelé zboží kanadským spotřebitelům (B2C)
International VAT monitor, Vol. 34, (2023) No. 4, p. 143-147

Autoři shrnují změny, ke kterým přistoupila Kanada u své daně ze zboží a služeb v r. 2021 v návaznosti na proměnu obchodování na internetu. Nejprve je vysvětlen kanadský systém nepřímých daní (zdanění na federální a provinciální úrovni; správa daní), následně autoři uvádějí novinky z r. 2021 (povinnost platformám registrovat se za určitých podmínek k dani, registrace dodavatelů-nerezidentů, nové administrativní povinnosti pro skladovatele). Poté je zhodnoceno, do jaké míry jsou kanadská pravidla v souladu s doporučeními OECD, a je navržen doporučený postup pro zahraniční prodejce. - Poznámky.

Niels Winther-Sørensen

The Danish Supreme Court's decisions on withholding tax on dividends and interest
Rozhodnutí dánského Nejvyššího soudu o srážkové dani na dividendy a úroky

European taxation, Vol. 63, (2023) No. 7, p. 290-297

Autor rozebírá konečná rozhodnutí dánského Nejvyššího soudu z ledna a května 2023 v případech skutečného vlastnictví (beneficial ownership). Jedná se o případy Takeda A/S, TDC A/S a NetApp Denmark. Rozsudky vycházejí z předběžných rozhodnutí Soudního dvora EU, ale také z výkladu daňových smluv a dánského daňového práva v oblasti srážkové daně na dividendy a úroky vyplácené zahraniční mateřské společnosti. Nejvyšší soud určil, že dánské společnosti byly zodpovědné za srážkovou daň v Dánsku. - Poznámky.

Gilbert E. Metcalf, James H. Stock

The macroeconomic impact of Europe's carbon taxes
Makroekonomický dopad evropských uhlíkových daní

American Economic Journal: Macroeconomics, Vol. 15, (2023) No. 3, p. 265-286

Klíčovým prvkem ekonomicky efektivních politik ke snižování emisí skleníkových plynů je stanovení ceny uhlíkových emisí. Ke zpoplatnění emisí existuje významný odpor kvůli obavám o dopady na zaměstnanost a hospodářský růst. Analýza využívání uhlíkových daní v evropských zemích ukazuje, že daň nemá negativní dopad na zaměstnanost nebo růst HDP. Výsledky naznačují mírné snížení emisí díky dani. Je však třeba poznamenat, že většina zemí vylučuje ze základu daně emise sektorů pokrytých systémem ETS. Sektory pokryté systémem ETS mají nejnižší náklady na snížení emisí. Uhlíkové daně se tak týkají hlavně dopravy a stavebnictví. To naznačuje, že širší aplikace uhlíkové daně by měla větší dopad na snížení emisí. - Poznámky.

Javier Sánchez Gallardo and Gorka Echevarría Zubeldia

The platform economy will have its own VAT regime in 2025
Platformová ekonomika bude mít v roce 2025 svůj vlastní režim DPH

International VAT monitor, Vol. 34, (2023) No. 4, p. 167-170

Příspěvek stručně shrnuje obsah evropského balíčku "DPH v digitálním věku" (VAT in the Digital Age, ViDA) a krátce jej hodnotí. ViDA se dotkne transakcí prostřednictvím digitálních platform, registrace k DPH a vykazování. Celkově by mělo dojít k narovnání podmínek mezi tradičními poskytovateli služeb (např. ubytovacích) a poskytovateli prostřednictvím platform. Podle autorů nebyly zatím některé detaily vyjasněny, mj. jaké sazby aplikovat v případě komplexnějších ubytovacích služeb, které zahrnují např. i parkování či stravování; určité nejasnosti se také objevují u otázky storna rezervací. - Poznámky.

Peter Barnes

Turning point : a century of international tax policy flies toward a sharp curve
Bod obratu : století mezinárodní daňové politiky míří k ostré zatáčce

Bulletin for international taxation, Vol. 77, (2023) No. 9, p. 344-347

Monotematicky zaměřené číslo se v návaznosti na 75. kongres Mezinárodní fiskální asociace (IFA), který proběhne v říjnu 2023 v mexickém Cancunu, zabývá otázkami týkajícími se mezinárodního zdanění (mj. i v souvislosti s projektem BEPS 2.0 proti erozi daňového základu). V článku autor popisuje

aktuální trendy a změny v mezinárodním zdanění. Na vývoji mezinárodní daňové politiky se nově začíná do velké míry vedle OECD podílet i OSN (změna by měla prospět rozvojovým zemím) a vlivem dvoupilířového systému zdanění dochází ke změně rozdělení práva zdanit. Dvoupilířový systém zároveň pracuje při určování daňové povinnosti s finančním účetnictvím. Rostou také nároky na spolupráci při mezinárodní výměně daňových informací a naopak oslabuje tzv. "Revenue Rule", roky používané pravidlo, dle kterého si soudy různých států navzájem nepomáhají s vymáháním daní. Zmíněné změny by mohly podle autora narušit stabilitu mezinárodního zdanění.

Gorka Echevarría Zubeldia

VAT consequences of rewarding staff with vouchers

Odměňování zaměstnanců vouchery z pohledu DPH

International VAT monitor, Vol. 34, (2023) No. 4, p. 141-142

Článek představuje rozhodnutí Soudního dvora EU z listopadu 2022, které se týkalo zaměstnaneckých voucherů u společnosti GE Aircraft Engine Services (případ C-607/20). Britská firma GE Aircraft Engine Services (GEASES), jež je součástí americké nadnárodní skupiny, provozuje motivační program pro zaměstnance, kdy nejlepší zaměstnanci jsou odměňováni zvláštními poukázkami. Poté mají zaměstnanci možnost si vybrat na speciální webové stránce provozované jinou firmou, u kterého prodejce kupón utratí. Firma, která provozuje webovou stránku, poukázky nakupovala přímo od prodejců, poté je odprodávala mateřské společnosti GEASES, ta je prodala společnosti GE HQ se sídlem v USA, a až následně došlo k prodeji GEASES. Soudní dvůr EU se na podnět britských daňových úřadů mj. zabýval tím, zda se v tomto případě jedná o tzv. "domnělé plnění" (deemed supply). Autor dává nový rozsudek do kontextu i se staršími obdobnými případy posuzovanými SDEU (C-40/09 Astra Zeneca UK; C-258/95 Julius Fillibeck). - Poznámky.

Jan Hildebrand, Martin Greive

Was die CDU-Pläne für Steuerzahler bedeuten : Steuerreform

Co znamenají plány CDU pro daňové poplatníky : daňová reforma

Handelsblatt, Jg. 2023, Nr. 171 (5.9.2023), S. 6-7

Předseda CDU Friedrich Merz chce v rámci reformy daňového zatížení fyzických osob ulehčit střední třídě a posunout daňovou zátěž k vysokopříjmovým skupinám, tedy, maximální 42% sazbu pro příjmy nikoli ve stávající výši 63 000 eur za rok, ale řádově o desítky tisíc eur výše. Podle Merze to pomůže zploštit strmý nárůst sazeb daně z příjmů. CDU také současně navrhuje „daňovou sazbu bohatých“ ve výši 45-47 % pro příjmy nad 278 tisíc eur ročně. Ministr financí Ch. Lindner návrhu vytýká, že změnu daňové zátěže chce financovat pouze zvýšením maximální daňové sazby, což nepovažuje za dostačující. -- Viz také komentář na s. 15.

Ivan Macháček

Zákonná úprava některých zaměstnaneckých benefitů : vhodné jejich využití ještě v roce 2023

Daňová a hospodářská kartotéka, Sv. 31, (2023) č. 11, s. 3-8

Autor rozebírá vhodnost uplatnění zdravotních a volnočasových benefitů poskytnutých zaměstnavatelem formou nepeněžního plnění zaměstnanci v druhé polovině r. 2023, a to vzhledem ke změně vycházející z projednávané novely zákona o daních z příjmů, která je součástí návrhu zákona ke konsolidaci veřejných rozpočtů (sněmovní tisk č. 488). Vychází z dokumentu "Úpravy konsolidačního balíčku schválené stranami vládní koalice včetně paragrafového znění" z 31.8.2023 a věnuje se plánovanému zrušení osvobození od daně. Problematika je dokreslena řadou příkladů.

Michael Feldek

Zvláštní způsob zajištění daně

Daně a právo v praxi, Sv. 28, (2023) č. 9, s. 33-42

Článek se zabývá úpravou zvláštního způsobu zajištění daně, která je obsažena v § 109a zákona o DPH. Rozebírá podstatu a účel právní úpravy zvláštního způsobu zajištění daně, mechanismus jejího fungování, problematické aspekty i návaznost úpravy na obecnou úpravu placení DPH. Autor uvádí, že účelem je zabezpečení úhrady DPH související s konkrétním zdaněním plněním a daňový subjekt v postavení příjemce daňového plnění ho může využít na základě svého dobrovolného rozhodnutí, a to bez nutnosti naplnění dalších zákonných podmínek. Může se tak uchránit negativních následků spojených s tím,

že jím přijímaná zdanitelná plnění jsou zasažena daňovým únikem, tedy především vzniku povinnosti ručení a ztráty nároku na odpočet daně. Článek se rovněž věnuje specifickým situacím, za kterých je vhodné zvláštní způsob zajištění daně využít, a možným rizikům ve vztahu k soukromoprávnímu vztahu poskytovatele a příjemce zdanitelného plnění. Autor přináší i stručnou komparaci se slovenskou právní úpravou ("osobitný způsob úhrady dane"). - Poznámky.

Zkrácené obsahy časopisů

Plné texty některých článků jsou zaměstnancům resortu financí dostupné v aplikaci Aktivní noviny

Daně a právo v praxi : měsíčník informací z oblasti daní, práva a financí

Sv. 28, (2023) č. 9

Daňová vstupní cena hmotného majetku (s. 2-10); To nejzajímavější z toho, co zatím víme o novém zákonu o účetnictví (s. 11-18); Více příjmů zaměstnance a minimální vyměřovací základ ve zdravotním pojištění (s. 19-21); Reporting a jeho ukotvení v české účetní legislativě (s. 22-28); K omezení plateb v hotovosti aneb Co je pro jedny standard, znamená pro druhé omezování svobody - zákon č. 254/2004 Sb. (s. 29-32); Zvláštní způsob zajištění daně - podle § 109a zákona o DPH (s. 33-42); Nad judikaturou z oblasti sporů o registrace (s. 43-48).

Daňová a hospodářská kartotéka : DHK

Sv. 31, (2023) č. 11

Zákonná úprava některých zaměstnaneckých benefitů – vhodné jejich využití ještě v roce 2023 (s. 3-8); OSVČ, nepodceňujte administrativu daňové evidence – prověřeno soudem (s. 9-16); Základní pravidlo při stanovení místa plnění při poskytnutí služby – dokončení (s. 17-21); Povolené a zakázané kompenzace v účetnictví (s. 22-29); Využití časové hodnoty peněz v účetnictví – dokončení (s. 30-35); Judikatura v daňové praxi – rozsudek SDEU C-127/22 (s. 36-38); Souběhy u dohod a zdravotní pojištění (s. 39-44).

Daňový a účetní TIP : aktuality, komentáře, dotazy a odpovědi

Sv. 2023, č. 18

Kryptoměny a chyby při jejich zdanění (s. 1-6); Zahájení podnikatelské činnosti a zdravotní pojištění (s. 6-7); DPH a pronájem kanceláří - dotazy a odpovědi (s. 8); DPH při nákupu dřeva z Německa - dotazy a odpovědi (s. 8).

Daňový a účetní TIP : aktuality, komentáře, dotazy a odpovědi

Sv. 2023, č. 19

Nový stavební zákon a jeho možné dopady do daňové oblasti aneb budou/Jsou související změny v daních? (s. 1-6); Účtování investiční pobídky - dotazy a odpovědi (s. 7-8); DPH a krácený odpočet při pronájmu bytového domu - dotazy a odpovědi (s. 8).

Daňový a účetní TIP : aktuality, komentáře, dotazy a odpovědi

Sv. 2023, č. 20

Úprava odpočtu DPH při vyřazení dlouhodobého majetku z obchodního majetku plátce v příkladech (s. 1-4); Porovnání zdanění OSVČ a zaměstnance (s. 4-6); Opravné položky k pohledávkám - dotazy a odpovědi (s. 7); Dar nadačnímu fondu členem správní rady - dotazy a odpovědi (s. 7-8); Fotovoltaická elektrárna ve vztahu k DPH - dotazy a odpovědi (s. 8).

DPH aktuálně : novinky z oblasti daně z přidané hodnoty

Sv. 2023, č. 18

Vracení daně - požádání o vrácení DPH za r. 2022 (s. 1-4); Zprostředkování prodeje dálniční známky a DPH - dotazy a odpovědi (s. 4-5); Splátkový kalendář a odvod DPH - dotazy a odpovědi (s. 5-6); Doklad v přenesené daňové povinnosti v kontrolním hlášení - dotazy a odpovědi (s. 6); Přijaté plnění v režimu OSS, doklad bez uvedení VAT - dotazy a odpovědi (s. 6-7); DPH a krácení odpočtu podle § 79 ZDPH - dotazy a odpovědi (s. 7-8); Mobilní barber shop a registrace k DPH - dotazy a odpovědi (s. 8).

DPH aktuálně : novinky z oblasti daně z přidané hodnoty

Sv. 2023, č. 19

Vyúčtování v cizí měně a DPH (s. 1-4); DPH u solárních zařízení na stavbách pro bydlení (s. 4-7); Provozování fotovoltaické elektrárny ve vztahu k DPH - dotazy a odpovědi (s. 7); Osvobození od DPH: prodej zboží do zemí EU prostřednictvím e-shopu (s. 8).

DPH aktuálně : novinky z oblasti daně z přidané hodnoty**Sv. 2023, č. 20**

Ubytovací služby poskytované prostřednictvím internetových platform pohledem ZDPH (s. 1-4); Úhrada doměněné daně při podaném odvolání (s. 4-6); Dodání zboží do Skotska - dotazy a odpovědi (s. 6); Krácený odpočet při pronájmu bytového domu - dotazy a odpovědi (s. 7); Prodej pozemku obci a DPH - dotazy a odpovědi (s. 7-8); Vracení DPH z Polska - dotazy a odpovědi (s. 8); Uplatnění snížené sazby DPH u výstavby příslušenství RD - dotazy a odpovědi (s. 8).

Finanční, daňový a účetní bulletin**Sv. 31, (2023) č. 3**

Připravované změny v AML oblasti (s. 2-4); Zásadní (tzv. transpoziční) novela zákoníku práce v roce 2023 (s. 5-10); Diskriminace v pracovněprávních vztazích (s. 11-18); Daňové tvrzení - daň z příjmů fyzických osob po úmrtí plátce i poplatníka podávaná daňovým poradcem na základě plné moci (termíny a forma podání) (s. 19-24); Sazby daně u služeb cestovního ruchu a navrhované změny (s. 25-28); Zajímavosti z judikaturního světa: odpovědnost účetní(ho) za kontrolu datové schránky; rozdíl mezi nájmem a ubytovací službou u DPH; zahrnutí uskutečněných plnění do kontrolního hlášení u poskytovatele plnění; zánik podvodu na DPH skrze doplacení chybějící daně; projednání zprávy o daňové kontrole až v rámci odvolacího řízení (s. 29-32); Kontroly a kontrolní vazby v účetnictví podnikatelů (s. 33-41); ESG Reporting: Nová výzva? (s. 42-50); Dotazy a odpovědi (s. 51-55).

Účetnictví v praxi**Sv. 27, (2023) č. 9**

Specifické případy uplatnění paušálních výdajů (s. 4-7); Přeprava zboží - stanovení místa plnění (s. 8-12); Opravy účetních chyb minulých let v příkladech (s. 13-17); Digitální písemnosti a doklady (s. 18-22); Likvidace společnosti - právní úprava a daňové souvislosti (s. 23-26); Předčasné ukončení finančního leasingu - na co dát pozor (s. 27-33); Zdravotní pojištění a promlčení pohledávek v kontextu soukromého práva (s. 34-36).

Ekonomické vědy. Ekonomie

By Christian Traeger

ACE - analytic climate economy**AKE - analytická klimatická ekonomie**

American Economic Journal: Economic policy, Vol. 15, (2023) No. 3, p. 372-406

Autor v příspěvku analyzuje optimální zdanění uhlíkových emisí prostřednictvím tzv. ACE modelu, který patří mezi tzv. "modely integrovaného hodnocení" (integrated assessment models, IAMs). IAM modely propojují prvky modelu, předpoklady a přístupy ke kalibraci přímo s dopady opatření. Součástí modelu ACE prezentovaného v článku je zohlednění skleníkového efektu a teplotní dynamiky. V závislosti na hodnotách použitých parametrů je vygenerováno optimální zdanění emisí. - Poznámky.

Cracking open the Beveridge**Jak funguje Beveridgeova křivka**

The Economist, Vol. 449, (2023) No. 9366, p. 66

Beveridgeova křivka znázorňuje vztah mezi nezaměstnaností a volnými pracovními místy - pokud jsou téměř všichni lidé zaměstnaní, firmám se nedaří obsadit pracovní místa a počet volných pracovních míst roste. Vztah mezi nezaměstnaností a počtem volných míst není fixní, např. 6% míře nezaměstnanosti v USA odpovídal v minulosti 2,5% podíl neobsazených míst, ale i 3,5% či 6% podíl - číslo totiž odráží zároveň efektivitu pracovního trhu (zda dovednosti uchazečů o práci odpovídají požadavkům firem - zda existuje tzv. "skills mismatch", tedy nesoulad v požadované kvalifikaci). Během pandemie se objevil nový trend - tzv. "nesoulad ochoty pracovat" (willigness mismatch) způsobený obavou z nákazy; zároveň firmy otvíraly nová pracovní místa, což způsobilo vysoký počet volných pozic vzhledem k míře nezaměstnanosti. V souvislosti s tímto vývojem článek shrnuje obsah nových studií, které se Beveridgeovou křivkou zabývaly a jejichž autoři navrhli křivku upravit (aby znázorňovala vztah mezi počtem osob, které jsou ochotny změnit pracovní místo a počtem volných míst). Z upravené Beveridgeovy křivky se nezdá, že by "skills mismatch" byl v USA tak výrazný, jak se někdy uvádí.

Malte Fischer

Freiheit für den Handel!

Svoboda obchodu!

WirtschaftsWoche, Jg. 2023, Nr. 37, S. 36-37

Před 200 lety zemřel britský ekonom David Ricardo (1772-1823). Jeho teorie volného obchodu je však aktuálnější než kdy jindy. Poukazuje na ztráty blahobytu, k nimž dochází, když se odvrátíme od volného obchodu a od mezinárodní dělby práce.

Wolfgang Buchholz and Dirk Rübhelke

Improving public good supply and income equality : facing a potential trade-off

Zlepšování nabídky veřejných statků a příjmová rovnost : tváří v tvář potenciálnímu kompromisu

FinanzArchiv, Vol. 79, (2023) No. 2, p. 146-163

Teoreticky zaměřený článek se zabývá přerozdělováním příjmů a jeho vlivem na nabídku veřejných statků v tzv. Lindahlově ekvilibriu (v tomto rovnovážném bodě je alokace veřejných statků efektivní). Je ukázáno, že v Nashově ekvilibriu může za určitých okolností méně rovné přerozdělení příjmů přispět k vyšší nabídce veřejných statků než v Lindahlově ekvilibriu. Vzniká tak nutnost volby mezi příjmovou rovností a nabídkou veřejných statků. - Poznámky.

Hafedh Bouakez, Omar Rachedi, Emiliano Santoro

The government spending multiplier in a multisector economy

Multiplikátor vládních výdajů ve vícesektorové ekonomice

American Economic Journal: Macroeconomics, Vol. 15, (2023) No. 1, p. 209-239

Článek zkoumá makroekonomické důsledky vládních výdajů pomocí vícesektorového modelu americké ekonomiky, který zohledňuje odvětvové rozdíly, jako např. cenovou rigiditu, intenzitu faktorů a příspěví k výsledné poptávce. Klíčová zjištění ukazují, že multiplikátor přidané hodnoty je v tomto nastavení o 75 % větší než v jednoduchém modelu, zvláště kvůli meziodvětvovým interakcím. Autoři zdůrazňují význam odvětvových rozdílů při hodnocení efektů vládních výdajů a potenciál studia účinků veřejných investic. - Poznámky.

By Rafael Guntin, Pablo Ottonello, and Diego J. Perez

The micro anatomy of macro consumption adjustments

Mikroanatomie změn spotřeby na makroúrovni

The American Economic Review, Vol. 113, (2023) No. 8, p. 2201-2231

Autoři v příspěvku zkoumají spotřební vzorce a změny příjmů na mikroúrovni v obdobích, kdy docházelo k výrazným změnám agregátní spotřeby (mj. krize eurozóny, konkrétně v Itálii a Španělsku). Výrazné změny spotřeby byly zjištěny u domácností s nejvyššími příjmy (elasticita spotřeby je u těchto domácností průměrná až nadprůměrná). Dále je vytvořen model, prostřednictvím kterého autoři dokládají, že zjištění z dat jsou v souladu s teoriemi, dle kterých dochází ke změně dynamiky agregátní spotřeby v návaznosti na změny agregátních příjmů. - Poznámky.

By Christian K. Wolf

The missing intercept : a demand equivalence approach

Chybějící průsečík : přístup založený na ekvivalenci poptávky

The American Economic Review, Vol. 113, (2023) No. 8, p. 2232-2269

Autor v teoreticky zaměřeném příspěvku formuluje teorii "ekvivalence poptávky", kdy za určitých podmínek mají identické změny soukromé i veřejné poptávky v situaci všeobecné rovnováhy stejný efekt. Prostřednictvím této teorie pak lze podle autora řešit tzv. problém "chybějícího průsečíku" (missing intercept problem), který vzniká, když vědci odhadují dopady šoků na makroúrovni z odchylek průřezových dat na mikroúrovni. - Poznámky.

By Joseph Abadi, Markus Brunnermeier, and Yann Koby

The reversal interest rate

Obrácená úroková sazba

The American Economic Review, Vol. 113, (2023) No. 8, p. 2084-2120

V nových keynesiánských modelech se mohou ekonomiky dostat do tzv. pasti likvidity vzhledem k předpokládané nulové hranici úrokových sazeb. Praxe měnové politiky mnohých centrálních bank

v době celosvětové finanční krize však ukázala, že nulová hranice úrokových sazeb již není neproveditelná. Autoři se v článku zabývají tím, co tedy představuje omezení měnové politiky, když ne nulová hranice úrokových sazeb. Poukazují na tzv. "obrácenou úrokovou míru" (reversal interest rate), což je sazba, která vede k nezamýšleným účinkům měnové politiky (pokud jsou úrokové sazby příliš nízké, další uvolnění měnové politiky poškodí ziskové marže bank a omezí nabídku úvěrů). Škodlivé účinky může mít také držení úrokových sazeb na nízké úrovni příliš dlouho. - Poznámky.

Finance. Bankovníctví. Měnový systém

Bundesministerium der Finanzen

Artikel-IV-Konsultationen des Internationalen Währungsfonds mit Deutschland

Konzultace Mezinárodního měnového fondu s Německem ohledně Článku IV

Monatsbericht des BMF, Jg. 2023, Nr. 8, S. 20-23

Shrnutí letošních konzultací mezi představiteli SRN a MMF ve smyslu článku IV dohody mezi SRN a MMF. V oblasti aktuálního vývoje a výhledu do budoucna podle MMF nedošlo k nejhorsším scénářům v důsledku ekonomických a finančních dopadů války na Ukrajině, očekáváno je však zpomalení hospodářského zotavení a růstu v letech 2024-2026 s pravděpodobnou mírnou recesí v r. 2023, s očekávaným setrvalým poklesem inflace. V oblasti rozpočtové a energetické politiky jsou zmíněna témata subvencí a cenových stropů energií, s plánovaným ukončením stávajících programů během dubna 2024 bez dalších plánů na jejich prodloužení či znovuzavedení, s důrazem na adaptaci na strukturální růst cen. V oblasti strukturálních reforem hodnotí MMF pozitivně důraz na inovace a výzkum a usnadnění přístupu na finanční trh malým firmám a fyzickým osobám. V oblasti finančního sektoru je pozitivně hodnocena stabilita bank a jejich zabezpečení a kapitálových rezerv, jako rizikový faktor je zmíněn stálý růst úrokových sazeb, mj. v kontextu nedávných lokálních bankovních krizí v USA a Švýcarsku.

Raya Jalabi

Audit finds bad governance at Lebanon's central bank

Audit zjistil špatné řízení libanonské centrální banky

Financial Times, Vol. 2023, No. 41400 (12.8.2023), p. 4

Audit libanonské centrální banky odhalil důkazy o vyplacení "nelegitimních provizí" z jednoho z jejich účtů, což se zdá být spojeno s vyšetřováním bývalého guvernéra. Zpráva popisuje netransparentní postupy, špatné řízení a nedostatečná opatření pro řízení rizik.

Delphine Strauss, George Parker, Mary McDougall

Bank of England takes interest rates to 15-year high despite slowing inflation

Bank of England zvýšila úrokové sazby na 15leté maximum navzdory zpomalující inflaci

Financial Times, Vol. 2023, No. 41393 (4.8.2023), p. 1

Bank of England (BoE) rozhodla o zvýšení úrokových sazeb na nejvyšší úroveň za posledních 15 let, přestože inflace zpomaluje. Většina ekonomů předpokládala zvýšení o čtvrt procentního bodu poté, co inflace v červnu klesla na 7,9 %, což je 15-měsíční minimum. Ačkoli Británie stále čelí vyššímu růstu cen než jiné vyspělé ekonomiky, centrální banka předpokládá, že inflace může v posledním čtvrtletí klesnout pod 5 %. -- Viz také komentář na s. 16.

Yasmin Osman

Banken erwarten höhere Gewinne

Banky očekávají vyšší zisky

Handelsblatt, Jg. 2023, Nr. 182 (20.9.2023), S. 34

Podle analýzy společnosti BCG lze očekávat výrazný nárůst zisku německých bank v příštích pěti letech, specificky v oblasti osobního bankovníctví. Zisky mohou do r. 2027 vzrůst z letošních 56,3 miliard eur na 74,7 miliardy. Primárním zdrojem zisků je trh s pohledávkami, lukrativní díky zvýšeným úrokovým sazbám. Stagnuje hypoteční sektor, mírně posilují termínované vklady a výrazněji pak vkladové listy. Prognóza očekává znatelně zvýšený objem vkladů (o více než 140 %) a investic (37 %). Německý bankovní sektor řadí po britském na druhé nejvýdělečnější místo v Evropě.

Christine Bortenlänger

Bausteine eines starken Kapitalmarkts

Stavební kameny silného kapitálového trhu

Handelsblatt, Jg. 2023, Nr. 177 (13.9.2023), S. 16

Komentář Ch. Bortenlänger, předsedkyně Německého akciového institutu, k významu německých finančních trhů v mezinárodním měřítku. Zákon o budoucím financování (Zukunftsfinanzierungsgesetz) vedle řady inovací obsahuje i tzv. projekt generačního kapitálu, tedy využití investic na finančních trzích k udržitelnému důchodovému systému. Autorka komentáře poukazuje a skutečnost, že ačkoli je Německo čtvrtou největší ekonomikou světa, význam tamních finančních trhů tomu neodpovídá, a je tak jednou z oblastí, jejíž další rozvoj by byl nezanedbatelným přínosem.

Bastian Schulz

Behavioral finance and how its behavioral biases affect German investors

Behaviorální finance a jak behaviorální zkreslení ovlivňuje německé investory

Acta VŠFS, Vol. 17, (2023) No. 1, p. 39-59

Autor v příspěvku analyzuje z pohledu behaviorálních financí různé typy zkreslení, které mohou ovlivnit rozhodování investorů. K výzkumu byla použita metoda dotazníkového šetření mezi 342 německými investory. Bylo zjištěno, že u mužů se projevuje zejména nadměrná sebedůvěra a tzv. stádní chování, zatímco ženy jsou více náchylné k tzv. kotvení, kdy je rozhodování ovlivněno určitým referenčním bodem.

Harry Dempsey, Hudson Lockett

Beijing pushes to dominate trade in clean energy metals

Peking se snaží ovládnout obchod s kovy pro zelenou energii

Financial Times, Vol. 2023, No. 41399 (11.8.2023), p. 8

Čína se snaží ovládnout obchod s lithiem, klíčovou složkou baterií pro elektromobilitu, a zmenšit závislost na dolarových komoditních burzách. Snaha Číny o zavedení své vlastní obchodní platformy a standardů ohrožuje západní burzy, které tradičně dominovaly trhu.

Colby Smith

Central bankers braced for new economic era

Centrální bankéři se připravují na novou ekonomickou éru

Financial Times, Vol. 2023, No. 41413 (28.8.2023), p. 4

Informace o výročním zasedání centrálních bankéřů v americkém Jackson Hole a o hlavních probíraných tématech. Fed vyjádřil obavy, že zavedené ekonomické vztahy, na nichž byla založena politická rozhodnutí, jsou ohroženy. Situace, kterým ekonomiky čelí, je třeba chápat nově a připravit adekvátní reakce. Hlavní debata zahrnovala problematiku inflace, zvyšování úrokových sazeb, veřejné zadlužení a strukturální změny v globální ekonomice.

Radek Soukup

Co nového přinese dohoda Basel IV v otázce úvěrového rizika protistrany?

Bankovníctví, Sv. 31, (2023) č. 9, s. 19

Finalizovaná mezinárodní pravidla kapitálové přiměřenosti Basel III, označovaná jako Basel IV, začnou platit od 1.1.2025. Jejich nastavení povede k většímu regulatornímu kapitálu bank a nižšímu volnému kapitálu. Článek se zaměřuje na nové aspekty zavedené reformou Basel IV s ohledem na hodnocení úvěrového rizika. Prvky úvěrového rizika umožní srovnání kapitálových poměrů bank a zvýší tak konkurenci. - Poznámky.

Dana Heide

Der digitale Yuan ist wenig populär in China

Digitální jüan je v Číně málo populární

Handelsblatt, Jg. 2023, Nr. 183 (21.9.2023), S. 26

Digitální jüan, spuštěný čínskou centrální bankou v r. 2020, sice zaznamenal nárůst transakcí (ze 100 milionů USD v červnu 2022 na 250 mil. v letošním červnu), stále však tvoří pouze 0,16 % celkových registrovaných transakcí v čínské měně. Důvodem není preference hotovosti, ale masivní využívání stávajících platebních aplikací (Alipay, Wechat Pay) s řadou dalších (mj. sociálních) funkcí. I přes snahu vlády i místních samospráv o prosazení širšího užití digitálního jüanu si digitální peněženku založilo jen 120 milionů z 1,4 miliardy obyvatel Číny.

L. Oenning, F. Wiebe

Deutsche Inflation geht zurück : Preise

Německá inflace ustupuje : ceny

Handelsblatt, Jg. 2023, Nr. 189 (29.9.2023), S. 10

Inflace v Německu poklesla z 8,8% maxima v srpnu 2022 na 4,5 % ke konci září 2023, s výhledem na další pozvolný pokles. Prezident Bundesbank Joachim Nagel souzní s peněžní politikou Evropské centrální banky (diskontní sazba ve výši 4,0 % a hlavní úroková sazba ve výši 4,5 %). Nespecifikoval očekávání doby, po jakou bude tato politika trvat, kromě cíle snížit inflační míru pod stanovená 2 %.

Julian Olk

Die Zinswende tut weh, aber wirkt

Politika vysokých úrokových sazeb sice bolí, ale funguje

Handelsblatt, Jg. 2023, Nr. 188 (28.9.2023), S. 13

Komentář shrnuje aktuální výhled německého hospodářství a inflace. Stagnující hospodářství úzce souvisí s politikou rostoucích úrokových sazeb Evropské centrální banky, která se odráží v inflačním výhledu: inflace 6,1 % v r. 2023, 2,6 % v r. 2024 a 1,9 % v r. 2025. Politiku ECB označuje za efektivní a poukazuje na skutečnost, že monetárním opatřením trvá cca 9 měsíců, než se promítnou do hospodářské situace. Nízkou inflaci současně vidí jako významný faktor při budoucím zotavení a růstu. -- Viz také obsáhlejší hodnocení růstových očekávání na s. 6-7.

Patrick Jenkins

Digital payments revolution is a true moonshot triumph for India

Revoluce v digitálních platbách je pro Indii skutečným dosažením nemožného

Financial Times, Vol. 2023, No. 41414 (29.8.2023), p. 5

Digitální iniciativy jako Aadhaar (univerzální digitální identita) a UPI (architektura pro digitální platby v reálném čase) pomohly transformovat tradiční finanční systém v Indii. Finanční reformy zvýšily počet daňových poplatníků a transakcí. S rozvojem technologií nabývá systém UPI na významu a má také mezinárodní ambice.

Astrid Dörner, Dennis Schwarz

Enttäuschte Krypto-Anleger : Bitcoin-ETF

Zklamání kryptoinvestoři : bitcoinové ETF

Handelsblatt, Jg. 2023, Nr. 172 (6.9.2023), S. 38-39

Ačkoli se kryptoměnové ETF fondy jeví jako potenciální oživení kryptobranže, jejíž růst byl vystřídán stagnací a pádem několika předních kryptoměnových burz (mj. FTX), jejich vznik závisí na povolení amerického úřadu finančního dozoru SEC. Ten se k problému zatím staví skepticky, zejména kvůli vyšetřování zpronevěry v případě burz FTX a Binance. Vedle poškozené reputace v očích investorů brání renesanci kryptoměn také nejistota ohledně budoucí peněžní politiky Fedu a Evropské centrální banky, jejichž politika vysokých úrokových sazeb je pro trh kryptoměn nevýhodná.

Henry Foy, Sam Fleming, Max Seddon

EU considers Russian bank concession in push to salvage Black Sea grain deal

EU zvažuje ústupek ruské bance v rámci snahy o záchranu dohody o dodávkách obilí z černomořské oblasti

Financial Times, Vol. 2023, No. 41366 (4.7.2023), p. 10

Evropská unie zvažuje návrh umožňující Ruské zemědělské bance, postižené ekonomickými sankcemi, vytvořit dceřinou společnost s cílem udržet ohroženou obchodní dohodu o vývozu obilí z černomořské oblasti. Dohoda je zásadní pro Ukrajinu, neboť umožňuje bezpečně vyvážet zemědělské komodity na globální trhy. Ruská zemědělská banka by měla vytvořit entitu schopnou realizovat platby spojené s vývozem obilí.

Olaf Storbeck, Siddhart Venkataramakrishnan, Stephen Morris

European neobanks face challenges on profitability, controls and culture

Evropské digitální banky čelí výzvěm v oblasti ziskovosti, finančního řízení a podnikové kultury

Financial Times, Vol. 2023, No. 41415 (30.8.2023), p. 8

Německá banka N26 byla založena v r. 2013 jako průkopník mezi evropskými digitálními bankami, v poslední době však musela snížit svůj personál a zpomalila nábor. Podobný vývoj u některých digitálních bank, včetně Revolutu a Monzo, vede investory k obavám.

Brooke Masters, Stephen Gandel

FDIC plans to require "living wills" from regional banks in move against fire sales

FDIC plánuje vyžadovat od regionálních bank "poslední vůli" jako opatření proti nouzovým prodejům

Financial Times, Vol. 2023, No. 41403 (16.8.2023), p. 9

Americký bankovní regulátor Federal Deposit Insurance Corporation (FDIC) bude požadovat od velkých regionálních bank "poslední vůli", ze které by měla vycházet strategie pro snadnější rozdělení a odprodej částí banky v případě jejích problémů. Po finanční krizi v r. 2008 byly systémově významné banky povinny tvořit tyto plány, menší banky však ne. Dohled tím reaguje na krachy Silicon Valley Bank, Signature Bank a First Republic z jara letošního roku.

Colby Smith

Fed official hints at 'more to do' on inflation

Představitel Fedu naznačil, že v otázce inflace je třeba udělat více práce

Financial Times, Vol. 2023, No. 41411 (25.8.2023), p. 2

Fed naznačil možnost dalšího zvyšování úrokových sazeb v USA. Obavy z dalšího nárůstu inflace vedou americkou centrální banku k úvahám o možném dalším zpřísnění měnové politiky, které započalo v březnu 2022. Úředníci Fedu analyticky hodnotí nedávný nárůst nákladů na půjčky, který zpřísnil finanční podmínky do té míry, že již mohou mít výrazný dopad na růst hospodářství.

Judith Henke

Gier groß, Geld weg : grauer Kapitalmarkt

Vidina zisku velká, peníze žádné : šedý kapitálový trh

Handelsblatt, Jg. 2023, Nr. 174 (8.9.2023), S. 44-49

Příklad pěti nejčastějších nátlakových, na hraně zákona balancujících či nezákonných praktik při ovlivňování zákazníka v oblasti investic a investičních společností. Článek jmenuje sedm nejčastějších varovných znamení pochybných investic (příslib vysokých rendit, emotivní nátlakové sdělení, nepřehledné produkty, multi-level marketing atd.) a pět nejčastějších scénářů finanční ztráty uživatelů s nedostatečnou finanční a investiční gramotností (demonstrováno mj. na příkladech firem Shopwithme a Velvet Autoinvest, funkci Day-Trading, zavádějících praktik investic do kryptoměn a vysokých stornopoplatků formy OVB). Příklady většinou pocházejí z německého prostředí.

Olivier Coibion, Dimitris Georgarakos, Yuriy Gorodnichenko, and Maarten van Rooij

How Does Consumption Respond to News about Inflation? : field evidence from a randomized control trial

Jak reaguje spotřeba na zprávy o inflaci? : důkazy z praxe na základě randomizované kontrolní studie

American Economic Journal: Macroeconomics, Vol. 15, (2023) No. 3, p. 109-152

Článek pomocí randomizované kontrolní studie (randomized control trial, RCT) zkoumá dopady inflačních očekávání na výdajová rozhodnutí nizozemských domácností. Autoři zjišťují, že informace o inflaci ovlivňují budoucí inflační očekávání domácností, což se projevuje v jejich výdajových rozhodnutích, zejména u zboží dlouhodobé spotřeby. Nižší inflační očekávání vedou k vyšším výdajům na toto zboží. Domácnosti zároveň předpokládají, že se budou zvyšovat výdaje na agregátní úrovni a mají tendenci předjímat, že i ostatní domácnosti budou optimističtější v pohledu na agregátní výdaje. Studie rozšiřuje dosavadní poznatky o tom, jak mikroekonomická rozhodnutí ovlivňují makroekonomické mechanismy. - Poznámky.

Michael Pirgmann

Impact of tokenisation on economics demographics and economics of selected crowdfunding investments

Vliv tokenizace na ekonomickou demografii a ekonomiku vybraných crowdfundingových investic

Acta VŠFS, Vol. 17, (2023) No. 1, p. 7-22

Studie na základě dat ze dvou německých investičních fondů analyzuje vliv charakteru fondu na demografickou strukturu investorů z hlediska věku a pohlaví a na ziskovost pro zřizovatele (iniciátora). Jednalo se o dva nemovitostní fondy s více než 1600 investory, z nichž jeden byl založen na tokenizaci. Vliv na strukturu investorů z hlediska pohlaví se u tokenizace nepotvrdil, na věkové složení byl vliv pouze mírný. Bylo však zjištěno, že snížení hranice pro minimální investici prostřednictvím tokenizace vede ke snížení ziskovosti pro zřizovatele. - Poznámky.

Malte Fischer

Mit stumpfen Schwert

Tupým mečem

WirtschaftsWoche, Jg. 2023, Nr. 35, S. 36-37

Centrální banky zvýšily klíčové úrokové sazby výrazněji než kdykoli za poslední desetiletí. Přesto nedošlo v USA a Evropě k výraznému oslabení ekonomické výkonnosti. Je otázkou, zda politika úrokových sazeb centrálních bank přestala fungovat.

Andreas Kröner, Jan Hildebrand

Nominierung als neue Chefin der Bankenaufsicht : Claudia Buch

Nominace novou šéfkou bankovního dozoru : Claudia Buch

Handelsblatt, Jg. 2023, Nr. 178 (14.9.2023), S. 27

Claudia Buch, dosavadní viceprezidentka Deutsche Bundesbank, nastupuje od 1.1.2024 na pozici ředitelky bankovního dozoru Evropské centrální banky. Článek stručně představuje roli bankovního dozoru ECB pro banky eurozóny. Zmiňuje také názory, dle nichž Německo tímto krokem přišlo o šanci na svého nominanta na prezidenta ECB v r. 2027.

Ondřej Poupě

Připravované změny v AML oblasti

Finanční, daňový a účetní bulletin, Sv. 31, (2023) č. 3, s. 2-4

Článek shrnuje aktuální právní změny v oblasti boje proti praní peněz v ČR. Autor představuje připravovanou novelu zákona č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu, jejíž účinnost se navrhuje k 1.1.2024. Ta zavádí nové kategorie povinných osob, změny v identifikaci a kontrole klienta i v oblasti dohledu a správního trestání. Přibližuje také změny související s přijetím zákona o ochraně oznamovatelů a jeho změnového zákona č. 172/2023 Sb. Upozorňuje rovněž na nové evropské nařízení č. 2023/1113 ze dne 31.5.2023 o informacích doprovázejících převody peněžních prostředků a některých kryptoaktiv (TFR), které má v oblasti AML zavést vyšší harmonizaci na evropské úrovni. - Poznámky.

Owen Walker, Cheng Leng

Russia's banks propped up by Chinese cash after sanctions

Ruské banky jsou po sankcích podporovány hotovostí z Číny

Financial Times, Vol. 2023, No. 41419 (4.9.2023), p. 1

Čínské banky poskytly ruským bankám miliardy dolarů po stažení západních institucí v reakci na ruskou invazi na Ukrajinu. Čínské zapojení do ruského bankovního sektoru vzrostlo za 14 měsíců do konce března 2023 čtyřnásobně. Trend ukazuje na přesun Ruska od využívání "toxických měn" (dolar, euro) k přijímání jüanu jako rezervní měny.

Michael Maisch

Schluss mit dem Trauma der Finanzkrise : einheitlicher Kapitalmarkt

Dost traumatu z finanční krize : jednotný kapitálový trh

Handelsblatt, Jg. 2023, Nr. 182 (20.9.2023), S. 16

Komentář vedoucího bankovní sekce Handelsblattu M. Maische k roli evropských bank v hospodářské situaci. Podrobněji se zabývá otázkou suverenity evropských bank, zejm. ve vztahu k předním

bankovním domům v USA, vztahem ekonomie a politiky a uvádí fragmentaci evropského kapitálového trhu jako největší překážku samostatnosti a světové konkurenceschopnosti Evropy.

Mercedes Ruehl

Singapore asks banks for papers after arrests

Singapur po zatčení žádá banky o doklady

Financial Times, Vol. 2023, No. 41410 (24.8.2023), p. 7

Singapurské úřady požadovaly v rámci vyšetřování praní peněz dokumenty od minimálně 10 bank. Z názvů bank byly zveřejněny Citigroup v Singapuru a CIMB z Malajsie. Žádná z bank nebyla obviněna.

Ignazio La Candia and Edoardo Catinari

Some thoughts on the treatment of crypto assets from an Italian legal, accounting and tax perspectives

Úvahy o nakládání s kryptoaktivy z italského právního, účetního a daňového pohledu

European taxation, Vol. 63, (2023) No. 8, p. 328-335

Autoři analyzují italskou právní úpravu kryptoaktiv, zejména se zaměřením na změny zavedené finančním zákonem 2023, z pohledu hlavních mezinárodních iniciativ v této oblasti (OECD Crypto-Asset Reporting Framework a evropská Market in Crypto-Assets Regulation). Evropská regulace z května 2023 je prvním právním opatřením zaměřeným na mezinárodní sledování převodů kryptoaktiv a zavádí speciální pravidla pro předcházení zneužití trhu. V článku je postupně představeno účetní pojetí kryptoměn, změny ve zdanění kryptoaktiv (DPH, daně z příjmu) i pravidla pro mezinárodní výměnu informací v této oblasti. Autoři rovněž informují o vybraných rozhodnutích italských soudů nižšího stupně i Nejvyššího soudu týkajících se nakládání s kryptoaktivy. - Poznámky.

Martin Arnold, Eleni Varvitsioti, Barney Jopson

Tourism rebound weighs on ECB : inflation

Oživení cestovního ruchu zatěžuje ECB : inflace

Financial Times, Vol. 2023, No. 41406 (19.8.2023), p. 3

Turisté v Evropě čelí nárůstu cen, protože obchodníci na ně přesouvají rostoucí náklady. Nová vlna inflace poháněná posilujícím cestovním ruchem znepokojuje Evropskou centrální banku. Dá se očekávat, že tyto faktory ovlivní budoucí nastavení úrokových sazeb ECB.

David John, Anika Patz

Verordnung über Märkte für Kryptowerte (MiCA) : Überblick über das neue EU-Regime für Kryptowerte und Kryptowerte-Dienstleister

Nařízení o trzích s kryptoaktivy (MiCA) : přehled nového režimu EU pro kryptoaktiva a poskytovatele služeb souvisejících s kryptoaktivy

Der Betrieb, Jg. 76, (2023) Nr. 33, S. 1906-1911

Evropské nařízení č. 2023/1114 o trzích s kryptoaktivy (MiCA) se bude v zásadě uplatňovat od 30.12.2024. Specifické předpisy pro poskytovatele elektronických peněz a tokenů vázaných na aktiva budou účinné již od 30.6.2024. Článek poskytuje přehled o rozsahu působnosti MiCA, zejména ve srovnání s již existujícími předpisy finančního dohledu, a o základních předpisech pro veřejnou nabídku a další služby týkající se kryptoaktiv. - Poznámky.

Frank Wiebe, Leonidas Exuzidis

Zinsgipfel im Sicht

Vrchol úrokových sazeb na dohled

Handelsblatt, Jg. 2023, Nr. 179 (15.9.2023), S. 3, 6-7

Evropská centrální banka zvýšila podesáté v řadě úrokové sazby (hlavní úrokovou sazbu na 4,5 %, diskontní na 4 %). Prezidentka ECB Ch. Lagardeová prozatím nechává otevřenou otázku dalšího zvyšování či dočasného pozastavení růstu sazeb. Podle řady (nejen) německých ekonomů a části bankovní rady dosáhly úrokové sazby maximální produktivní hladiny, aby rostoucí sazby nebrzdily hospodářský růst, který je v eurozóně pro r. 2023 očekáván ve výši 0,7 % při 5,3% inflaci.

Zkrácené obsahy časopisů

Plné texty některých článků jsou zaměstnancům resortu financí dostupné v aplikaci Aktivní noviny

Bankovníctví : odborný časopis pro praktickou činnost bank**Sv. 31, (2023) č. 9**

Itálie se chystá zavést windfall tax (s. 6); Změny v pojištění vozidel aneb co nového v regulaci (s. 18); Co nového přinese dohoda Basel IV v otázce úvěrového rizika protistrany? (s. 19); Belgie zrušila, ale nakonec vlastně nezrušila dohodu FATCA (s. 21); Covid odstartoval digitální závod, který jen tak neskončí – rozvoj digitálního bankovníctví (s. 22-23); Souboj identit v Česku: snad to opravdu pomůže rozvoji digitalizace služeb (s. 24-26); Nůžky mezi růstem objemu dluhu a poklesem nesplácených úvěrů se začínají zavírat (s. 30-31); Nesplácených úvěrů přibývá. Dojde i na hypotéky? (s. 32-33); Od nicoty k úspěchu – příběh českého bankovníctví (s. 36-39); Jednatřicetimiliardový dluh a jak ho vnímat aneb nekonečné zvyšování dluhového stropu – USA (s. 44-45); Česká asociace pojišťoven vydala nový samoregulační standard. Týká se pojištění nemovitostí (s. 46).

Hospodářská situace a politika. Řízení. Výroba. Služby. Ceny

Michael Pooler

Brazil growth beats estimates in boost for Lula**Růst v Brazílii překonal odhady a podpořil prezidenta Lulu**

Financial Times, Vol. 2023, No. 41418 (2.9.2023), p. 4

V druhém čtvrtletí 2023 vzrostla brazilská ekonomika o 0,9 % a překonala tak růstová očekávání díky aktivitě v průmyslu a službách. Prezident Lula vyzval centrální banku k rychlejšímu snižování úrokových sazeb, což by mělo podpořit ekonomiku. Nezávislí ekonomové aktuálně predikují růst brazilského HDP pro tento rok ve výši 2,3 %.

Sonja Álvarez, Jörn Petring, Silke Wettach

Crashtest für China**Crash test pro Čínu**

WirtschaftsWoche, Jg. 2023, Nr. 34, S. 26-29

Deflace a demografické problémy, rozvrácený trh s nemovitostmi a vysoká nezaměstnanost mladých lidí - Čína je náhle v krizi. Americký prezident Joe Biden hovoří o "tikající časované bombě".

Tobias Gürtler, Svenja Gelowicz, Henryk Hielscher

Die Teilchenbeschleuniger**Urychlovač částic**

WirtschaftsWoche, Jg. 2023, Nr. 34, S. 14-22

Němečtí dodavatelé součástek se již několik let potýkají s blízcím koncem výroby automobilů se spalovacím motorem, zejména na jihu země. Stále nové krize a cenové války je připravují o čas a peníze, které by měli investovat do nových výrobků. Nyní situace vrcholí a financování změny je stále obtížnější. Komu se tato transformace podaří a kdo zanikne?

Bert Losse, Sonja Álvarez, Rüdiger Kiani-Kress, Silke Wettach

Endlich Großmacht**Konečně velmoc**

WirtschaftsWoche, Jg. 2023, Nr. 36, S. 14-22

Indie se chce na summitu skupiny G20 v Dillí (9.-10. září 2023) představit jako velmoc světové ekonomiky. Sebevědomí je obrovské. Výhody její polohy jsou velké. Nyní musí země jen splnit to, co slibuje již desítky let. Západ nedůvěřuje Číně a snaží se získat Indii jako neutrální velmoc.

Frank Wiebe

Es gibt auch eine "gute Deflation" : China

Existuje i "dobrá deflace" : Čína

Handelsblatt, Jg. 2023, Nr. 170 (4.9.2023), S. 36

Podle Vincenta Mortiera, šéfinvestora francouzské společnosti Amundi, prochází Čína tzv. „pozitivní deflací“, kdy dochází ke snížení cen napříč odvětvími v důsledku snížení zastoupení zahraničních značek na čínském trhu (zejm. značkové řetězce a výrobci spotřební elektroniky a čipů). Pokles cen ve vybraných oblastech podle něj není známkou hospodářského oslabení, ale naopak signalizuje nadcházející zotavení. Mortier také očekává růst čínské ekonomiky ve výši 5 % v letošním a 3,7 % v následujícím roce.

Ian Johnston, Javier Espinoza

EU subsidies rise for war and green reform

Zvýšení dotací EU na válku a na ekologickou reformu

Financial Times, Vol. 2023, No. 41392 (3.8.2023), p. 2

Evropská komise schválila od března 2022 podporu o objemu 733 mld. eur pro podniky ovlivněné válkou na Ukrajině a zelenou transformací, což je taková výše, kterou překonají pouze dotace schválené během koronavirové krize. Mezi některými evropskými diplomaty panují obavy, že neustálé schvalování podpory fragmentuje jednotný trh.

Martin Arnold

German business confidence slides

Podnikatelská důvěra v Německu klesá

Financial Times, Vol. 2023, No. 41412 (26.8.2023), p. 2

Podniky v Německu se stávají stále pesimističtějšími ohledně ekonomických vyhlídek, což doplňuje známky blížícího se poklesu této největší evropské ekonomiky. Index podnikatelské důvěry (BCI) klesl na 10měsíční minimum, a to ve všech čtyřech hlavních sektorech: výroba, služby, maloobchod a stavebnictví.

Martin Arnold

Gloomy Germany fears another downturn

Zachmuřené Německo se obává dalšího poklesu

Financial Times, Vol. 2023, No. 41407 (21.8.2023), p. 2

Ekonomové varují před poklesem německé ekonomiky kvůli strukturálním problémům, válce na Ukrajině a globálním výzvám. Německá ekonomika zaostává, zvláště v automobilovém průmyslu, kvůli konkurenci Číny. Konkurenceschopnost Německa postupně klesá kvůli zvyšujícím se nákladům na práci, vysokým daním, byrokracií a nedostatečné digitalizaci veřejných služeb. Analytici předpovídají snížení HDP v letošním roce na 0,35 % a predikce růstu na r. 2024 jsou pouze 0,86 %.

Green dollars

Náklady spojené s elektřinou z obnovitelných zdrojů

The Economist, Vol. 448, (2023) No. 9364, p. 66

Diskuze nad tím, jak správně posuzovat a počítat náklady na výstavbu a provozování různých typů elektráren. Článek odkazuje na metodiku americké vládní agentury "Energy Information Administration", dle které náklady elektřiny z obnovitelných zdrojů klesají. Bližší pohled však naznačuje, že je tato problematika složitější a že jsou skutečné náklady na elektřinu z obnovitelných zdrojů vyšší, než se zdá.

In the balance

V rovnováze

The Economist, Vol. 448, (2023) No. 9363, p. 62

Vydává se čínská ekonomika cestou Japonska a čeká ji ztracená dekáda? Japonsko se potýkalo na počátku 90. let se značným zadlužením, poté, co bublina praskla, byly tamní podniky nuceny splácet dluhy, místo aby investovaly, ceny nemovitostí klesaly řadu let a zemi zasáhla setrvalá deflace. Čínské podniky jsou nyní ještě více zadlužené v porovnání s HDP, než kdysi japonské firmy, ceny nemovitostí začaly klesat a navzdory snížení úrokových sazeb zpomalil růst půjček. Článek s odkazem na odborné zkušenosti Richarda Koo z Nomura Research Institute diskutuje o možném osudu čínské ekonomiky. I přes podobný vývoj, jako dříve v Japonsku, není závěr zcela jednoznačný.

Martin Greive, Sabine Gusbeth, Dana Heide, Jens Münchrath
Klub der Aufsässigen : Erweiterung des BRICS-Bündnisses

Klub vzpurných : rozšiřování svazku zemí BRICS

Handelsblatt, Jg. 2023, Nr. 164 (25.8.2023), S. 42-46

Zevrubný pohled na hospodářské uskupení BRICS u příležitosti summitu v Jihoafrické republice. Článek se blíže věnuje roli Číny ve formátu BRICS, jeho roli ve vztahu k dolaru, potažmo americkému obchodnímu vlivu a prolínání hospodářské politiky a geopolitických zájmů členů BRICS. Součástí článků je soubor hospodářských profilů členských států (Čína, Indie, Rusko, Jihoafrická republika, Brazílie, Argentina, Írán, Etiopie, Egypt, Saudská arábie, Spojené arabské emiráty).

Bert Losse, Ernst Trummer

Putins Potemkinsche Ökonomie

Putinovo potěmkinovské hospodářství

WirtschaftsWoche, Jg. 2023, Nr. 36, S. 36-37

Navzdory všem válečným nákladům a sankcím by ruská ekonomika mohla v r. 2023 opět růst. To je však jen letmý pohled: strukturálně je Putinovo impérium v mizerném stavu - také proto, že se stále více mění ve státní hospodářství.

Julian Olk

Schwache Weltwirtschaft prognostiziert

Prognóza slabého světového hospodářství

Handelsblatt, Jg. 2023, Nr. 182 (20.9.2023), S. 14

Podle prognózy OECD zůstane tempo hospodářského růstu snižené i v následujícím roce. Celosvětově letos počítá s růstem o 3,0 %, v r. 2024 o 2,7 %. Německo zaznamená 0,2% pokles HDP a jako jedna z mála průmyslových zemí neporoste. Jako jeden z předních faktorů celosvětové i německé stagnace označuje prognóza zvýšené úrokové sazby; u nich očekává zvýšenou hladinu i ve střednědobém výhledu. Celosvětovým rizikem je možnost hospodářské recese v Číně, která je způsobena slábnoucím sektorem nemovitostí a rostoucím zadlužením.

Jonas E. Arias, Jesús Fernández-Villaverde, Juan F. Rubio-Ramírez, Minchul Shin

The causal effects of lockdown policies on health and macroeconomic outcomes

Kauzální dopady politiky lockdownu na zdraví a makroekonomické výsledky

American Economic Journal: Macroeconomics, Vol. 15, (2023) No. 3, p. 287-319

Autoři zkoumají dopady lockdownu na současný ekonomický model. Dále navrhuji zavedení složitějších síťových struktur mezi různými skupinami (např. věk, pohlaví, povolání, lokalita) a výzkum toho, jak se parametry pohybu mezi těmito skupinami vyvíjejí. Tyto detailnější datové struktury mohou pomoci spojit zdravotní výsledky s ekonomickými výsledky v různých populacích. Autoři navrhuji zohlednit dopad nových léčebných metod na zdravotní a makroekonomické výsledky. - Poznámky.

The new Middle East

Blízký východ v novém

The Economist, Vol. 448, (2023) No. 9362, p. 9

Blízký východ se mění, v některých zemích regionu vznikají okázalé projekty, zároveň ustupuje "chaos" a vzájemná rivalita států. Objevují se nové příležitosti i hrozby, přičemž dění v regionu nabývá na významu vzhledem k tamním nerostným surovinám i odklonu od jejich dovozu do Evropy z Ruska. Poslední dvě dekády přitom nebyly pro region příliš úspěšné, mj. vlivem terorismu ze strany Islámského státu, násilí v Sýrii a válečných konfliktů. Nyní jsou podstatné tři trendy: dochází ke geopolitické reorientaci regionu (státy berou obranu více do svých rukou, zahraničněobchodní politika je multipolární); ekonomiky se diverzifikují kvůli nadcházející energetické transformaci; nastávají společenské změny (klesá tlak na demokratizaci vlivem nižší zainteresovanosti Západu). Hrozbu do budoucna představují absolutistické snahy vrcholných představitelů, riziko rozšiřování jaderných zbraní i klimatické změny (počasí v nejteplejších a nejsušších oblastech světa bude ještě extrémnější a ne všechny země budou moci investovat do transformace měst). Příznačné jsou pro region rovněž značné rozdíly mezi jednotlivými státy co do rozvinutosti i ekonomické situace. -- Viz i související příspěvek na s. 17-20.

Kadri Simson

There is no green future for Europe without an upgraded power grid

Evropa nemá zelenou budoucnost bez modernizované energetické sítě

Financial Times, Vol. 2023, No. 41420 (5.9.2023), p. 17

Komentář evropské komisařky pro energetiku K. Simson k nutnosti rychlé modernizace elektrické sítě v EU v souvislosti s klimatickými cíli a rozšiřováním využití obnovitelných zdrojů energie. S cílem dosáhnout energetickou nezávislost zaznamenala v r. 2022 EU rekordní nárůst větrné a solární energie. Mnoho projektů obnovitelných zdrojů ale čeká na připojení k síti. Do r. 2030 je do evropských energetických sítí třeba investovat 584 miliard eur.

Amanda Chun, Oliver Roeder, Alex Irwin-Hunt

US subsidies generate \$220bn clean tech boom

Americké dotace přinesly boom čistých technologií v hodnotě 220 miliard dolarů

Financial Times, Vol. 2023, No. 41404 (17.8.2023), p. 4

Po loňském podpisu zákonů Inflation Reduction Act a Chips and Science Act nastala v USA nová éra průmyslové politiky. Daňové úlevy a dotace pro čisté technologie a polovodiče přinesly boom investic v hodnotě přes 224 miliard dolarů a příslib 100 tisíc nových pracovních míst. Jako problém se ovšem ukazuje americká závislost na dovozu některých potřebných technologických komponent.

Informatika. Počítače

Konrad Fischer, Henryk Hielscher, Thomas Kuhn, Kristin Rau, Jürgen Salz

Da ist der Wurm drin!

Uvnitř je červ!

WirtschaftsWoche, Jg. 2023, Nr. 38, S. 14-22

Útoky ruských a čínských hackerů na německé firmy se prohlubují a ohrožují jejich samotnou existenci, což může mít za následek zastavení výroby, krachy na burze a bankroty. Článek pojednává o tom, jak se firmy vyzbrojují, minimalizují rizika kybernetické kriminality a přežívají.

How AI can revolutionise science : artificial intelligence

Jakou revoluci může provést umělá inteligence v oblasti vědy : umělá inteligence

The Economist, Vol. 448, (2023) No. 9363, p. 12

V debatách o umělé inteligenci se většinou hovoří o jejích rizicích, tento článek však shrnuje možné přínosy pro vědu a lidstvo. K zásadní proměně vědy přispěl svého času vznik laboratoří a odborných časopisů. Potenciál umělé inteligence pro vědu se aktuálně skrývá především ve dvou oblastech: tzv. objevování nových znalostí na základě literatury (literature-based discovery, LBD), která používá již existující vědeckou literaturu ke tvorbě nových hypotéz; a v tzv. automatizovaně řízených laboratořích (self-driving labs či robot scientists). Aby k využití potenciálu umělé inteligence došlo, je ovšem zapotřebí, aby ji byli ochotni i schopni lidé používat. -- K umělé inteligenci viz mj. i příspěvky na s. 63-65 a 66-67 (o tom, jak vědci s AI pracují nyní a bližší pohled na dvě zmíněné metody - LBD, self-driving labs/robot scientists).

Eva Fialová

Některé aspekty regulace umělé inteligence

Právní rozhledy, Sv. 31, (2023) č. 17, s. 579-586

V pořadí již třetí verzi návrhu nařízení, kterým se stanoví harmonizovaná pravidla pro umělou inteligenci (Akt o umělé inteligenci, AI Act), schválil Evropský parlament v červnu 2023. Hlavními body regulace umělé inteligence jsou její samotné vymezení pro účely práva, určení systémů podle jejich rizikovosti a povinností různých subjektů, otázka odpovědnosti za umělou inteligenci a autorská díla vytvořená AI. Autorka se v článku zaměřuje na dva dílčí aspekty regulace: na definici umělé inteligence a na otázku možného zásahu AI do základních práv. Definování umělé inteligence je určující nejen pro subjekty, které provozují a poskytují systémy AI, ale zároveň vymezuje, v jakých případech se uplatní zvláštní pravidla pro odpovědnost. Představuje různé modely AI (GPT, general-purpose AI a generativní modely) zmíněné v Aktu. Poté analyzuje, zda může úprava obsažená v Aktu zamezit zásahům do základních lidských práv, potažmo narušit principy demokracie a právního státu. - Poznámky.

Mezinárodní hospodářské vztahy a integrace

Bigger and better

Větší a lepší

The Economist, Vol. 448, (2023) No. 9365, p. 9

Válka na Ukrajině vyvolala obnovu diskuzí o rozšíření Evropské unie. Aktuálně se hovoří o zvýšení počtu členských států ze současných 27 až na 36. Takový krok by Evropu geopoliticky posílil, současně je ale nezbytné, aby jej provázely reformy. Nabídka členství musí být vážně míněná, EU si nemůže dovolit kandidátské země nechat roky čekat v nejistotě. Dále je dle článku zapotřebí provést reformy vnitřního fungování EU: změnit rozhodování (úprava práva veta) či reformovat zemědělskou politiku. Rovněž je nezbytné se poučit z předchozích chyb (zavést opatření pro státy, které přestaly dodržovat normy, k nimž se zavázaly). -- Více k tématu "rozšiřování Evropské unie" viz články na s. 19-21 a 24.

End of the travelling show

Konec putovního představení

The Economist, Vol. 448, (2023) No. 9362, p. 25

Dle článku je střídání předsednictví různých členských států v čele Rady Evropské unie spíše reliktem minulosti - do předsednictví jednotlivých států zasahuje domácí politická situace a volby, některé státy spíše taktizují a mj. volbou předsednické agendy mohou na několik měsíců pozastavit jednání. Některé zásluhy, jejichž dosažením se politici během předsednictví chlubí, přicházejí později vniveč. Nabízí se od rotujícího předsednictví v budoucnu upustit, podobně, jako od systému rotací upustili již evropští ministři financí.

Investing in the neighbourhood : Asian integration

Investování v sousedství : asijská integrace

The Economist, Vol. 448, (2023) No. 9364, p. 10

Hospodářská integrace asijských ekonomik se prohlubuje, zahraniční investice asijských zemí do jiných států regionu vzrostly a trend bude pravděpodobně pokračovat. Životní úroveň v zemích regionu je značně rozdílná, tyto rozdíly by ale postupně měly slábnout a jih a jihovýchod Asie by měl dohánět bohatší země. Na rozdíl od Evropy však hospodářská integrace neznamená integraci politickou: politická integrace v rámci EU byla motivovaná snahou zabránit další ničivé válce na evropském území. V Asii jsou však politické systémy příliš rozdílné a nezávislé a do budoucna lze očekávat spíše "mozaiku" politických systémů s několika zeměmi, které budou usilovat o větší vliv. Zároveň bude slábnout hospodářský i politický vliv Spojených států v Asii. -- K proměně asijských ekonomik a hospodářským vztahům zemí v regionu viz i články na s. 43-44 a s. 60-61.

Obchod. Cla. Mezinárodní finance

Are free markets history?

Jsou volné trhy minulostí?

The Economist, Vol. 449, (2023) No. 9366, p. 9

V posledních letech došlo na úrovni světové ekonomiky k obratu. Globalizace je na ústupu a místo toho se objevil trend, který článek nazývá jako "homeland economics" a který se vyznačuje protekcionismem, silnou úlohou státu a výraznými dotacemi. Trend je v rozporu s hodnotami, na kterých byl týdeník The Economist založen (liberální hodnoty, volný obchod, pouze mírné zasahování ze strany státu). Podle článku i speciální tematické přílohy časopisu vychází "homeland economics" z mylné diagnózy problému a později skončí neúspěchem. Krize posledních let ukázaly, že si trhy s náročnou situací poradí lépe než stát; státy ztrácí zábrany v utrácení v době, kdy by naopak měly řešit náklady spojené se stárnutím populace a doba je tak turbulentní (mj. vzhledem k energetické transformaci a vzniku umělé inteligence), že na ni rigidní státy nemohou rychle pružně reagovat. Nadměrná regulace ještě inovace zbrzdí. "Homeland economics" sice bude těžké odolat, nakonec ale podle článku převládne nespokojenost a "zvítězí" opět liberální myšlenky. -- Viz i speciální dvanáctistránková příloha čísla "Homeland economics: special report: the world economy", která v čísle následuje po s. 40.

Demetri Sevastopulo, Kana Inagaki, Henry Foy

Call to limit US buying of China stocks

Výzva k omezení nákupu čínských cenných papírů Spojenými státy

Financial Times, Vol. 2023, No. 41394 (5.8.2023), p. 2

Předseda výboru Kongresu USA M. Gallagher vyzval prezidenta Bidena k rozšíření omezení investic do Číny, a to včetně akcií a dluhopisů. Upozornil, že většina amerických investic do veřejných trhů směřuje právě do Číny a finanční prostředky mohou podporovat činnost čínské komunistické strany a porušování lidských práv. -- K vývoji americko-čínských vztahů viz příspěvek na s. 1.

M. Koch, L. Bäckovic, S. Gusbeth, M. Fasse, F. Hubik, J. Olk

EU droht China mit Zöllen

Evropská unie hrozí Číně cly

Handelsblatt, Jg. 2023, Nr. 178 (14.9.2023), S. 1, 4-5

Evropská komise se na popud předsedkyně U. von der Leyenové zabývá průzkumem subvencí v oblasti elektromobilů, který bude základem pro další postup proti zkrvení trhů. Opatření má za cíl předejít zaplavení evropského trhu čínskými elektromobily s dotovanou cenou, jíž domácí výrobci nebudou schopni konkurovat. Jednou z možných reakcí je zavedení cel, i přes riziko odvetného opatření na čínské straně.

Shotaro Tani

European gas prices jump on fears over Australian supply disruptions

Evropské ceny plynu vyskočily kvůli obavám z přerušení dodávek z Austrálie

Financial Times, Vol. 2023, No. 41398 (10.8.2023), p. 8

Evropské ceny zemního plynu vzrostly téměř o 40 % kvůli obavám z možného narušení celosvětových dodávek zkapalněného plynu z Austrálie. Nárůst byl vyvolán zprávami o tom, že pracovníci v klíčových australských zařízeních pro LNG plánují stávkou za lepší platy a pracovní jistoty. EU se stále více spoléhá na námořní dodávky LNG jako náhradu snížených dodávek z Ruska. Pokud by Austrálie omezila dodávky, mohli by asijské kupce zvýšit nákupy od jiných prodejců, což by mohlo vytvořit konkurenci s Evropou.

Chris Giles

China's deflation pain offers Europe a way to ease strain on cost of imports

Deflační utrpení v Číně nabízí Evropě způsob, jak zmírnit tlak na náklady na dovoz

Financial Times, Vol. 2023, No. 41405 (18.8.2023), p. 4

Čína upadla do deflace a její ekonomické problémy se prohloubily. Ačkoli má čínská deflace omezený mezinárodní dopad, Evropa by mohla těžit z oslabení čínské ekonomiky kvůli menší konkurenci v dodávkách zemního plynu.

Bert Rürup

Leitwährung Dollar - wie lange noch?

Dolar jako vedoucí měna - jak dlouho ještě?

Handelsblatt, Jg. 2023, Nr. 164 (25.8.2023), S. 19

Komentář k budoucnosti dolaru v roli vedoucí měny světového obchodu. Autor poukazuje na úzké spojení mezinárodní pozice (a v důsledku toho i kurzu) s cenou ropy a celkově mezinárodním obchodem s ropnými produkty. Sankce, uvalené na Rusko po jeho napadení Ukrajiny, v konečném důsledku vytvořily nové obchodní aliance – vedle neúspěšné snahy Rusko zcela izolovat posílilo embargo roli indického dirhamu a druhotně čínského renminbi jako měn, v nichž Rusko obchoduje s ropou a zemním plynem. To spolu s očekávaným postupným odklonem Evropy od fosilních paliv tvoří přední faktory, které roli dolaru sice zcela nezvrátí, ale v dlouhodobém výhledu ji velmi pravděpodobně oslabí.

Chris Cook, David Sheppard, Chloe Cornish, Anastasia Stognei

Russian groups fudge freight costs to mitigate impact of G7 oil price cap

Ruské skupiny falšují náklady na přepravu, aby zmírnily dopady zastropování cen ropy ze strany G7

Financial Times, Vol. 2023, No. 41401 (14.8.2023), p. 1

Ruské firmy vydělávají na prodeji ropy výrazně více díky nafouknutým nákladům na dopravu, tudíž mohly za čtvrtletí získat více než 1 miliardu dolarů. Analýza plavby mezi ruskými baltskými přístavy a Indií ukazuje, že skutečná cena po dodání byla v průměru 68 dolarů za barel, což znamená zvýšení o 18 dolarů

za barel oproti původní ceně. V období od května do července tímto způsobem mohly ruské subjekty tajně získat až o 1,2 miliardy dolarů více, než se původně myslelo.

Laura Fraedrich, Christian C. Contardo

State activism and federal power : economic sanctions, foreign direct investment and environmental, social and governance laws

Aktivismus státu a federální pravomoci : hospodářské sankce, přímé zahraniční investice a zákony týkající se problematiky ESG

Global trade and customs journal, Vol. 18, (2023) No. 9, p. 314-321

Autoři v příspěvku rozebírají aktuální situaci, kdy unijní státy USA čím dál častěji regulují podnikání v oblastech, které překračují hranice těchto států a které byly dříve upravovány na federální úrovni. Jedná se např. o ekonomické sankce, zahraniční investice, či zohledňování problematiky ESG při investování. Podle autorů je pro podniky tento přístup matoucí a někdy dochází k rozporu mezi federální legislativou a právem daného státu. Některé takové přijímané zákony jsou pravděpodobně neústavní (potvrdit by to však musely soudy). - Poznámky.

Pinelopi Koujianou Goldberg

Warum Protektionismus die geopolitischen Spannungen verschärft

Proč protekcionismus zostřuje geopolitické napětí

Handelsblatt, Jg. 2023, Nr. 189 (29.9.2023), S. 20

Komentář P. K. Goldbergové z Yale University k příčinám protekcionismu, zejména amerického, v kontextu vztahu k Číně a mezinárodněpolitické situaci. Poukazuje na provázanost hospodářských a ekonomických opatření a dějů s domácí i mezinárodní politickou situací z národní (americké) perspektivy. Dlouhodobé spory s Čínou, pandemie koronaviru a poté ruský útok na Ukrajinu vedly k nadřazení bezpečnostních a politických cílů nad čistě obchodní; autorka komentáře upozorňuje na úskalí příliš jednostranného pohledu.

Aymeric Lachaux

What factors could drive the reorganisation of global value chains?

Jaké faktory mohou vyvolat reorganizaci globálních hodnotových řetězců?

Tresor-economics, No. 329 (2023), p. 1-7

Článek se věnuje aktuálnímu trendu v zahraničním obchodu v posledních letech, kdy vlivem různých faktorů (pandemie nemoci covid-19, finanční krize) dochází k útlumu globalizace. Během pandemie se dostaly dodavatelské řetězce pod tlak a vyvstaly debaty o udržitelnosti globalizace. Export zboží se však již v prosinci 2020 vrátil nad předpandemickou úroveň, u služeb pak "návrat do normálu" nastal v září 2021. Obnova obchodu prospěla Číně. V následujících letech dodavatelské řetězce ovlivní světová geopolitická situace, změna klimatu či regulatorní požadavky států (např. s ohledem na potřebu vyšší odolnosti či udržitelnosti řetězců). U některých komodit (výroba čipů) již pomalu dochází k diverzifikaci. - Poznámky. Plný text dostupný z: http://knihovna.mfcr.cz/earchiv/2023/10/Tresor_economics_329_2023.pdf

Where to from here? : the Belt and Road Initiative

Kam dál? : Nová Hedvábná stezka

The Economist, Vol. 448, (2023) No. 9362, p. 46-48

O čínském projektu Nové Hedvábné stezky (Belt and Road Initiative, BRI) po deseti letech od jeho zahájení. Článek informuje o mnohých nenaplněných monstrózních projektech i kontroverzních půjčkách Číny rozvojovým zemím. Rozebráno je i budoucí směřování projektu (orientace Číny na drobnější projekty i na region jihovýchodní Asie). V návazném článku jsou pak popsány propagace a vnímání projektu na domácí půdě. -- Viz i příspěvek na s. 49.

Podnik a podnikání

Martin Benninghoff

Die Immobilienkrise in China spitzt sich (wieder) zu : Evergrande, Country Garden und Sunac **Realitní krize v Číně se (znovu) vyostřuje : Evergrande, Country Garden a Sunac**

Handelsblatt, Jg. 2023, Nr. 187 (27.9.2023), S. 26-27

Čínský realitní sektor zaznamenává opětovný propad. Hlavní příčinou je vysoké zadlužení největších realitních a developerských společností (dluhy Country Garden a Evergrande dosahují celkově 500 miliard dolarů), případně pokles ceny akcií či jejich úplné stažení z burzy. Pokračující odliv zahraničních investic, který započal v srpnu, kontrastuje s vládními prohlášeními o postupné stabilizaci situace. -- K situaci developera Country Garden viz také HN č. 203/2023 (20.10.2023), s. 2.

Martin Benninghoff

Evergrande-Aktie vom Handel ausgesetzt : Immobilienkrise in China **Aktie Evergrande staženy z trhu : realitní krize v Číně**

Handelsblatt, Jg. 2023, Nr. 189 (29.9.2023), S. 33

Čínská realitní společnost Evergrande po sedmnáctiměsíční pauze, ukončené letos v srpnu, opět stáhla své akcie z hongkongské burzy poté, co se jejich cena propadla bezmála o 80 %. Čínská vláda ani zástupci společnosti neuvedli k jejímu stavu žádný komentář. Evergrande však během září a října odložila jednání s věřiteli a pokud do konce října nepředloží plán k oddlužení, je pravděpodobná likvidace podniku.

Pojišťovnictví. Sociální péče

By Rafael Lalive, Arvind Magesan, and Stefan Staubli

How social security reform affects retirement and pension claiming

Jak reforma systému sociálního zabezpečení ovlivňuje odchod do důchodu a uplatňování nároku na penze

American Economic Journal: Economic policy, Vol. 15, (2023) No. 3, p. 115-150

Autoři na datech ze Švýcarska analyzují vliv dvou změn v systému sociálního zabezpečení na odchody do důchodu a uplatňování nároku na penze. Jedná se o zvýšení plného důchodového věku (full retirement age, FRA) u žen v r. 1997 a zavedení finančních pobídek pro pozdější uplatňování nároku (resp. penalizaci za dřívější odchod). Výhodou dat ze Švýcarska je možnost zkoumat účinky obou typů opatření odděleně. Je zjištěno, že zvýšení FRA přispělo k pozdějšímu uplatňování nároku i odchodu do důchodu oproti očekávání, u zavedení penalizací pak byly účinky nižší než se čekalo. Autoři následně vysvětlují mechanismy, které při rozhodování hrají roli, a komentují i dopady zvýšení FRA na veřejné rozpočty. - Poznámky.

Návrh zákona o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla

Právní rozhledy, Sv. 31, (2023) č. 17, příl. Legislativa, s. ii

Informace o přípravě nové právní úpravy týkající se pojištění odpovědnosti z provozu vozidla. Jedná se o návrh zákona o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla, který transponuje do českého právního řádu evropskou směrnici č. 2021/2118/EU, a související prováděcí zákon. Rovněž byly navrženy další změny, které reagují na zkušenosti s aplikací dosavadní právní úpravy. Patří mezi ně zejména rozšíření okruhů vozidel podléhajících povinnosti pojištění odpovědnosti, nové vymezení provozu vozidla, rozšíření výjimek z povinnosti pojištění odpovědnosti včetně alternativního pojištění provozní odpovědnosti, přenos povinnosti sjednat pojištění odpovědnosti z vlastníka na jeho provozovatele, zrušení zelené karty pro prokázání pojištění na území ČR a zvýšení minimálních limitů pojistného plnění na 50 mil. Kč. Účinnost zákona je navržena na 23.12.2023.

Dennis C. Tale

The impact of the COVID-19 pandemic on the German pension system

Vliv pandemie nemoci covid-19 na německý penzijní systém

Acta VSFS, Vol. 17, (2023) No. 1, p. 60-72

Autor analyzuje vliv pandemie nemoci covid-19 na německý penzijní systém v návaznosti na studii autorů Börsche-Supana a Rausche z r. 2020 z počátku pandemie. Tito autoři ve své studii zohlednili demografickou situaci i možný nárůst nezaměstnanosti srovnatelný s obdobím finanční krize v r. 2008. Na základě zhodnocení demografických i ekonomických faktorů autor nyní zjišťuje, že německý penzijní systém pandemii přestál, vzhledem k demografické situaci (stárnutí populace) je však třeba zajistit jeho střednědobou udržitelnost.

Pozemky a nemovitosti. Bytové hospodářství

Jaromír Adamec

Automatické oceňovací systémy v teorii a praxi

Odhadce a oceňování majetku, Sv. 29, (2023) č. 1-2, s. 27-37

Dostupnost rozsáhlých dat o trhu s nemovitostmi a vývoj IT technologií pro jejich zpracování přináší nové možnosti i výzvy v oblasti oceňování nemovitostí. Článek podává přehled teoretických přístupů ke konstrukci hedonistických modelů cen nemovitostí a jejich využití v automatizovaných oceňovacích systémech. Zaměřuje se na porovnávací metodu oceňování nemovitostí. Dále stručně shrnuje vztah konvenčního oceňování a nových informačních technologií. Tyto informace jsou zasazeny do mezinárodního kontextu a doplněny o zkušenosti se situací v ČR. -- Viz též autorův článek AI model realitního trhu v oceňovací praxi na s. 37-44.

Marianna Giusti

Estonia start-up boom fuels high housing costs

Boom start-upů v Estonsku pohání vysoké náklady na bydlení

Financial Times, Vol. 2023, No. 41417 (1.9.2023), s. 2

Od r. 2010 došlo v estonském hlavním městě Tallinu ke ztrojnásobení výše nájmu, což představuje nejvyšší cenový nárůst ze všech států Evropské unie. Nájemnímu trhu ve velkých městech dominují specialisté ze zahraničí, což vyvíjí tlak na nájemné. Více než čtvrtina estonských nájemníků je nadměrně finančně zatížena náklady na bydlení. Navzdory stavebnímu boomu však odborníci předpovídají menší dostupnost vlastnického bydlení.

Akila Quinio

Europe's tenants feel the squeeze from high cost of borrowing

Evropští nájemníci pociťují tlak vysokých nákladů na půjčky

Financial Times, Vol. 2023, No. 41409 (23.8.2023), p. 3

Ceny pronájmů ve velkých evropských městech jako Londýn, Paříž a Berlín dosáhly rekordních úrovní, což zvyšuje tlak na trhu s bydlením a zvyšuje nájem pro ty s nižším příjmem. Rostoucí ceny bytů a nedostatek dostupného bydlení vede k přetíženosti a mnoho mladých lidí zůstává déle žít s rodiči. Výzvy v oblasti bydlení mohou také ovlivnit socioekonomické dráhy mladých lidí. Zatímco některé země nabízejí pobídky pro vlastnictví domů, v Evropě se očekává, že situace na nájemním trhu zůstane napjatá, zejména v důsledku rostoucích stavebních nákladů a dalších faktorů.

Magdaléna Svobodová

Regulace nabývání nemovitostí cizími státními příslušníky z pohledu práva EU

Právní rozhledy, Sv. 31, (2023) č. 17, s. 573-579

Článek se zaměřuje na zodpovězení otázky, zda mohou členské státy EU regulovat nabývání nemovitostí cizími státními příslušníky v reakci na zhoršující se dostupnost bydlení v těchto zemích. Autorka analyzuje relevantní unijní právní úpravu a judikaturu Soudního dvora EU, týkající se vnitrostátní regulace nabývání nemovitostí. Právo EU zaručuje investice do nemovitostí občanům členských států EU i třetích zemí v rámci pravidel o volném pohybu kapitálu. Unijní zákaz omezení pohybu kapitálu ale není absolutní a za určitých podmínek připouští přijímání restriktivních opatření členskými státy. V článku jsou typy některých opatření přiblíženy (trvalé výjimky, přechodné období, přednostní právo, podmínka vydání povolení, aj.). - Poznámky.

The property paradox : America's resilience**Paradox trhu s nemovitostmi : odolnost Spojených států**

The Economist, Vol. 448, (2023) No. 9361, p. 57-58

Jeden z největších amerických snů, vlastní bydlení, je nyní ve Spojených státech jen těžce dosažitelný, a to kvůli nepříznivé kombinaci vysokých cen nemovitostí, nákladných hypoték a omezeného výběru. I přesto, že je trh s nemovitostmi určenými k bydlení vysoce citlivý vůči výši úrokových sazeb, se ceny nemovitostí nesnížily. Jednou z příčin je pokles nabídky, ke kterému došlo ruku v ruce s poklesem poptávky - lidé se zafixovanými nízkými sazbami hypoték nejsou ochotni se nemovitostí zbavovat. Teoreticky by tato situace měla škodit ekonomice vzhledem k očekávanému nepříznivému dopadu na další sektory (např. stavebnictví), v praxi je ale situace jiná a vlastníci s dlouhodobě zafixovanými nízkými úrokovými sazbami do svých domovů ve velkém investují, k čemuž přispěla i pandemie covid-19 a práce z domova. Výhodné jsou také nákupy nových domů (stavebníci zájemcům nabízejí výhodnější financování). Otázkou je, jak se ceny nemovitostí budou dále vyvíjet v návaznosti na měnovou politiku americké centrální banky (vyšší úrokové sazby po delší dobu) a jak naopak ovlivní výši nájmu a inflaci. -- Viz i příspěvek na s. 9-10, který srovnává systém fixací hypotečních úroků v USA, Velké Británii a Dánsku.

Práce. Zaměstnanci. Zaměstnavatelé

Nancy Adam, Jörg Bartnik, André Thoß

Offboarding: Steuer- und Sozialversicherungsrisiken bei Abfindungen**Odchod zaměstnance ze společnosti: rizika v oblasti daní a sociálního pojištění spojená s odstupným**

Der Betrieb, Jg. 76, (2023) Nr. 31, S. 1757-1759

Článek se věnuje problematice offboardingu (odchodu zaměstnance ze společnosti). Při ukončení pracovního poměru obvykle dominují pracovněprávní otázky. Pro zaměstnavatele i zaměstnance však může být přínosem i vyjasnění daňových otázek a otázek sociálního zabezpečení. Odstupné může být zdaněno sníženou sazbou a při dodržení rámcových podmínek použito pro plánování odchodu do důchodu. - Poznámky.

Petr Prunner

Praktické problémy při rozpoznávání švarcsystému

Právní rozhledy, Sv. 31, (2023) č. 17, s. 597-601

Příspěvek poukazuje na praktické problémy při vyhodnocování jednotlivých znaků švarcsystému, a to jak z pohledu samotných účastníků závazkových vztahů, tak i z pohledu správních orgánů. Ty hodnotí dodržování pracovněprávních předpisů a disponují tak i právem rozhodnout, zda dojde k zahájení správního řízení s dotčenými subjekty. Autor nejprve vysvětluje pojem "švarcsystém" v širším kontextu a uvádí, že je z pohledu pracovního práva považován za nelegální formu zaměstnávání. Dále rozebírá smluvní volnost účastníků a související problémy a charakterizuje jednotlivé znaky švarcsystému. Návazně se věnuje vyhodnocení znaků závislé práce a konkrétního vztahu a uvádí, které znaky obvykle nasvědčují švarcsystému, a naopak. - Poznámky. -- K dohodám o práci a švarcsystému viz také Daně a účetnictví bez chyb, pokut a penále č. 11-12/2023, s. 89-92.

Rada (EU) dohodla obecný přístup k návrhu o právech osob vykonávajících práci prostřednictvím platform

Právní rozhledy, Sv. 31, (2023) č. 15-16, příl. Legislativa s. i-ii

Informace o návrhu evropské směrnice o zlepšení pracovních podmínek při práci prostřednictvím platform. Směrnice má za úkol zlepšit pracovní podmínky zaměstnanců platform a ochranu osob vykonávajících práci jejich prostřednictvím, pokud jde o zpracování jejich osobních údajů prostřednictvím automatizovaných monitorovacích nebo rozhodovacích systémů. V článku je představeno, co se rozumí digitální pracovní platformou, jaká je osobní působnost směrnice a jaké povinnosti ukládá členským státům. Vychází z právní domněnky, že mezi digitální pracovní platformou a osobou vykonávající práci jejím prostřednictvím existuje pracovní poměr.

Dalibor Holý

Rostou, nebo nerostou mzdy?

Statistika & my, Sv. 13, (2023) č. 7-8, s. 14-15

Príspevek analyzuje reálny mzdový rúst a mzdový vývoj podľa odvetví v 1. čtvrtletí r. 2023 v České republice. Autor upozorňuje, že mezikrajské rozdíly průměrných mezd vykazují podstatně menší rozptyl než v třídění podle odvětví. Graf dokládá vývoj meziročního indexu nominální a reálné průměrné mzdy v ČR za období 2012-2023 a meziroční změny reálné mzdy podle odvětví.

Lutz Hendricks, Todd Schoellman

Skilled labor productivity and cross-country income differences

Produktivita kvalifikované pracovní síly a rozdíly v příjmech mezi zeměmi

American Economic Journal: Macroeconomics, Vol. 15, (2023) No. 1, p. 240-268

Článek zkoumá, jak nedokonalá substituce mezi pracovníky s různou mírou dovedností a zkušeností ovlivňuje produkci a rozvoj. Ukazuje, že lidský kapitál tvoří 50-75% rozdílů v příjmech mezi zeměmi a naznačuje, že technologie zaměřená na dovednosti je klíčovým faktorem. Článek se rovněž zaměřuje na další možné směry výzkumu v oblasti agregace práce. - Poznámky.

Jaroslav Stránský

Transpoziční novela zákoníku práce

Sondy, Sv. 2023, č. 6, s. 28-29

Základní přehled změn obsažených v novele č. 281/2023 Sb. zákoníku práce. Jedním z hlavních cílů novely je zapracování požadavků vycházejících z evropské směrnice o transparentních a předvídatelných pracovních podmínkách (2019/1152/EU, TPWC) a evropské směrnice o rovnováze mezi pracovním a soukromým životem (2019/1158/EU, WLB). Autor zdůrazňuje, že některé z uvedených změn otevřou z pohledu odborových organizací nový prostor pro kolektivní vyjednávání (např. u práce na dálku). Věnuje se rovněž průběhu legislativního procesu zmiňované novely a očekávané účinnosti změn. -- Úvodní článek z několikadílné série. -- Změnám u dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr se věnuje příspěvek v č. 7-8/2023, s. 32-33.

Zdeněk Schmied

Zásadní (tzv. transpoziční) novela zákoníku práce v roce 2023

Finanční, daňový a účetní bulletin, Sv. 31, (2023) č. 3, s. 5-10

Článek seznamuje s jednotlivými oblastmi věcných změn, které přináší novela č. 281/2023 Sb. zákoníku práce. Vedle transpozice dvou evropských směrnic z r. 2019 (č. 2019/1152/EU a 2019/1158/EU) obsahuje novela zjednodušení právní úpravy doručování písemností mezi zaměstnavatelem a zaměstnancem a posiluje využitelnost elektronické formy komunikace, významně se dotýká výkonu práce na dálku a obnovuje na dobu příštích pěti let institut další dohodnuté práce přesčas ve zdravotnictví. Autor přibližuje také změny u dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr, bližší úpravu práce na dálku (homeworking) i náhradu při ní vzniklých nákladů, zakotvení obligatorní písemné formy při sjednávání pracovního poměru na dobu určitou, nárokovou žádost určitých skupin zaměstnanců o kratší pracovní dobu nebo jinou vhodnou úpravu pracovní doby, aj.

Zkrácené obsahy časopisů

Plné texty některých článků jsou zaměstnancům resortu financí dostupné v aplikaci Aktivní noviny

Práce a mzda

Sv. 71, (2023) č. 9

Předávání osobních údajů do USA - od Safe Harbour k Data Privacy Framework (s. 9-13); Dovolená a dohody o pracích konaných mimo pracovní poměr - 1. část (s. 14-17); Obrana zaměstnance proti odvetným opatřením zaměstnavatele podle zákoníku práce (s. 18-20); Pluralita odborových organizací u zaměstnavatele a kolektivní vyjednávání (s. 21-25); Cestovní náhrady při použití jiného než služebního vozidla (s. 26-29); Implementace diversity managementu v pracovním prostředí: nejčastější výzvy, problémy a jejich řešení (s. 30-35); Neplatné rozvázání pracovního poměru a tzv. předčasný starobní důchod - judikát NS sp. zn. 21 Cdo 445/2023 (s. 36-39); Výdělečná činnost poživitele důchodu a zdravotní pojištění (s. 44-47); Zdravotní pojištění - minimální vyměřovací základ u dohod o provedení práce (s. 48-51).

Právo

Filip Ščerba

Český trestní zákoník si zaslouží revizi kvalifikovaných skutkových podstat

Trestněprávní revue, Sv. 22, (2023) č. 3, s. 125-132

Článek se zaměřuje především na vybrané znaky kvalifikovaných skutkových podstat jednotlivých trestných činů a podrobuje je analýze z hlediska jejich legitimacy a adekvátního využívání v rámci trestního zákoníku. Jsou identifikovány některé zjevné vady současné právní úpravy v oblasti kvalifikovaných skutkových podstat, jakož i nedostatky v tom, jak jsou jednotlivé okolnosti podmiňující použití vyšší trestní sazby využívány u jednotlivých trestných činů, popřípadě nedostatky v jejich vymezení. Pozornost je zaměřena také na užitečnost korektivu pro aplikaci znaků kvalifikovaných skutkových podstat, který předchází právní úprava obsahovala v § 88 odst. 1 tr. zák. - Poznámky.

Robert Pelikán

Digitální právní jednání

Právní rozhledy, Sv. 31, (2023) č. 15-16, s. 515-521

Článek mapuje aktuální právní stav týkající se digitálních právních jednání v ČR a přináší výklad v této oblasti. Autor se zaměřuje na otázku existence vůle a její obsah, otázku důkazní a na legitimitu jednajícího v digitálním právním jednání. Dále rozebírá požadavek písemné formy digitálního právního jednání a elektronického podepisování. Upozorňuje na anachroničnost konceptu digitální písemnosti a předkládá úvahu, jak písemné jednání v digitálním světě nahradit. - Poznámky.

Návrh právní úpravy hromadného občanského řízení soudního podpořila vláda

Právní rozhledy, Sv. 31, (2023) č. 17, příl. Legislativa s. i-ii

Informace o návrhu zákona o hromadném občanském řízení soudním, který schválila vláda v srpnu 2023. Návrh transponuje evropskou směrnici č. 2020/1828/EU o zástupných žalobách na ochranu kolektivních zájmů spotřebitelů, jeho účelem je souhrnně a komplexně upravit hromadné vymáhání práv v oblasti vztahů mezi podnikatelem a spotřebiteli (tzv. B2C vztahy). Současná právní úprava neumožňuje v jednom řízení projednat podobné nároky vyplývající z právních poměrů mezi podnikatelem a spotřebiteli. Hromadné žaloby budou moci podávat pouze ověřené a předem určené neziskové subjekty, které budou zařazeny na seznam oprávněných osob.

Daša Aradská

Předávání osobních údajů do USA – od Safe Harbour k Data Privacy Framework

Práce a mzda, Sv. 71, (2023) č. 9, s. 9-13

Autorka informuje o přijetí rozhodnutí o odpovídající úrovni ochrany osobních údajů mezi EU a USA (rozhodnutí o přiměřenosti, adequacy decision) z července 2023. Dle tohoto rozhodnutí zajišťují USA odpovídající úroveň ochrany osobních údajů předávaných podle nového rámce z EU společně s USA (EU-US Data Privacy Framework, DPF). Dále představuje předchozí obdobná rozhodnutí Komise, Safe Harbour z července 2000 a Privacy Shield z července 2016. Autorka uvádí, že EU-US DPF zavádí nové záruky, které by měly řešit obavy vyjádřené také SDEU v rozhodnutí Schrems I a II, týkající se zejména omezení přístupu zpravodajských služeb USA k osobním údajům občanů EU/EHP. - Poznámky.

Vlastimil Pihera

Tokenizované cenné papíry – na prahu změny

Obchodněprávní revue [OR], Sv. 15, (2023) č. 3, s. 159-163

České právo cenných papírů stojí před otázkou, jak reagovat na rozmach technologií sdíleného registru (DLT). Článek shrnuje nedávné legislativní změny v některých evropských státech a základní regulatorní aspekty týkající se tokenizovaných cenných papírů a končí úvahou, jak by mohl český zákonodárce v tomto směru postupovat. Autor se vyslovuje pro co nejrychlejší implementaci úpravy tokenizovaných cenných papírů do českého práva. - Poznámky.

Jana Soukupová

Virtuální realita a vlastnické právo

Právník, Sv. 162, (2023) č. 8, s. 730-742

Autorka se zabývá otázkou, jaký vliv může mít vývoj na poli virtuální reality na chápání současných institutů autorského a občanského práva. Konkrétně se zaměřuje na problematiku vlastnictví v kontextu virtuálních světů a virtuální reality. Analyzuje, jak koncept vlastnictví může fungovat ve virtuální realitě včetně jejího dalšího vývoje v souvislosti s metaverzem. Autorka aplikuje české právo, které na rozdíl od jiných právních ráďů rozlišuje věci hmotné a nehmotné. V současné době existuje celá řada platform, které fungují obdobně jako virtuální realita. Veškeré právní vztahy jsou v rámci nich většinou upravovány v obchodních podmínkách jejich provozovatelů, a ti mají maximální kontrolu nad veškerými statky existujícími v rámci virtuálních světů. S technologickým vývojem nelze vyloučit, že současná právní úprava nebude v budoucnu dostatečná. - Poznámky.

Statistika. Demografie. Sociologie

Luis Alejandro Lopez Agudo, Oscar David Marcenaro-Gutierrez

Financial education in secondary education : a cross-country analysis

Finanční vzdělávání na středních školách : mezinárodní analýza

CESifo Economic studies, Vol. 69, (2023) No. 1, p. 21-60

Studie analyzuje, jak přispívá finanční vzdělávání ke schopnosti spravovat vlastní peníze u 15letých studentů ve 20 zemích. Z výsledků vyplývá, že finanční vzdělání v rámci matematiky může přispívat k rozvoji finanční gramotnosti studentů většiny zkoumaných zemí. V některých zemích, jako je Nizozemí, Peru, Srbsko a Slovensko, ale výuka finančního vzdělání v matematice nemá na finanční gramotnost studentů vliv. Finanční vzdělání v jiném předmětu než matematice pozitivně ovlivňuje studenty pouze v Itálii a Nizozemsku. - Poznámky.

Aneta Parsonsová

Headlinové indikátory zjednoduší komunikaci

Statistika & my, Sv. 13, (2023) č. 7-8, s. 30-31

Pokrok v plnění cílů udržitelného rozvoje v České republice přibližuje sada 22 headlinových nebo-li klíčových indikátorů udržitelného rozvoje. Jedná se o užší výběr nejrepresentativnějších a snadno interpretovatelných ukazatelů, jejichž pomocí je možné hodnotit meziroční či dlouhodobý trend a u poloviny z nich také srovnávat ČR se zeměmi EU27. Ukazatele zahrnují šest klíčových oblastí agendy ČR 2030: lidé a společnost; ekonomický model; odolné ekosystémy; obce a regiony; globální rozvoj; dobré vládnutí. Článek poukazuje na některé negativní či stagnující trendy vzhledem k požadovanému cílovému stavu. Graf dokládá dynamiku vývoje materiálové stopy spotřeby na obyvatele ČR za období 2005-2020. -- Viz i další články tematické přílohy Udržitelný rozvoj na s. 19-35, k Agendě 2030 viz s. 24-25.

Účetnictví

Hana Kubcová, Václav Tittelbach

ESG Reporting : nová výzva?

Finanční, daňový a účetní bulletin, Sv. 31, (2023) č. 3, s. 42-50

Komplexní pohled na problematiku ESG reportingu. Článek představuje postupný vývoj základních právních předpisů upravujících nefinanční, resp. udržitelný reporting v Evropské unii a srovnává požadavky na nefinanční reporting s požadavky na udržitelnost. Autoři zvažují, zda evropská směrnice CSRD přináší opravdu nové požadavky, které budou muset podniky zapracovat do svého výkaznictví, anebo zda již podniky v určité míře informace týkající se ESG faktorů poskytují. Shrnují rovněž požadavky dalších předpisů na ESG reporting (nařízení o taxonomii, návrh směrnice CSDDD). Návazně autoři přibližují průřezové a tematické standardy (environmentální, sociální, government) a zvažují rizika, ale i příležitosti, které pro podnik ESG reporting přináší. Zdůrazňují, že propojení požadavků směrnice CSRD, nařízení o taxonomii a směrnice CSDDD vytváří komplexní regulační rámec, který podporuje udržitelnost, zodpovědnost a transparentní reportování informací. - Poznámky. -- Více k taxonomii viz HN č. 191/2023, s. 9.

Christian Bauckhage, Tassilo Lars Föhr, Rüdiger Loitz, Kai-Uwe Marten

Fünf Thesen zur Bedeutung von Künstlicher Intelligenz in der Wirtschaftsprüfung

Pět tezí o významu umělé inteligence v auditu

Der Betrieb, Jg. 76, (2023) Nr. 36, S. 2065-2067

Umělá inteligence je považována za klíčovou technologii 21. století. Obzvláště v době komerčního vývoje větších jazykových modelů, jako je ChatGPT, a s tím spojeného přístupu k systémům umělé inteligence s širokou oblastí použití, by se jí auditori měli intenzivně zabývat. Tento článek předkládá pět tezí o budoucnosti umělé inteligence v auditu. - Poznámky.

Ladislav Čížek

To nejzajímavější z toho, co zatím víme o novém zákonu o účetnictví

Daně a právo v praxi, Sv. 28, (2023) č. 9, s. 11-18

Článek se zaměřuje na nejzajímavější koncepční změny obsažené v návrhu paragrafového znění nového zákona o účetnictví (dle stavu k prosinci 2022) z pohledu zpracovatelů i uživatelů účetních závěrek. Autor přibližuje terminologické změny a nové definice, změny u kritérií pro povinný audit účetní závěrky a problematiku definice technického zhodnocení i ocenění v současné hodnotě. Věnuje se rovněž účtování v tzv. funkční měně a daňovým souvislostem této změny. Problematiku ilustruje několik praktických příkladů. Autor zdůrazňuje, že předpokládaná účinnost nové účetní legislativy byla oproti původním plánům posunuta na r. 2025. - Poznámky.

Závazkové právo v účetnictví a daních

Účetnictví, Sv. 2023, č. 9, s. 3-31

Ústředním tématem příspěvků je závazkové právo z daňového i účetního pohledu. Jednotlivé články tematické sekce informují o různých typech smluv (kupní a směnná smlouva, nájemní smlouva, smlouva o výpůjčce, zápůjčka, aj.), probírají zohlednění daných situací v účetnictví a zabývají se i problematikou odpisů. - Poznámky.

Zkrácené obsahy časopisů

Plné texty některých článků jsou zaměstnancům resortu financí dostupné v aplikaci Aktivní noviny

Účetnictví

Sv. 2023, č. 9

Vybrané smluvní typy - převedení a přenechání věci (s. 3-8); K některým účetním aspektům závazkových vztahů (s. 9-16); Smlouva o výpůjčce a zápůjčka (s. 17-22); Odpisování technického zhodnocení nájemcem nebo podnájemcem (s. 23-27); Možnost odepisovat technické zhodnocení v případě užívání majetku na základě věcného břemene či služebnosti (s. 28-31); Dohoda FATCA (s. 41-45); Veřejná sbírka z právního, účetního a daňového pohledu v podmínkách podnikatelů (s. 46-55).

Veřejná správa

Steve Billon

Tax competition and Leviathan with decentralized leadership

Daňová konkurence a leviathanský stát s decentralizovaným řízením

FinanzArchiv, Vol. 79, (2023) No. 2, p. 93-110

Příspěvek se zabývá dopadem decentralizace státní správy za předpokladu tzv. leviathanského státu (Leviathan state, pojem z veřejné politiky), kdy dle dosavadních teorií převládá závěr o prospěšnosti decentralizace (ta prý omezuje nežádoucí jednání politických představitelů, kteří se starají o svůj co největší prospěch). Autor však v článku ukazuje podmínky, kdy decentralizace prospěšná být nemusí. Klíčové je nastavení decentralizace a předpokladů - v situaci prezentované v článku se federální vláda nemůže předem zavázat k zajištění fiskální disciplíny na místní úrovni. V modelu byly zvažovány dva scénáře: simultánní rozhodování federální i místní vlády, kdy je decentralizace stále prospěšná, a vzájemná interakce mezi oběma úrovněmi ("sequential game"), která vede k "rozhazovačným" výdajům. - Poznámky.

Jan Brodec, Karel Masopust

Účast zahraničního dodavatele v zadávacím řízení

Veřejné zakázky, Sv. 2023, č. 4, s. 57-60

Zákon o zadávání veřejných zakázek umožňuje omezit účast zahraničních dodavatelů z určitých zemí, a to na základě místa sídla dodavatele; v případě sektorových veřejných zakázek na základě původu dodávek. Specifická pravidla jsou stanovena rovněž v případě dodavatelů ze třetích zemí s ohledem na pravidla veřejné podpory. Autoři podrobněji přibližují tato jednotlivá omezení a identifikují překážky a nástrahy, kterým mohou zahraniční dodavatelé čelit při podávání nabídky a v průběhu celého zadávacího řízení. Uvádějí rovněž, že odlišný postup pro zahraniční dodavatele a dodavatele se sídlem v ČR platí v případě zjišťování skutečného majitele. Usnadnění účasti zahraničních dodavatelů přinesla tzv. elektronizace veřejných zakázek, kdy komunikace mezi zadavatelem a dodavatelem probíhá elektronicky, a to včetně podání nabídky. Zákon dále připouští, aby způsobilost a kvalifikace byly v rámci nabídky prokázány čestným prohlášením. - Poznámky.

Jiří Votrubec, Martin Flaškár, Kristýna Trávníčková

Změny smluv ve světle novely ZZVZ

Veřejné zakázky, Sv. 2023, č. 4, s. 25-28

Článek přibližuje právní úpravu změny závazku ze smlouvy na veřejnou zakázku dle § 222 zákona o zadávání veřejných zakázek (ZZVZ). Tato úprava vychází z evropské zadávací směrnice. Autoři se zabývají zejména změnami závazků dle § 222 odst. 4 až 6 a úpravou těchto ustanovení provedenou novelou č. 166/2023 Sb. s účinností od 16.7.2023. Novela odstraňuje stanovený limit 50 % hodnoty změny pro dodatečné stavební práce, služby nebo dodávky a pro nepředvídané změny ponechává pouze limit 30 % cenového nárůstu, což úpravu výrazně racionalizuje a přibližuje ji požadavkům evropské směrnice. Odstraněním limitu hodnoty změn byly vyjasněny výkladové nejasnosti vztahující se k výpočtu "hodnoty změny". Další pravidlo, které se v souvislosti s novelou změnilo, uvádí, že za nepodstatnou změnu závazku ze smlouvy se považuje takové změna, u které jsou splněny podmínky pro výjimku z povinnosti zadat VZ v zadávacím řízení dle ZZVZ. Autoři považují zaváděné změny za zdařilé a žádoucí, přispívající k právní jistotě. - Poznámky.

Zkrácené obsahy časopisů

Plné texty některých článků jsou zaměstnancům resortu financí dostupné v aplikaci Aktivní noviny

Moderní obec : odborný časopis pro veřejnou správu

Sv. 29, (2023) č. 9

Umožní modernizace školských hygienických norem flexibilní rozvoj školské infrastruktury? (s. 14-16); Zásady pro dobrý rozpočet obce aneb Desatero k opuštění „století páry“ (2) (s. 20-21); Preferují obce kulturu, či sport? (s. 21-22); Jaký je potenciál větrné energetiky v Česku (s. 23); Komunitní energetika dostává šanci (s. 24); Možnosti úspor, o nichž se příliš neví: výměna starých čerpadel v budovách (s. 36-37); Systém záloh zbaví města a obce odhozených PET lahví a plechovek (s. 40-41); Zákon o podpoře bydlení? Nečekejte zázrak, půjde o cestu k postupné nápravě (s. 44-45); Základem důležitých rozhodnutí jsou data o příjmech a životních nákladech lidí v malých územích (s. 46-48); Obce mohou více zdanit průmyslové zóny na svém území, potvrdil letos v červenci Ústavní soud (s. 53-54).

Veřejná správa

Sv. 34, (2023) č. 9

Dezinformace pod drobnohledem analýzy (s. 4-7); I města se potýkají se šířením hoaxů (s. 8-9); Strategická komunikace pomáhá čelit informačním manipulacím (s. 10-12); Roman Číhalík: Úředníci mohou nákup médií nastavit, aby se značka nevyskytla v toxickém prostoru (s. 14-17); Nový stavební zákon: jediné razítko pro povolení stavby - jednotné environmentální stanovisko (s. 19); Umělá inteligence ve službách měst (s. 20-23); Školy během letních prázdnin nezažaly (s. 24-26); Sdílená kola a koloběžky omezují užívání veřejných prostranství (s. 30-31); Devět evropských měst stanovilo standardy pro transparentní využívání umělé inteligence (s. 32-33); Aktuálně z EU: Čtyři priority španělského předsednictví (s. 34-35); Právo subjektu údajů na přístup k osobním údajům (s. 36-37); Ekologická hřiště pro psy podporují cirkulární ekonomiku (s. 38-39).

Veřejné finance. Rozpočet

Bundesministerium der Finanzen

Das Zukunftsfinanzierungsgesetz im parlamentarischen Verfahren

Zákon o financování budoucnosti v parlamentním řízení

Monatsbericht des BMF, Jg. 2023, Nr. 8, S. 8-14

Návrh zákona o veřejných financích (ZuFinG), předložený společně Spolkovým ministerstvem financí a ministerstvem spravedlnosti, byl schválen vládou a postoupen Spolkové radě (Bundesrat). Článek ve stručnosti definuje přední specifika tohoto zákona (Zukunftszinanzierungsgesetz), jeho hlavní cíle (snížení byrokratické zátěže, zlehčení přístupu k finančním trhům a jejich integraci jako jednoho ze zdrojů příjmů veřejných financí, zlepšení podmínek pro startupy a inovace, posílení vnitřní konkurenceschopnosti a digitalizace). Zákon by měl být schválen do konce r. 2023. Závěr článku nastiňuje souvislost návrhu zákona se směrnicí MiCA (Markets in Crypto Assets), DORA (Digital Operational Resilience Act) a předpisu EU o peněžních transakcích (2023/1113/EU, TFR).

Eating away

Jak napravit enormní veřejné zadlužení

The Economist, Vol. 448, (2023) No. 9361, p. 62

Veřejný dluh vyspělých zemí roste a jeho udržitelnost se v době zvýšených úrokových sazeb zdá problematická. Příspěvek se s odkazem na příspěvky přednesené na pravidelném zasedání světových centrálních bankéřů v Jackson Hole zamýšlí nad tím, jak vysoké státní zadlužení snížit. V minulosti aplikovaly vyspělé ekonomiky dvě cesty: úsporná opatření (dosahování primárních přebytků) či tzv. aritmetický přístup. Dosahování primárních přebytků a snížení zadlužení v krátké době, jak se dařilo Francii či Británii v 19. století, dnes pravděpodobně nebude možné - důvodem je nepříznivá demografická situace a štedřejší sociální zabezpečení i financování dalších oblastí. Vzhledem k vysoké inflaci by se mohlo zdát, že státy aplikují aritmetický přístup snižování zadlužení jako po 2. sv. válce, podstatný je však rovněž hospodářský růst a míru růstu srovnatelnou s poválečným obdobím dnes nelze očekávat. S. Arslanalp a B. Eichengreen se tak domnívají, že se politici budou muset naučit žít s vysokým zadlužením a situaci alespoň dále nezhoršovat. Trend ovšem není příliš příznivý. I tak ale jednou bude snížení dluhu nutné, jinak hrozí krize na trhu s dluhopisy.

M. Greive, J. Hildebrand

Finanzhilfen des Bunde steigen auf neue Rekordhöhe : Subventionen

Finanční pomoc Spolkové republiky stoupá do rekordní výše : subvence

Handelsblatt, Jg. 2023, Nr. 169 (1.9.2023), S. 10

Subvence německé spolkové vlády (především daňové úlevy a finanční příspěvky) se dočkají zvýšení z 37,9 miliard eur v r. 2021 na 67,1 miliard v r. 2024. Navýšení je v rozporu s deklarovaným záměrem vládní koalice subvence snižovat. FDP tak navrhuje zavedení tzv. „subvenční brzdy“, která by měla vést k užší prioritizaci finanční podpory. Dlouhodobé snahy několika kabinetů o omezování subvencí obvykle naráží na odpor jejich příjemců. Největší finanční podpoře (18,7 miliard eur pro r. 2024) se těší programy na energetickou neutralitu domácností, spolu s infrastrukturními projekty elektromobility.

Luisa Lambertini, Christian Proebsting

Fiscal policy, relative prices, and net exports in a currency union

Fiskální politika, relativní ceny a čistý export v měnové unii

American Economic Journal: Macroeconomics, Vol. 15, (2023) No. 1, p. 371-410

Studie zkoumá dopad veřejných výdajů v eurozóně na její vnější konkurenceschopnost prostřednictvím dat ze dvanácti států za období 1999-2018. Snížení výdajů vede k poklesu cen a mezd u produktů s nízkým dovozem, což zvyšuje čistý export snížením dovozu. Vládní škrty způsobují deflaci a devalvaci reálného směnného kurzu s větším dopadem na neobchodované zboží. Tato zjištění jsou v rozporu s běžnými modely, což má důsledky pro fiskální politiku. - Poznámky.

C. Volkery, G. Waschinski, C. Wermke

Hohe Defizite schüren Sorge um die Euro-Zone

Vysoké schodky rozdmýchávají obavy o eurozónu

Handelsblatt, Jg. 2023, Nr. 190 (2.10.2023), S. 10

Itálie a Francie v současnosti patří ke státům eurozóny s nejméně vyrovnaným rozpočtem. Schodek italského státního rozpočtu dosáhne za r. 2023 výše 5,3 % HDP, v příštím roce se pak očekává výše 4,3 % HDP. Francouzský rozpočtový deficit v letošním roce dosahuje 4,9 % HDP a poklesne na 4,4 % v roce následujícím. Ratingové agentury Fitch a Moody's letos snížily italský rating v klíčových oblastech. Vysoké schodky jsou komplikací při projednávání nových evropských pravidel pro státní zadlužení. Článek se blíže věnuje postoji obou států k rozpočtové konsolidaci.

Radoslaw Paluszynski

Learning about debt crises

Poznátky o dluhové krizi

American Economic Journal: Macroeconomics, Vol. 15, (2023) No. 1, p. 106-134

Evropská dluhová krize ukázala příležitost ke zkoumání vztahu mezi výnosy státních dluhopisů a základními hospodářskými faktory. Článek představuje model evropské dluhové krize založený na příjmových výkyvech. Tradiční modely nekorespondují s vývojem krize, kdy úroky reagují na příjmové šoky. Autor pracuje s modelem státního dluhu během velkých hospodářských krizí, přičemž zdůrazňuje především případ Řecka a Portugalska. - Poznámky.

Thiess Buettner

Next Generation EU : a Hamiltonian moment for the public finances of the European Union?

Next Generation EU : hamiltonovský moment veřejných financí Evropské unie?

FinanzArchiv, Vol. 79, (2023) No. 2, p. 164-173

Autor krátce představuje nástroj Next Generation EU (Plán obnovy), přijatý na úrovni Evropské unie v průběhu pandemie nemoci covid 19, který by měl pomoci z evropské ekonomiky učinit ekonomiku odolnou vůči krizím a přátelskou k životnímu prostředí a digitalizovat ji. Konkrétně se autor věnuje cílům a financování balíčku (novinkou je financování prostřednictvím společných evropských dluhopisů). - Poznámky.

Karolína Zábajníková

Období nízkých úrokových sazeb je pryč

Statistika & my, Sv. 13, (2023) č. 7-8, s. 39

Statistický pohled na vývoj úrokových sazeb vládních dluhopisů s dlouhodobou splatností v zemích EU. Průměrná úroková sazba v květnu 2023 dosáhla 3,45 %. Autorka uvádí, že sazba od února kolísá okolo hodnoty 3,5 % a je na nejvyšší úrovni za celou dekádu. Prudký růst úročení dlouhodobých státních dluhopisů odstartoval v prvním pololetí r. 2022 a kryl se se začátkem války na Ukrajině. Zvýšená úroveň úrokových sazeb státních dluhopisů je v souladu se všeobecným zvyšováním úrokových sazeb v globálních ekonomikách. ČR dosáhlo v květnu 2023 sazby 4,5 %. Graf ukazuje hodnoty průměrné úrokové sazby vládních dluhopisů v jednotlivých zemích EU.

Pet theories

Úvahy o dolarizaci Argentiny

The Economist, Vol. 448, (2023) No. 9362, p. 65

Pravděpodobný nadcházející argentinský prezident J. Milei nezastírá svou oblibu ekonomické teorie M. Friedmana. Argentinskou centrální banku považuje za "nejhorší věc ve vesmíru" a zastává názor, že by se Argentina měla vzdát své vlastní měny i centrální banky a přejít na dolar. I přes některé výhody přechodu na dolar a zjevnou neúspěšnost počínání argentinské centrální banky (inlace přesahuje 100 %, peso ztratilo vůči dolaru polovinu své hodnoty) článek uvádí, proč myšlenka dolarizace argentinské ekonomiky není příliš reálná a jaké nevýhody a rizika by takový krok přinesl. Nelze očekávat, že přechod na dolar automaticky odstraní nezodpovědné zadlužování argentinských vlád; absence vlastní centrální banky by uspíšila riziko bankrotu. Přechod na dolar by zároveň byl nákladný a země na něj nyní nemá peníze. Určité nevýhody přechodu na dolar lze pozorovat i na příkladu Ekvádoru. Ať už prosincové volby vyhraje kdokoli, pozice příštího prezidenta bude velice obtížná. Rostoucí počet ekonomů

poukazuje na obtížnou splatitelnost argentinských dluhů, možný bankrot zohledňují i finanční trhy. -- K Argentíně viz i články na s. 10-11 a 39-40.

Karel Zuska

Průvodce veřejnou podporou : veřejná podpora v oblasti výzkumu, vývoje a inovací

Veřejné zakázky, Sv. 2023, č. 4, s. 47-49

Článek se věnuje některým otázkám veřejné podpory v oblasti výzkumu, vývoje a inovací v ČR. Autor charakterizuje význam veřejné podpory v uvedené oblasti, uvádí, které evropské předpisy tvoří právní základ podpory v oblasti VVI, a rozebírá některé termíny (výzkumná organizace, relevantní entita, vymezení hospodářských a nehopodářských činností). Přibližuje rovněž problematiku financování výzkumných infrastruktur. - Poznámky.

Victor Prieur, Jean Sol Macher, Elsa Trezeguet

Public deficit on target in 2022 despite the energy crisis

Veřejný deficit se v roce 2022 držel cílové hodnoty navzdory energetické krizi

Trésor-economics, No. 330 (2023), p. 1-7

Analýza dynamiky francouzského veřejného deficitu za r. 2022. Schodek ve výši 4,7 % HDP byl ovlivněn výrazným inflačním šokem, který prostřednictvím různých kanálů ovlivnil rozpočtové příjmy i výdaje. Na výdajové straně došlo k indexaci některých výdajů, zároveň byla již v r. 2021 zavedena opatření na ochranu podniků i domácností proti inflaci. Navzdory šokům se však deficit pouze přiblížil cílové hodnotě 5 % HDP, což bylo dané zejména kvalitní přípravou a revizí prognóz. - Poznámky. Plný text dostupný z: http://knihovna.mfcr.cz/earchiv/2023/10/Tresor_economics_330_2023.pdf

Bert Rürup, Axel Schrunner

Schuldenbremse? Ja, aber eine klügere

Dluhovou brzdu? Ano, ale chytře

Handelsblatt, Jg. 2023, Nr. 169 (1.9.2023), S. 21

Komentář k úvahám o nové podobě německé „dluhové brzdy“. Stručně rekapituluje vývoj postoje ke státnímu dluhu (vč. ztrojnásobení v poměru k DPH na příkladu let 1970 a 2008), všímá si vlivu aktuálních otázek na uvažování o veřejném dluhu a východisek, která utvářejí jak veřejné a odborné mínění ohledně státního dluhu, tak i rozpočtovou politiku. Zdůrazňuje, že ústředním bodem není dosažení konsensu na konkrétní nové hranici státního dluhu, ale udržení reputace Německa jako věrohodného dlužníka, což demonstruje na různých výších státního dluhu při zachování solidní reputace.

Martin Greive, Jan Hildebrand

Spart Lindner die Zukunft kaputt? : Bundeshaushalt

Zničí Lindner budoucnost šetřením? : spolkový rozpočet

Handelsblatt, Jg. 2023, Nr. 172 (6.9.2023), S. 6-7

Úsporná politika spolkového ministra financí Ch. Lindnera čelí kritice kvůli přílišnému snížení výdajů pro oblasti, považované za klíčové. Kritizováno je zejména snížení rozpočtu zdravotnictví o 16,2 % (8,3 miliardy eur), snížení příjmové hranice na rodičovský příspěvek, snížení příspěvků na důchodové spoření, redukce rozpočtu digitalizace státní správy o 99 %, nebo omezení prostředků na programy znovuzacelení dlouhodobě nezaměstnaných o 700 miliard eur. Návrh německého rozpočtu velmi pravděpodobně dozná úprav po jeho předložení poslancům.

Jakob de Haan, Bram Gootjes

What makes discretionary counter-cyclical fiscal policy so difficult? : an analysis of 32 OECD countries

Proč je diskreční proticyklická fiskální politika tak složitá? : analýza 32 zemí OECD

CESifo Economic studies, Vol. 69, (2023) No. 1, p. 1-20

Cílem fiskální politiky může být makroekonomická stabilizace. Diskreční fiskální politika (např. rozhodnutí o změně daní a veřejných výdajů) je ale vlivem různých zpoždění méně efektivním nástrojem stabilizace. Autoři na základě analýzy dat z 32 zemí OECD z let 1986 až 2023 došli k závěru, že fiskální politiky jsou často procyklické a posilují hospodářský cyklus, namísto jeho stabilizace. Zhoršená dostupnost financování činí fiskální politiky více procyklickými. Ukazuje se, že zvýšená procykličnost se neprojevuje výrazněji v zemích s vyšší korupcí nebo v období volebního roku. Autoři také zjišťují, že omezení úvěrů ovlivňuje procykličnost fiskální politiky jak na rozvíjejících se trzích, tak i v rozvinutých ekonomikách. - Poznámky.

Bert Rürup

Zombie Schuldenbremse

Přízračná dluhová brzda

Handelsblatt, Jg. 2023, Nr. 174 (8.9.2023), S. 19

Kritický komentář k postoji německé veřejnosti k německé dluhové brzdě. Ta je i v rámci současné snahy o její reformu zatížena řadou vedlejších rozpočtových programů, z nichž tři nejvýznamnější – balík finanční podpory z počátku covidové pandemie, nové investice do Bundeswehru a energetické cenové stropy – činí 450 miliard eur. Autor poukazuje na skutečnost, že pokud Spolkový ústavní soud tato opatření ve výši třicetinasobku hraničního ročního zadlužení schválí, stává se současná podoba dluhové brzdy chimérou. Dodává také, že ač je chvályhodná snaha ministra financí Lindnera dluhovou brzdou zachránit před pádem do bezvýznamnosti, není jeho úkolem konzervovat současný systém, vycházející z pozdních 80. let, ale jeho přepracování, aby lépe odpovídal aktuálním potřebám.

Zdravotnictví

Sun Yu, Edward White, Eleanor Olcott

Xi's corruption purge creates climate of fear across health sector

Sivo protikorupční tažení vytváří atmosféru strachu v celém zdravotnictví

Financial Times, Vol. 2023, No. 41416 (31.8.2023), p. 4

Čínské nemocnice čelí vyšetřování interním kontrolním orgánem komunistické strany. V rámci akce bylo zadrženo nejméně 176 ředitelů nemocnic kvůli korupci a podvodu. Tento razantní zásah do zdravotnického sektoru může mít dopady na pacienty, ale i na domácí a mezinárodní farmaceutické společnosti.

Životní prostředí

Lucie Legnerová

Co obnáší udržitelný rozvoj

Statistika & my, Sv. 13, (2023) č. 7-8, s. 20-21

Bližší k definici udržitelného rozvoje a k jeho jednotlivým pilířům (sociální, environmentální, ekonomický). Je zdůrazněno, že pro rozhodování a tvorbu soudržných veřejných politik (strategií, zákonů, finančních nástrojů) je nutné disponovat relevantními informacemi podloženými fakty. Důležitými předpoklady strategického plánování a řízení jsou participativní přístup a pravidelná komunikace s odbornou veřejností. Dále stručně k OSN Agendě 2030 a ke Strategickému rámci Česká republika 2030, v němž bylo 17 cílů Agendy 2030 transformována do podmínek ČR. Strategický rámec představuje základní dokument státní správy pro udržitelný rozvoj, zvyšování kvality života obyvatel a vymezuje oblasti, které jsou z dlouhodobého hlediska rozhodující. -- Viz i další články tematické přílohy Udržitelný rozvoj na s. 22-35, přímo k agendě ČR 2030 na s. 28.

Thomas Stölzel

Die Luft bleibt dünn

Vzduch zůstává řídký

WirtschaftsWoche, Jg. 2023, Nr. 35, S. 62-65

Lidstvo musí ze vzduchu odfiltrovat miliardy tun CO₂, aby zbrzdilo globální oteplování. Do start-upů, jako je Climeworks, se vložilo mnoho peněz. Technologie však postupuje pomaleji, než se očekávalo. Článek zvažuje dopady na boj proti změně klimatu.

Eva Xiao

US charging stations struggle to keep pace with EV growth

Nabíjecí stanice v USA se snaží držet krok s růstem počtu elektromobilů

Financial Times, Vol. 2023, No. 41408 (22.8.2023), p. 3

Infrastruktura nabíjecích stanic v USA nestíhá růst prodeje elektromobilů, s aktuálními 150 000 stanicemi oproti potřebným 500 000. Výzvou je rozvoj stanic ve venkovských oblastech a otázka nedostatečného financování.

Ostatní

Zkrácené obsahy časopisů

Plné texty některých článků jsou zaměstnancům resortu financí dostupné v aplikaci Aktivní noviny

Ekonom : týdeník Hospodářských novin

Sv. 67, (2023) č. 38

Dějiny vzniku kapitalismu. 16. díl: Trojstranný obchod mezi kontinenty (s. 8-9); Jeden, či čtyři. Vrcholí debata, kolik jaderných bloků v Česku postavit: pokud stát využije v probíhajícím tendru opci na další reaktory, z projektu za stovky miliard bude rázem bilionová zakázka - téma čísla (s. 12-19); Český průmysl se snaží nechytit bronchitidu německé ekonomiky (s. 26-29); Jaroslav Preiss: liberál staré školy u zrodu prvorepublikové ekonomiky - seriál České podnikání: J. Preiss a Živnostenská banka (s. 30-33); Data jsou zlato. Když ale nevíte, proč je sbíráte, jsou vám k ničemu - rozhovor s prorektorem VŠE O. Novotným (s. 40-41); Sdružení pro nekomerční internet se brání tlaku úřadů: internetové spolky podle Finanční správy ČR často vykonávají zastřenou podnikatelskou činnost a tu je nutné zdanit (s. 46-47); Skvělé mzdy vs. "almužny" - infografika (s. 50).

Ekonom : týdeník Hospodářských novin

Sv. 67, (2023) č. 39

Michl: na snížení sazeb nyní zapomeňte (s. 10); Český export do exotických zemí naráží na obavy z neznáma: do rozvojových zemí vyváží hlavně Škoda Auto, menší podniky často dávají před nejistotou přednost USA či Jižní Koreji - téma čísla (s. 12-19); Ekonomika potřebuje nový impulz. Pomohly by nižší daně pro firmy - rozhovor s D. Markem, hlavním ekonomem Deloitte a poradcem prezidenta Pavla (s. 20-25); Stát tu nedává firmám moc času připravit se na velké daňové změny - rozhovor s daňovou expertkou K. Novotnou (s. 30-33); Energetické právo zaspalo. Teď na to všichni doplácíme - rozhovor s podnikovým právníkem S. Popovem (s. 42-43); Zpátky do kanceláří! Firmy vyžadují fyzickou přítomnost lidí na pracovišti (s. 44-45).

Ekonom : týdeník Hospodářských novin

Sv. 67, (2023) č. 40

Dějiny vzniku kapitalismu. 17. díl: Obchod a světová revoluce (s. 8-9); Nájemní byty i štípačky či zvěřina. Církev finišují rozvod se státem: církev v Česku se připravuje na konec státních příspěvků a učí se užít. Do čeho investují nejvíce a jak se jim to daří? - téma čísla (s. 12-19); Dálnice, letiště, evropské fondy. Polsko nalákalo investory a čeká další růst (s. 30-34); Konec průtahů. Standardizované smlouvy posílí investice do start-upů už i v Česku (s. 36-38); Velké banky se připravují na zteč proti technologickým gigantům (s. 42-43); Firmy se konečně dočkaly zákona, který jim usnadní řešení vnitřních krizí: oproti klasické insolvenční nepřijde podle nových pravidel pro preventivní restrukturalizaci podnikatel v potížích o vliv na řízení firmy (s. 44-47).

Ekonom : týdeník Hospodářských novin

Sv. 67, (2023) č. 41

Dějiny vzniku kapitalismu. 18. díl: Síla užitečného vědění (s. 8-9); Česko bez léků, firmy vycítily příležitost k rozšíření byznysu: částečný návrat k soběstačnosti ve výrobě léčiv si vyžádá velké investice. Podpora ze strany státu je zatím spíše vlašná - téma čísla (s. 12-19); Česká vlastnost je odkládat věci na poslední chvíli. Teď musíme zabrat - rozhovor s prezidentem Hospodářské komory ČR Z. Zajíčkem o tom, co by mělo Česko udělat, aby se ve srovnání s evropskou konkurencí opět dostalo do formy (s. 20-25); České banky hledají další zdroj příjmů. Sázejí na poradenství v udržitelnosti - ESG (s. 30-33); Práce z domova není pro každého. Největším postrachem je prokrastinace - rozhovor s T. Pacovským z PKF APOGEO (s. 36-37); Budování komunismu ekonomicky pomohlo jen chudým zemím, ČSSR mezi ně nepatřila - seriál Česko versus Evropa (s. 38-41); Na kolik nás vyšel covid - infografika (s. 50).

Euro : ekonomický týdeník

Sv. 2023, č. 36

Hypotéky stále nad šesti procenty (s. 8); Jako McDonald's: podle šéfa Nejvyššího kontrolního úřadu Miloslava Kaly může správa státu fungovat stejně efektivně jako proslulý fast food - rozhovor (s. 12-18); Obecní inflace: český stát má jednu z nejhustších samosprávních sítí v Evropě, v době digitálních technologií to přestává mít smysl. Jak moc by Česku pomohlo nové rozměření správní moci? - téma

státní správa (s. 20-24); Vesničky naše střediskové: malých obcí je příliš mnoho, ale dobrovolně se neslučují. Jejich integrace se však už odehrává (s. 26-29); Svatá trojice OZE je chiméra: z Bruselu nikdy nepřišla odpověď na existenční otázku: Co si počneme, když nebude foukat vítr nebo svítit slunce? Důvody, proč se tak nestalo, vysvětlujeme ve čtvrtém díle seriálu (s. 34-35); Proč centrální banky kupují zlato? - seriál Kované investice (s. 38-39); Nový závod o Měsíc - ve spolupráci s Financial Times (s. 40-45); Zachovejme korunu, ale usnadněme používání eura - komentář (s. 52); AI: skvělá budoucnost, nebo katastrofa? (s. 58).

Euro : ekonomický týdeník

Sv. 2023, č. 37

Krize, říkáte? Čeští miliardáři bohatnou rychleji než v letech prosperity - žebříček nejbohatších Čechů a Slováků - téma čísla (s. 12-18); Vítězem energetické krize se stává... Daniel Křetínský (s. 20-24); Těžké časy pro výrobce, dobré pro zákazníky - Apple a iPhone (s. 26-31); Říše středu na rozcestí: čínská ekonomika zatím USA nedostihla a zřejmě se tak ani v blízké budoucnosti nestane (s. 32-33); Dovážíme nejvíce ruské ropy od roku 2010 - seriál Kované investice (s. 36); Promarní Itálie příležitost získat 200 miliard eur? Římu přitékají neplánované peníze z Evropské unie. Někteří však pochybují, že se zemi díky nim podaří ekonomicky restartovat - ve spolupráci s Financial Times (s. 38-43); Nejhodnotnější majetek: data (příl. IT bezpečnost, s. II-III).

Euro : ekonomický týdeník

Sv. 2023, č. 38

Maďarská cesta: týdeník Euro před parlamentními volbami zkoumal "tradiční slovenskou předvolební úzkost", která pramení z toho, že Slováci vybírají mezi prozápadními a nacionalistickými stranami a často není jasné, kdo vyhraje - téma čísla (s. 12-26); Trendem je snižování daňové zátěže - názor na zdanění hazardu (s. 27); Co může tenis naučit investory o riziku a výnosech: snaha maximalizovat výhry ani minimalizovat prohry nemusí stačit. Všechno musí být v rovnováze - komentář Financial Times (s. 34); O vodíku rozhodne ekonomika - obnovitelné zdroje energie (s. 38-39); Pracovní právo od října v novém: zákoník práce se dočkal výrazné novely. Změny se dotknou dohodářů i práce z domova (s. 40-41); Obnovitelné zdroje energie vyžadují zálohu - seriál Jaké odpovědi nám Brusel dluží (s. 42-43); Potraviny zlevňují, inflace je ale stále vysoká. Jak to?: meziroční míra inflace se až do konce roku bude pohybovat kolem hodnoty osmi procent - seriál Kované investice (s. 44); Velký stát je zpět. Z čeho ho zaplatíme? Vlády vynakládají značné finanční prostředky na obranu, sociální zabezpečení a energetickou transformaci. Kvůli již tak vysoké úrovni zadlužení se zdá, že nás čeká zvyšování daní - ve spolupráci s Financial Times (s. 46-51); Boj o normu Euro 7 jde do finále: Česko usiluje o nižší limity pro spalovací motory aut (s. 60).

Euro : ekonomický týdeník

Sv. 2023, č. 39

Soláry jsou příležitost: kombinace solár-vítr-úložiště je podle nás ten správný mix, který dává možnost stabilnější dodávky elektřiny pro zákazníky, říká zakladatel a šéf energetické skupiny Solek Zdeněk Sobotka - rozhovor (s. 12-18); Od elefantu k šinkansenu: na co chce stát vodík využívat a kdy to bude samozřejmé? - obnovitelné zdroje energie (s. 22-23); Suverénní vlna s příchutí ropy: státní investiční fondy loni investovaly do akvizic 152,5 miliardy dolarů, téměř o dvě pětiny více než v roce 2021 (s. 26-28); Sníží ČNB úroky ještě letos? Šance se zvyšují: guvernér centrální banky Aleš Michl v posledních dnech opravdu explicitně vylučoval snížení sazeb pouze v září a říjnu - seriál Kované investice (s. 30); Indický sen naráží na uhelnou realitu - ve spolupráci s Financial Times (s. 32-37); Ministři EU schválili normu Euro 7 (s. 46); Vláda to myslela dobře, ale dopadlo to jako vždy: negativní dopady zdanění e-cigaret se dotknou nejen trhu, ale i principu snižování zdravotních rizik (s. 49).

Euro : ekonomický týdeník

Sv. 2023, č. 40

Bůh, vlast a gril: kampaň před polskými parlamentními volbami 15. října je tvrdá. Politická scéna je ale značně polarizovaná již dlouhou dobu a je otázkou, kam až lze napětí šponovat (s. 20-24); Boj s inflací bude delší, než se čekalo: americká centrální banka Fed svou měnovou politiku zřejmě nezmění, je třeba se připravit na přetrvání vysokých úrokových sazeb (s. 32-33); Elektromobilita je cesta do područí Číny - názor v rámci seriálu Jaké odpovědi nám Brusel dluží (s. 34-35); Tajemství polského ekonomického vzestupu - seriál Kované investice (s. 36); K čemu Irsko využije nově nabyté bohatství? Státní pokladna

plní neočekávané výnosy z daně z firemních zisků. Vláda má však před sebou řadu problémů - ve spolupráci s Financial Times (s. 38-43); Stát opomíjí elektronizaci zdravotnictví (s. 58).

Hospodářské noviny

Sv. 67, (2023) č. 175 (11.9.2023)

Program Oprav dům po babičce bude mít přísnější podmínky (s. 2); Čtyřdenní pracovní týden je v Belgii (zatím) propadák. Firmy radši nabízejí home office (s. 7); Indie by chtěla alespoň částečně na globální scéně nahradit Čínu a stát se ekonomickou supervelmocí (s. 10); Při zadávání plateb bude lidem stačit jen telefonní číslo - platba na kontakt (s. 10); Fiskální konsolidace: tragikomedie, která nemá konce - komentář (s. 13); ČNB by měla jít příkladem a dělat víc pro finanční gramotnost (s. 14).

Hospodářské noviny

Sv. 67, (2023) č. 178 (14.9.2023)

Polská centrální banka snížením sazeb potopila i korunu (s. 3); „Je to rána do obličeje“. Starostové odmítají dohodu se Stanjurou ohledně příjmu z daní – zvýšení daně z nemovitostí a konsolidační balíček (s. 4); O vedení obří banky bojují dvě ženské superstar – Evropská investiční banka (s. 6); Dvojnásob špatná zpráva z ČNB – komentář (s. 13).

Hospodářské noviny

Sv. 67, (2023) č. 180 (18.9.2023)

Michl odmítá brzké snížení sazeb, za rok čeká nízkou inflaci (s. 2); Trh s hypotékami se probouzí. Která banka nabízí úvěry s nejnižšími úrokovými sazbami? (s. 3); Právníci chladí naděje podnikatelů na odškodné za covid. I přes optimistický verdikt Nejvyššího soudu (s. 4); Čtyři milníky, které otáčejí kormidlem na trhu s byty – komentář (s. 14); Česko má problém: rodí se ještě méně dětí, než se čekalo – komentář (s. 15).

Hospodářské noviny

Sv. 67, (2023) č. 183 (21.9.2023)

Zdanění vína po česku. První návrh počítá s třemi sazbami podle produkce – spotřební daň na víno (s. 1); Kdo bude v Česku dohlížet na kryptoměny? Trhu se nelíbí možná role ČNB (s. 4); Z Eura 7 je Euro 6. Tvrdá emisní norma na auta nebude (s. 6); Jak české armádě nakupovat zbraně levněji a rychleji – komentář (s. 15).

Hospodářské noviny

Sv. 67, (2023) č. 185 (25.9.2023)

Začíná platit zásadní změna, která firmám umožní snáze se zbavit dluhů. Sedm věcí, které je o novince potřeba vědět - preventivní restrukturalizace (s. 6); Koalice chce úsporný balíček schválit do pátku třináctého (s. 8); Budou státní finance po „fiskálním balíčku“ na udržitelné dráze? – komentář k rozpočtové politice (s. 15).

Hospodářské noviny

Sv. 67, (2023) č. 186 (26.9.2023)

Green Deal pro Česko: nové obory a specializovaný průmysl pro čistší svět – Green Deal Summit Prague 2023 (s. 1) a související příspěvky na s. 2-4 a 16; Česko prosadilo u ostatních zemí EU „svou“ normu na auta - Euro 7 (s. 2); ČNB stojí na rozcestí, snižovat sazby začne ještě letos – komentář (s. 10); Peníze jsou ve světě nejdražší od roku 2008. Jejich cenu žene nahoru boj centrálních bankéřů s inflací (s. 12).

Hospodářské noviny

Sv. 67, (2023) č. 188 (29.9.2023)

Lidem elektrina zdraží o tisícovky, firmám o miliony. Síkela prohrál spor se Stanjurou – částka pro obnovitelné zdroje (s. 4); Doprava, školství a věda nakonec vybojovaly miliardy navíc – státní rozpočet na r. 2024 (s. 5); Google čelí obvinění z nezákonného monopolu, na soudní spor se chystá i Amazon (s. 11).

Hospodářské noviny

Sv. 67, (2023) č. 190 (3.10.2023)

Windfall tax pomohla s deficitem, očekávání ale nenaplnuje (s. 3); Rada ČNB se ještě zapotí. Inflation brzy vyskočí nahoru – rozhovor s ekonomem Jiřím Schwarzem ml. (s. 4-5); Východní Německo má stále co dohánět za západním. Investoři ho ale mají mnohem raději – výročí znovusjednocení (s. 11); Vláda dělá hned dvojitou chybu, když obnovuje poplatky za OZE – komentář (s. 14); V Česku se tváříme, že se nás elektromobilita netýká. Změny se ale dějí všude kolem (s. 12).

Hospodářské noviny**Sv. 67, (2023) č. 193 (6.10.2023)**

Předčasné splacení hypotéky: Stanjura je pod tlakem koalice, ať sníží poplatky (s. 1); Doplatíme snížení státní podpory, slibují stavební spořitelny (s. 2); Přijmout Ukrajinu? Začíná velká debata o tom, co všechno by to obnášelo a kolik by to stálo - summit Evropského politického společenství (s. 7); Je čas vsadit si na americké dluhopisy? Nabízí výnosy srovnatelné s českými - investice (s. 10); Vládní ekonomové chválí rozpočet. Má to ale velký háček - komentář (s. 14).

Hrot**Sv. 4, (2023) č. 37**

Přežije ten, kdo se přizpůsobí. Lidstvo selhává ve snižování emisí a snahách o zastavení změny klimatu. Klíčové pro budoucnost budou technologie, které pomohou s adaptací na nové podmínky - téma čísla (s. 6-9); Nechci slevu zadarmo - komentář ke změnám v předčasném splacení hypotéky (s. 15); Kdy se svezeme rychlovlakem? - rozhovor s J. Bazgierem ze Správy železnic (s. 16-21); Peníze nejsou. Odnese to reforma péče o seniory? Snížením celkové půjčky od EK přijde resort zdravotnictví o miliardy korun. Na zlepšení zdravotní péče o lidi vyššího věku nezbylo (s. 22-24); Dobré špatné úvěry: objemy nevykonných firemních úvěrů v Česku jsou na třech pětinách toho, ke byly před deseti lety. Jak je to možné? (s. 28-30); Puč v Goldman Sachs: důvodů k pokusu o palácový převrat je víc - peníze, osobní antipatie a důležité trable, v tomto pořadí (s. 32-33); Jak porazit Čínu: Studená válka napoví: důležitá je vojenská síla, nepostradatelní spojenci, ale ani to nestačí, píše Condoleezza Riceová a Niall Ferguson - ve spolupráci s The Economist (s. 36-37).

Hrot**Sv. 4, (2023) č. 38**

Konec bytové krize v nedohlednu: vláda bude jednat o návrhu zákona, který má pomoci překonat bytovou krizi v Česku. Ve skutečnosti však řeší sociální hledisko a k dostupnějšímu bydlení nepovede - téma čísla (s. 6-9); Češi zdvojnásobili export zbraní (s. 10); Zbytečné pouštění žilou - změna zákoníku práce (s. 14); Míří čínský růst k japonským břehům? - komentář M. Zámečnicka (s. 15); Pokusení ústavního soudce - rozhovor s předsedou ÚS J. Baxou (s. 16-21); Ždímání suchého hadru: nad Českem se vznáší přízrak deindustrializace. Má cenu se mu bránit? - makropohled M. Zámečnicka (s. 28-29); Mr. Chupe, díl třetí: Adam Neumann, někdejší šéf WeWork, je zpět. S pomocí rizikového kapitálu rozšiřuje své portfolio nehorázností (s. 30-32); Čím Evropu ohrožuje krajní pravice: Evropa se musí naučit zacházet s populisty. Démonizace nefunguje a středoví politici se musejí začít víc snažit - ve spolupráci s The Economist (s. 36-37); Itálie potřebuje víc migrantů, ale bojí se to přiznat: za pravicové vlády Giorgii Meloniové příliv nelegálních přistěhovalců ještě zesílil. Jak to svým voličům vysvětlí? - ve spolupráci s The Economist (s. 38).

Hrot**Sv. 4, (2023) č. 39**

Mezi Ficem a liberálními demokraciemi - politická situace a parlamentní volby na Slovensku - téma čísla (s. 6-15); Vyšetřování zdraženého rohlíku - komentář k cenové hladině u potravin (s. 20); Čeká nás vlna, nebo jen vlnka? Stát se připravuje na další podzim s covidem-19. V pohotovosti jsou epidemiologové i úředníci (s. 26-27); Zákopová válka o covidové škody: Nejvyšší soud pootevřel dveře k náhradě škod způsobených krizovými opatřeními. Stále se hraje o několik miliard (s. 28-29); Jak přivábit cizince a neudělat průšvih: je pěkné chtít dovážet lidi po tisících ze vzdálených zemí světa, aby zaplnili prázdná místa na českém pracovním trhu. Musíme se o ně ovšem také slušně postarat - makropohled M. Zámečnicka (s. 30-32); Válka bude dlouhá, připravte se na to - ve spolupráci s The Economist (s. 34-35); Už ani diamanty nejsou věčné - investice do diamantů - ve spolupráci s The Economist (s. 36); Lithium je budoucností Česka (příl. Energetika, s. 51).

Hrot**Sv. 4, (2023) č. 40**

Kdo drží klíče od lithia: plány na dekarbonizaci světové ekonomiky ženou zájem o "zelené" kovy jako kobalt nebo lithium vzhůru. Na lithiu chce zbohatnout i Česko. Kde se může inspirovat? - téma čísla (s. 6-12); Stát na bankách nezbohatne (s. 16); ČT není elitářská, je pro každého: s Petrem Dvořákem o jeho dvanácti letech v čele České televize, o veřejné službě v éře videostreamingu, a hlavně o finanční situaci na Kavčích horách - rozhovor (s. 20-25); Země, voda a vzduch nahrazují oheň - prudké zdražení plynu a státní

podpora udělaly z tepelných čerpadel žádané zboží a výrobcům přinášejí rekordní tržby v miliardách korun (s. 26-29); Dlouhý osamělý podzim: proč je každý desátý Japonec osmdesátníkem, ale chybějí mu vnoučata (s. 32-33); Jak obhájit politickou vraždu v 21. století - ve spolupráci s The Economist (s. 38-40).

Hrot

Sv. 4, (2023) č. 41

Perpetuum immobile F-35: nejdražší letouny vojenské historie lze zatím o hodně lépe vyrábět (a účtovat) než s nimi létat - téma čísla (s. 6-15); Firemní úvěry na historickém minimu (s. 16); Rozpočtový schodek klesl (s. 17); Neproclená hloupost: uhlíková cla nejdříve zasáhnou vzhledem ke svému zaměření stavebnictví a kvůli hnojivům podraží potraviny - komentář (s. 20); Pestré Slovensko - pochopit slovenské volební výsledky není jednoduché. Do hlasování tu nepromlouvají jen osobní ambice lídrů a úspěchy či frustrace jedinců, ale také mateřský jazyk či náboženské vyznání (s. 26-28); Stávka bude - vysoké školy (s. 29); Jak se zbavit dluhů: pácháme spoustu zjevných hospodářských chyb a politicky je velmi nákladné je odstranit - makropohled M. Zámečnicka (s. 30-31); Volný trh nepatří do propadlišť dějin: světové vlády dnes odvrhují zásady, díky nimž svět zbohatl. Opatrovnická vlastenecká ekonomika se však sama zničí - ve spolupráci s The Economist (s. 36-37); Je třeba zastavit Trumpa - eseje (s. 40-42).

Účetnictví nevydělečných organizací a obcí

Sv. 2023, č. 3

Vybrané problémy auditu v nestátních neziskových organizacích (s. 2-10); Časové rozlišování z pohledu účetnictví a daně z příjmů (s. 11-14); Pořízení dlouhodobého hmotného majetku příspěvkovou organizací z investičního transferu (s. 15-20); Zásada přiměřenosti v dotačním právu - rozhodnutí NSS 1 Afs 319/2022-33 (s. 21-22); Technické zhodnocení dlouhodobého majetku včetně postupů účtování technického zhodnocení u některých vybraných účetních jednotek v účetním období 2023 (s. 23-34); Výběrové řízení ve veřejné správě (s. 35-38); Jak se vyznat v ZOO - několik poznámek k zákonu o ochraně oznamovatelů (s. 39-42); Zveřejňování informací o udržitelném rozvoji ve veřejném sektoru z pohledu IPSAS (s. 43-45).

Unes - účetnictví neziskového sektoru

Sv. 21, (2023) č. 9

Informace o změnách - konsolidační balíček (s. 3-7); Účtování o majetku u ÚSC - 6. část (s. 23-30).

MINISTERSTVO FINANCÍ
Odbor Provoz ICT
Oddělení Informační podpora a knihovna

Přehled nových knih

Přehled nových knih

Daně.....	52
Ekonomické vědy. Ekonomie	52
Finance. Bankovníctví. Měnový systém	52
Hospodářská situace a politika. Řízení. Výroba. Služby. Ceny	53
Pozemky a nemovitosti. Bytové hospodářství	53
Právo.....	54
Veřejná správa	55
Ostatní	55

Daně

30246

Hana Zídková

Daň z přidané hodnoty: efektivita jejího systému a výběru v Evropské unii

Praha : Oeconomica, 2023, 179 stran : ilustrace

Cílem publikace je analyzovat efektivitu výběru DPH z fiskálního pohledu a získat ucelený přehled o jejich běžně používaných ukazatelích. V úvodní kapitole jsou shrnuty principy DPH a její historie. Pozornost je věnována karuselovým podvodům a možnostem jejich řešení. Další kapitoly se zaměřují na indikátory efektivity DPH a jejich výpočet, včetně srovnání jejich hodnot ve starých a nových členských státech EU. Je vysvětlena tzv. compliance gap (mezera DPH), indikátor daňové politiky (tzv. policy gap). Definován a vyčíslen je též souhrnný ukazatel celkové efektivity systému DPH (tzv. C-efficiency). V textu jsou probírány souvislosti mezi jednotlivými ukazateli, jejich vývoj v čase a nepřesnosti při jejich výpočtech. Dále jsou shrnuty administrativní náklady výběru daně na straně finanční správy i daňových subjektů. Poslední kapitola se věnuje faktorům, které ovlivňují efektivitu výběru DPH. - 1. vydání - Nad názvem: Vysoká škola ekonomická v Praze. - ISBN: 978-80-245-2487-0

30242

Bohumila Kotenová, Petra Petrová, Milan Tomíček

Zákon o spotřebních daních : komentář

Praha : Wolters Kluwer, 2023, xxv, 777 stran

Komentované znění zák. č. 353/2003 Sb., zákona o spotřebních daních, zohledňující aktuální vývoj v této oblasti s účinností k 13. 2. 2023. Autoři poskytují co nejkompaktnější komentář jednotlivých ustanovení zákona, vycházejí nejen z textu zákona, ale zohledňují i všechny přijaté novely, judikaturu i související předpisy. - 4. vydání - ISBN: 978-80-7676-717-1 (brožováno)

Ekonomické vědy. Ekonomie

30247

Martin Musílek (ed.)

Ceny - mzdy - peníze : ekonomické myšlení ve středověkých a raně novověkých městech

Praha : Argo, 2023, 367 stran : ilustrace, faksimile, mapy, tabulky, grafy

Publikace obsahuje 10 příspěvků, ve kterých si autoři kladou za cíl zachytit a vyložit nejrůznější aspekty ekonomického myšlení ve středověku a v raném novověku. Ceny a mzdy, resp. způsoby nakládání s penězi ve středověké a raně novověké společnosti nabízejí jednu z možností, jak proniknout k samotné podstatě ekonomického uvažování předmoderního člověka. Publikace v tomto ohledu odráží interdisciplinární pohledy na danou problematiku očima historiků, stavebních historiků a archeologů. Jednotliví autoři se zde věnují dějinám pražského Ungeltu, ekonomickým aspektům života sedláků v okolí Chebu v 15. století, způsobům kontroly městského hospodaření, poptávce po penězích mezi katolickými emigranty z husitských Čech ve 20. a 30. letech 15. století, židovským půjčkám ve Znojmě, zlatým a stříbrným mincovním ražbám či funkci luxusních výrobků, doložených archeologickými nálezy, v městském hospodaření. - Vydání první - ISBN: 978-80-257-4062-0

Finance. Bankovníctví. Měnový systém

E-9646

EUROFI ; Jean-Marie Andrès, Marc Truchet

EUROFI high level seminar :Stockholm – April 2023 :

Seminář na vysoké úrovni EUROFI : Stockholm – duben 2023 :

[Paris] : EUROFI, [2023], 247 stran : fotografie

Evropský think-tank věnující se finančním službám EUROFI byl založen v roce 2000 s cílem přispět k posílení a integraci evropských finančních trhů. Kniha přináší shrnutí semináře na vysoké úrovni, který se konal ve Stockholmu 26.- 28.2.2023. Kapitoly: Ekonomické výzvy a důsledky pro finance; Priority v oblasti regulace bankovníctví a pojišťovnictví; Digitalizace a platby; Agenda EU a globální

udržitelnosti pro finance; Další kroky a výzvy Unie kapitálových trhů (CMU); Výzvy a zranitelnost v oblasti finanční stability. Podrobné souhrny 41 panelových diskusí a přepisy projevů a výměn názorů. - Poznámky. Plný text dostupný z: https://www.eurofi.net/wp-content/uploads/2023/07/summary_the-eurofi-high-level-seminar_stockholm_april-2023.pdf

E-9650

Ministry of Financial of the Czech Republic

Report on financial market developments in 2022

Zpráva o vývoji finančního trhu v roce 2022

Praha : Ministerstvo financí ČR, 2023, 89 stran : tabulky, grafy

Zpráva, jež je zpracovávána pravidelně každý rok, analyzuje nejdůležitější změny v jednotlivých sektorech finančního trhu v uplynulém roce v kontextu delšího sledovaného období. Zpráva dále obsahuje zvláštní kapitolu věnovanou hlavním legislativním aktivitám MF v daném roce, které ovlivní budoucí fungování a vývoj finančního trhu. Také se věnuje působení MF v pracovních skupinách a výborech na evropské i globální úrovni. Po úvodním shrnutí vývoje v roce 2022 následuje přehled v těchto částech: makroekonomická situace a vnější vztahy, umístění prostředků na finančním trhu, struktura úspor domácností, institucionální pohled na finanční trh, úvěrové instituce a ostatní poskytovatelé financování aktiv, kapitálový trh, pojišťovnictví, soukromý penzijní systém, aktivity MF a legislativa v oblasti finančního trhu. - Příloha obsahuje přehled legislativy a doplňující tabulky. - ISBN: 978-80-7586-063-7 (brožováno) Plný text dostupný z: <https://www.mfcr.cz/en/search?q=Report+on+financial+Market+developments+in+2022#gsc.tab=0&gsc.q=Report%20on%20financial%20Market%20developments%20in%202022&gsc.page=1>

Hospodářská situace a politika. Řízení. Výroba. Služby. Ceny

30243

Tom Burgis ; přeložila Helena Hartlová

Kleptokracie : jak špinavé peníze ovládají svět

Brno : Jota, 2023, 454 stran

Investigativní britský novinář T. Burgis popisuje čtyři příběhy odhalující globální síť korupce. Potížísta z Basingstoke, který narazí na tajemství jedné švýcarské banky, miliardář z bývalého Sovětského svazu budující si soukromé impérium, poctivý kanadský právník se záhadným klientem a brooklynský podvodník pod ochranou CIA. Autor sleduje stopy špinavých peněz, které zaplavují celosvětovou ekonomiku, pomáhají diktátorům a poškozují demokracii. Popisuje mechanismus peněz a násilí, které stojí za nejmocnějšími diktaturami světa. V novém světě "alternativních faktů" už korupce není známkou selhávajícího státu, ale státu, který úspěšně plní svůj nový účel. - První vydání - Kleptopia (název originálu). - ISBN: 978-80-7689-189-0

Pozemky a nemovitosti. Bytové hospodářství

30244

Daniela Šustrová

Katastr nemovitostí z hlediska praxe a judikatury

V Praze : C.H. Beck, 2023, xv, 145 stran

Právní úprava katastru nemovitostí a její aplikace. Obsah je strukturován do kapitol: Katastr nemovitostí a jeho hlavní zásady; Předmět a obsah katastru; Zápis práv do katastru; Bytové spoluvlastnictví; Zápis jiných údajů; Duplicitní zápis vlastnictví; Oprava chyby; Výběr z judikatury; Vybrané vzory podání s vysvětlivkami. Text je podáván od obecného ke konkrétnímu, je také věnován vybraným novelizačním změnám katastrálního zákona i katastrální vyhlášky. Do publikace je zařazena dostupná judikatura Ústavního soudu, Nejvyššího soudu a Nejvyššího správního soudu, případně i judikatura nižších soudů, především však judikatura aplikovatelná i v současnosti, včetně té nejnovější. - Vydání první - ISBN: 978-80-7400-934-1

Právo

30231

editors Alexander J. Bělohávek, Naděžda Rozehnalová

Czech (& Central European) yearbook of arbitration. Volume XIII (2023), Public interest in arbitration
Česká (& středoevropská) ročenka rozhodčího řízení. Díl XIII (2023), Veřejný zájem v rozhodčím řízení

Hague : Lex Lata, 2023, xii, 170 stran

Ročenka sdružuje odborné články, knižní recenze a zajímavé odkazy zaměřené na mezinárodní právo veřejné, mezinárodní právo soukromé, právo EU, politologii a ústavní právo s nadnárodním přesahem. Tato publikace je věnována veřejnému zájmu v rozhodčím řízení. Obsahuje tyto články: Prekluze námitky nedostatku pravomoci (příslušnosti) dle polského práva rozhodčího řízení; Dopad insolvenčního řízení na pravomoc (příslušnost) rozhodčích soudů; Účinek hospodářských sankcí na výkon rozhodnutí v kontextu mezinárodního rozhodčího řízení v obchodních věcech; Standardy transparentnosti UNCITRAL a účast veřejnosti na projednávání sporů mezi investory a státy. Vybraná judikatura českých a polských soudů týkající se rozhodčího řízení. - Poznámky. - ISBN: 978-90-833234-1-1 (vázáno)

30232

editors Alexander J. Bělohávek, Naděžda Rozehnalová

Czech yearbook of international law. Volume XIV (2023), Limits to enforcement of national interests
Česká ročenka mezinárodního práva. Díl XIV (2023), Limity prosazování národních zájmů

Hague : Lex Lata, 2023, xiv, 182 stran :

Ročenka sdružuje odborné články, knižní recenze a zajímavé odkazy zaměřené na mezinárodní právo veřejné, mezinárodní právo soukromé, právo EU, politologii a ústavní právo s nadnárodním přesahem. Tato publikace se věnuje limitům prosazování národních zájmů. Obsahuje tyto články: Poměr práva mezinárodního a vnitrostátního; Imperativní normy jako přímo použitelné předpisy ve smyslu mezinárodního práva soukromého; Vesmírný protokol pro rozvíjející se vesmírné ekonomiky dle skutečného stavu trhu; Hranice mezi veřejným pořádkem a národním zájmem; Doktrína veřejného pořádku v čínském meziregionálním kolizním právu. Vybraná judikatura. - Poznámky. - ISBN: 978-90-833234-0-4 (vázáno)

30245

Vojtěch Šimíček (ed.)

Právo svobodně podnikat

Praha : Leges, 2023, 139 stran

Sborník obsahuje osm různě zaměřených textů týkajících se práva svobodně podnikat, a to jak z hlediska čistě právního, tak ekonomického. Názvy příspěvků: Ochrana demokracie před podnikáním (T. Richter); Právní, faktické a ekonomické souvislosti regulace cen a produkce (K. Šimka); Samoregulace reklamy: limity, výzvy a nevyužitá šance (J. Kotásek); Právo svobodně podnikat a nezadatelnost lidské důstojnosti (V. Šimíček); Ústavní soudnictví a přezkum regulace podnikání: jak mají soudy reagovat na složité empirické otázky? (L. Vyhnánek); Zákaz cenzury jako zásah do svobody podnikání a svobody projevu internetových platforem (R. Polčák); Svoboda podnikání, zákaz diskriminace a Rusové v hotelu (J. Wintr); Elektronická evidence tržeb: nekrolog (L. Dušek). - Vydání první - ISBN: 978-80-7502-679-8

30241

Michal Nulíček, Anna Cervanová, František Nonnemann, Magdaléna Kráľová

Zákon o ochraně oznamovatelů

Praha : Wolters Kluwer, 2023, xii, 233 stran

Komentovaný zákon č. 171/2023 Sb., o ochraně oznamovatelů. Obsahuje také odkazy na související ustanovení zákonů nebo směrnic, praktické příklady a tipy. Právní stav publikace je k 1.8.2023. - Vydání první - ISBN: 978-80-7676-738-6

Úplné znění zákonů (ÚZ)

30140/1548

Katastr nemovitostí. Zeměměřictví. Pozemkové úpravy a úřady : redakční uzávěrka 14.8.2023

30140/1549

Občanský soudní řád. Zvláštní řízení soudní. Rozhodčí řízení : redakční uzávěrka 14.8.2023

30140/1547

Pracovněprávní předpisy. Zaměstnanost : redakční uzávěrka 1.8.2023

30140/1546

Veřejné zakázky. Registr smluv. Hospodářská soutěž. Investiční pobídky : redakční uzávěrka 29.7.2023

Veřejná správa

30229

Jiří Fialka, Petr Anev

Ministerstvo zemědělství 1938-1989

Praha : Ústav pro studium totalitních režimů, 2023, 334 stran : ilustrace, portréty, faksimile

Knih se zabývá dějinami českého a československého ministerstva zemědělství v letech 1938–1989. Nabízí nový pohled na činnost a působení úřadu v době druhé republiky, nacistické okupace a třetí republiky a přináší první zpracování dějin ministerstva v období komunistické diktatury. Věnuje se podrobně organizační struktuře úřadu a popisuje činnost jeho složek. Rozebírá všechny hlavní procesy, které v českém a československém zemědělství ve vymezeném období probíhaly. Popisuje činnost jednotlivých ministrů zemědělství, přináší stručné životopisy těch nejvýznamnějších a přibližuje i působení dalších čelných pracovníků úřadu. Zmiňuje také nejzásadnější právní předpisy. V neposlední řadě se kniha snaží popsat, jak se měnily kompetence ministerstva, jaký byl význam resortu v různých obdobích a kterým orgánům eventuálně podléhal. - ISBN: 978-80-7516-012-6

Ostatní

21555XXVI *Pouze prezenčně*

Historický ústav AV ČR, Academia

Biografický slovník českých zemí. [26. sešit], Hom-Hoz

Praha : Academia : 2023, XVI, strany 1-148

Biografický slovník poskytuje data o již nežijících osobnostech. Sešit s pořadovým číslem 26 obsahuje životopisy osobností, jejichž jméno začíná písmeny Hom a končí písmeny Hoz. Každé heslo je opatřeno standardizovaným záhlavím, životopisem dané osoby a je doplněno o příslušné bibliografické údaje. - Vydání první - ISBN: 80-7277-214-7 (soubor)

Odbor Provoz ICT Oddělení Informační podpora a knihovna

Výpůjční doba knihovny

Pondělí a středa:

9:00 - 12:00

13:00 - 16:00

(v červenci a v srpnu do 15:00)

Úterý a pátek:

9:00 - 12:00

13:00 - 15:00

Čtvrtek:

9:00 - 12:00

Z toho pro veřejnost:

Pondělí a středa:

9:00 - 12:00

13:00 - 16:00

(v červenci a v srpnu do 15:00)

tel.:

257042588

e-mail:

knihovna@mfcz.cz

Informace pro veřejnost:

<http://www.mfcz.cz/cs/o-ministerstvu/sluzby-verejnosti/odborna-knihovna/zakladni-informace>

Intranet:

<http://knihovna.mfcz.cz/oknihovne.php>

International VAT monitor Finanz-Rundschau Der Betrieb Bulletin for international taxation Bankovnictví The Economist Finansy Soudní rozhledy
daňová a hospodářská kartotéka Monatsbericht des BMF Hospodářské noviny Poradce veřejné správy Daně a právo v praxi EKO Politická ekonomie pa
Jahrbücher für Nationalökonomie und Statistik Clo-douane European taxation Euro The Financial regulator Ekonomická revue Prague economic pa
WirtschaftsWoche Umsatzsteuer-Rundschau Daňový expert Kapitál Praktický poradce v daňových otázkách Deutsche Bundesbank - Monatsbericht Obo
ravní rozhledy Wirtschaft und Statistik Voprosy ekonomiki Geldpolitik & Wirtschaft Ekonom Financial Times Právnický CEE Quarterly Pojistné roz
četnictví Auszüge aus Presseartikeln Národní pojištění Bundesgesetzblatt Statistiken - Daten & Analysen Ekonomické rozhledy Handelsblatt Biate
scal studies The International economy Acta Oeconomica Pragensia Finance a úvěr FinanzArchiv Conjoncture Financní, daňový a účetní bulletin O
Finanz-Rundschau Právnický rádce Daně a účetnictví bez chyb, pokut a penále Journal of financial crime Finanzmarktstabilitätsbericht Journal of mone